

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 16/2009 - 54 pàgines
Sessió ordinària del dia 29 de desembre del 2009

El dia 29 de desembre del 2009, dimarts, es reuneix a la Casa de la Vall el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 44/2009, que és el següent:

1. Examen i aprovació, si escau, de la Moció presentada pel M. I. Sr. Joan Gabriel Estany, president del Grup Parlamentari Reformista a la pregunta relativa a la nova proposta de calendari i d'horaris comercials.

2. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de signatura electrònica.

3. Examen i aprovació, si escau, de les liquidacions de comptes del Consell General, dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques corresponents a l'exercici del 2006, així com dels resultats de l'informe del Tribunal de Comptes en relació a les transferències fetes als comuns, corresponents al mateix exercici.

4. Examen i aprovació, si escau, de les liquidacions de comptes del Consell General, dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques corresponents a l'exercici del 2007, així com dels resultats de l'informe del Tribunal de Comptes en relació a les transferències fetes als comuns, corresponents al mateix exercici.

5. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de crèdit extraordinari i de suplement de crèdit per finançar diverses despeses de funcionament i d'inversió de la Presidència del Govern i dels ministeris d'Afers Exteriors i

Relacions Institucionals, d'Ordenament Territorial, Medi Ambient i Agricultura, d'Educació i Cultura i de Salut, Benestar i Treball.

6. Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici 2010, així com de les esmenes a la totalitat presentades respectivament, pel M. I. Sr. Joan Gabriel Estany, president del Grup Parlamentari Reformista i pel M. I. Sr. Eusebi Nomen Calvet, president del Grup Parlamentari Andorra pel Canvi, i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Josep Dallerès Codina i Esteve López Montanya, Síndic General i Subsíndic General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sra. Olga Adellach Coma
M. I. Sr. Franz Armengol Avellana
M. I. Sr. Daniel Armengol Bosch
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sra. Roser Bastida Areny
M. I. Sr. Carles Blasi Vidal
M. I. Sr. Josep M. Bringué Millat
M. I. Sr. Jordi Cadena Bons
M. I. Sr. Joan Cartes Ivern
M. I. Sr. Josep Dallerès Codina
M. I. Sra. Anna Dolça Montanya
M. I. Sr. Òscar Encuentra Bardina
M. I. Sr. Jordi Font Mariné

M. I. Sr. Albert Font Massip
M. I. Sr. Joan Gabriel Estany
M. I. Sra. Montserrat Gil Torné
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sra. Mariona González Reolit
M. I. Sr. Esteve López Montanya
M. I. Sra. Celina Mandicó García
M. I. Sra. Conxita Mora Jordana
M. I. Sr. Eusebi Nomen Calvet
M. I. Sra. M. Pilar Riba Font
M. I. Sr. Francesc Rodríguez Rossa
M. I. Sra. Bibiana Rossa Torres
M. I. Sr. Amadeu Rossell Tarradellas
M. I. Sr. Jaume Serra Serra
M. I. Sr. Joan Torres Puig

També hi és present el M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Pere López Agràs, Ministre d'Economia i Finances; Xavier Espot Miró, Ministre d'Afers Exteriors i Relacions Institucionals; Vicenç Alay Ferrer, Ministre d'Ordenament Territorial, Medi Ambient i Agricultura; Susanna Vela Palomares, Ministra d'Educació i Cultura; Cristina Rodríguez Galan, Ministra de Salut, Benestar i Treball, i Víctor Naudi Zamora, Ministre de l'Interior.

Assisteix també a la sessió el Sr. Valentí Martí Castanyer, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Mariona González Reolit, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.10h)

El Sr. síndic general:

Passem, doncs, al punt número 1 de l'ordre del dia.

1. Examen i aprovació, si escau, de la Moció presentada pel M. I. Sr. Joan Gabriel Estany, president del Grup Parlamentari Reformista a la pregunta relativa a la nova proposta de calendari i d'horaris comercials.

La Moció fou publicada en el Butlletí número 40/2009 del 9 de desembre.

Intervé per defensar la moció, en representació del Grup Parlamentari Reformista.

El Sr. Joan Gabriel:

Sí, Sr. síndic, ja que la pregunta al Govern la va presentar la Sra. Conxita Mora, si no li sap greu, doncs, la presentaria ella mateixa.

El Sr. síndic general:

Doncs, Sra. Conxita Mora teniu la paraula.

La Sra. Conxita Mora:

Gràcies Sr. síndic.

Passaré, doncs, a llegir aquesta Moció.

S'encomana a Govern que reconsideri el Decret de data 18-11-2009 d'horaris comercials per a l'any 2010 amb data de publicació 25-11-2009 núm. 86, tot tenint en compte les demandes i els neguits expressats en relació al referit Decret per tots els sectors implicats i de manera especial suprimint l'obligació de tancar els diumenges.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Mora.

Pel Grup Parlamentari Andorra pel Canvi intervé el Sr. Encuentra. Teniu la paraula.

El Sr. Òscar Encuentra:

Gràcies Sr. síndic.

Senyores i senyors consellers, avui en la presa en consideració, o no, de la Moció presentada per la M. I. Sra. Conxita Mora es torna a evidenciar la situació política real que viu el nostre país i aquest Consell General.

Tenim, d'una banda, un Govern i el grup parlamentari que li dona suport que en comptes de ser atrevits i impulsar les importants reformes socials que necessita Andorra amb valentia i buscant el consens més ampli possible de la societat i de les forces polítiques, en comptes d'afrontar d'una vegada per totes l'elaboració amb el més ampli consens possible de la constitució social que tan necessita Andorra, en comptes de fer això es dedica a obrir-se ell mateix vies d'aigua per després posar-se pegats per intentar arreglar-les. I, aquesta modificació innecessària del decret d'horaris comercials del 1995 és un bon exemple.

D'altra banda tenim els antics governants -i això no ho podem oblidar- que ara es troben en l'oposició amb un altre nom i que en comptes d'obrir vies de diàleg amb els altres grups parlamentaris per impulsar aquestes importantíssimes reformes socials que necessita el nostre país, han decidit convertir-se

en espectadors de l'escena política andorrana per fer de tant en tant algun "cameo" o "bolo" com estem veient avui amb aquesta Moció sobre els horaris comercials.

Doncs bé, des d'Andorra pel Canvi no ens demanin, si us plau, que entrem en aquest joc antiquat i caduc de fer política. Des d'Andorra pel Canvi pensem que el debat que se'ns planteja avui no és l'autèntic debat; l'autèntic debat -i és en aquest en el que sí que ens trobaran als tres consellers d'Andorra pel Canvi- és la necessitat de què Andorra pugui tenir d'una vegada per totes un marc normatiu, una legislació seriosa que permeti a treballadors i a empresaris trobar un equilibri, posar-se d'acord en igualtat de condicions sobre quins horaris són beneficiosos per ambdues parts. Un marc normatiu i una legislació consensuada amb tots els grups d'aquesta Cambra que permetin que Andorra pugui seguir sent el país de les oportunitats per a tots aquells treballadors que volen fer progressar les seves famílies i que aquest dret pugui ser compatible amb el dret dels fills, a poder gaudir dels seus pares i mares durant un dia sencer i que tot això pugui ser compatible també amb el desig dels empresaris de donar els millors i més complerts serveis als turistes que ens visiten.

Per tot això, quan els que ara tenen la responsabilitat de fer-ho, i els que l'han tingut i no l'han volgut afrontar, quan tots ells vulguin obrir el debat que de veritat importa a Andorra, el debat sobre l'aprovació d'un marc normatiu seriós d'una legislació que permeti a treballadors i empresaris posar-se d'acord sobre aquest i d'altres temes amb unes regles del joc que garanteixin l'equilibri i la igualtat de condicions, llavors els tres consellers d'Andorra pel Canvi posarem tot el nostre esforç per a què en aquesta Cambra es pugui consensuar entre tots els grups l'aprovació d'aquesta tan esperada constitució social, aquest marc legal seriós que tant estan esperant i que tants beneficis aportarà a treballadors i empresaris i, per conseqüent, a tota la població d'Andorra.

Fins que no arribi aquell moment, el vot d'Andorra pel Canvi en aquestes discussions estèrils, serà d'abstenció.

Moltes gràcies, senyores i senyors consellers. Moltes gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Encuentra.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata intervé la Sra. Bibiana Rossa. Teniu la paraula.

La Sra. Bibiana Rossa:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El Partit Socialdemòcrata, des del més profund respecte als drets i als principis econòmics, socials i culturals proclamats per la Constitució andorrana, més concretament a la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat i conforme a les lleis però també a l'obligació de l'Estat d'intervenir en l'ordenació del sistema econòmic, mercantil, laboral i financer per fer possible, sempre en el marc de l'economia de mercat, el desenvolupament equilibrat de la societat i el benestar general va preveure, en l'apartat del seu programa electoral als darrers comicis -en relació a les relacions laborals, entre altres- regular la constitució i el funcionament de les organitzacions empresarials, i també implementar mesures per afavorir la conciliació de vida laboral i familiar.

En relació a aquest darrer aspecte, però, va indicar que es portaria a terme tenint en compte la negociació col·lectiva a la qual té per voluntat atribuir un paper fonamental.

Això no obstant, per mentre no existeixi el marc legal necessari per tal de poder-se dur a terme negociacions col·lectives per part dels treballadors amb les organitzacions empresarials, el Govern fruit d'aquesta Cambra parlamentària, al qual la ciutadania andorrana ha atorgat la confiança per governar en base al programa electoral socialdemòcrata, té obligació de compaginar -per exprés respecte constitucional, repetim-ho, dins del marc de l'economia de mercat- el desenvolupament equilibrat de la societat i el benestar en general.

I ha estat amb aquest ànim -i en compliment d'aquesta obligació, i després d'escoltar els diversos sectors implicats, patronals com: la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra, la Federació d'Associacions de Comerciants d'Andorra, la Confederació Empresarial Andorrana, la Petita i Mitjana Empresa, l'Associació de Grans Distribuïdors al Detall; i treballadors com: el Sindicat Andorrà de Treballadors, la Unió Sindical d'Andorra i també les associacions hoteleres i de transports de viatgers, i de recollir impressions, inquietuds, parers i dades objectives de tots els consultats, participants a les taules de treball- que el Govern ha pres, responsablement, l'acord contingut pel seu Decret del 18 de novembre del 2009, entre altres, limitant l'horari comercial màxim de tancament fins a les dues de la tarda pel que fa a deu diumenges de l'any 2010.

El Grup Parlamentari Reformista, sorprenentment, ha presentat respecte al dit Decret, una Moció, segons diu, després d'escoltar la resposta oferta pel

Govern relativa al nou calendari i als nous horaris comercials, en el sentit que se n'encomani a Govern la reconsideració, tot tenint en compte, diu, les demandes i els neguits expressats en relació al referit Decret per tots els sectors implicats i de manera especial suprimint l'obligació de tancar els diumenges.

Des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, hem de dir en primer lloc que, quan el Govern va prendre la decisió continguda pel Decret objecte de la Moció del Grup Parlamentari Reformista, ja va fer-ho després d'escoltar les posicions i de rebre informació i dades de tots els sectors implicats, i de valorar la situació en base a les dades rebudes, tal i com va informar el Molt Il·lustre Ministre de Finances en l'extensa resposta formulada a preguntes del Grup Parlamentari que ha presentat la Moció; i, en segon lloc, hem de dir també que el Decret de contínua referència no conté, pròpiament, cap obligació de tancar tots els diumenges, ni tampoc cap diumenge sencer, com dóna a entendre la Moció.

I hem d'afegir, a més, que el contingut del Decret no fa sinó donar estricte compliment a l'obligació que l'Executiu, genèricament, compleix cada any al mes de novembre per l'any següent, de fixar els horaris comercials.

Tot i la defensa que acaba de fer el Grup Parlamentari Reformista de la seva Moció, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata no li pot donar suport perquè la considera innecessària, en concret pels motius que segueixen.

Punt 1. Enguany, en absència de les eines necessàries per portar a terme una negociació col·lectiva, el Govern ha provocat un diàleg obert entre els agents econòmics i socials protagonistes de l'activitat comercial, que ha dut a l'adopció d'aquesta solució de compromís.

Punt 2. Precisament el fet d'haver procedit -contràriament als anys precedents, per cert, i al que sembla interpretar el Grup Parlamentari promotor de la cessió i també el Grup Parlamentari Andorra pel Canvi-, a escoltar, i a tenir en compte els diversos sectors implicats, ha permès prendre aquest any la decisió relativa als horaris màxims de tancament dels comerços considerant, i fent els possibles per tal de compaginar, les diverses posicions dels diferents actors afectats, cercant el consens i el millor equilibri possible entre la viabilitat de les diferents demandes i interessos, i respectant els principis d'interès general.

Punt 3. El Partit Socialdemòcrata no es vol intervencionista, però sí garantista. No ignorem que les tendències dels països veïns s'orienten, cada dia més, sota les Directives de la Unió Europea, cap a una liberalització dels horaris comercials, més encara

en països de forta afluència turística, però no ignorem tampoc que aquests països gaudeixen d'avançades legislacions que equilibren les relacions laborals. Per cert, a títol d'exemple citarem que en al veí Estat espanyol es limiten els dies d'obertura comercial en dies festius; nosaltres estem a parlar de tancament, per tant, estem en una circumstància amb la qual encara ens queda molt camí a recórrer sense que això vulgui dir que haguem de copiar estrictament a ningú sinó que ens haguem d'estructurar internament pel que a nosaltres ens pertoca.

Punt 4. Per mentre, com a mínim, la Llei 33/2008, del 18 de desembre, qualificada de llibertat sindical no es pugui modificar, i no es pugui crear un veritable diàleg entre les diferents parts afectades amb clares regles del joc, el Govern ha d'assumir el rol que li pertoca, ordenant i regulant els horaris comercials màxims de tancament; i així ho ha fet un any més, però aquest any, tal i com ja s'ha dit, escoltant a totes les parts afectades.

Punt 5. El fruit d'aquest recull d'informació previ ha estat, certament, un Decret d'horaris comercials per l'any 2010 diferent del dels altres anys, entenem que més adequat a les necessitats de tothom -grans empresaris, petits comerciants i treballadors-, més equilibrat, tenint en compte la importància dels criteris d'homogeneïtat de la imatge comercial, i cercant, en la mesura del possible, un punt acceptable per a tots de conciliació entre la vida laboral i la familiar.

Punt 6. Respecte a aquests diumenges de tancament que tant retreu el Grup Parlamentari Reformista, no són, a pròpiament parlar, objecte de cap "obligació de tancar els diumenges" perquè sols són objecte d'un sostre, d'una hora màxima de tancament que s'ha fixat a les 14.00 hores, en relació a deu diumenges dels cinquanta-dos que té l'any; extrem que no suposa sinó la certesa i la seguretat per les famílies dedicades al comerç -que tantes són a Andorra- que, elles també, conciliaran vida familiar i vida laboral encara no ben bé un 20 % de les tardes de diumenge de l'any.

Punt 7. Assegurar als empleats de comerç deu tardes de diumenge de festa per any constitueix un guany important per a tothom, empresaris i assalariats, en certesa, en comoditat, en benestar, i en organització i previsió personal.

Punt 8. No negarem que és la primera vegada de la història andorrana que un Govern s'arrisca a aquest nivell de decisió, però la voluntat no és altra que la d'actuar -de la manera que s'ha fet- amb gran sentit de responsabilitat, de respecte i de conjunció

d'interessos; però amb resultat, sense cap mena de lloc per al dubte, altament positiu.

Punt 9. No es pot ignorar que, per definició, la naturalesa humana és reticent als canvis, i té reaccions, i, com a tal -encara que entenem que exagerada- volem entendre la del Grup Parlamentari Reformista, perquè, insistim, la presa en consideració de tots els sectors implicats ja s'ha efectuat i el Decret objecte de la seva Moció, no és sinó, el resultat d'aquesta presa en consideració.

Punt 10. -Acabo Sr. síndic. Vaig passant. Com tampoc volem defugir que, fins i tot amb la millor voluntat possible, i després de recollir un màxim de dades disponibles, equivocar-se és també humà; per aquesta raó no ens avergonyeix en absolut, compartir amb el nostre Govern, i anunciar des d'ara, -perquè aquesta és la ferma voluntat de l'Executiu Socialdemòcrata-, que es pot haver produït una errada d'apreciació en la determinació de les tardes de diumenge de menys afluència que han portat a fixar un tancament per les 14.00 hores d'un diumenge de mig maig del 2010, i d'un altre diumenge de mig novembre del 2010, que es poden considerar contigus a ponts festius, la qual cosa fa aconsellable la revisió del tancament d'aquests diumenges; revisió que sabem que el Govern prendrà cura de portar a bon terme en els més breus terminis, per tal d'equilibrar, definitivament, la distribució de la fórmula de gaudi proposada per, encara que només sigui, gairebé un 20 % de tardes de diumenge de l'any 2010; i ho farà, evidentment, per tot el territori i per tots els comerços del Principat d'Andorra. No a tall d'excusa però sí d'explicació cal dir, per a ésser fidels a la veritat, que els calendaris proposats per la Cambra de Comerç i la Federació d'Associacions de Comerciants no contemplaven aquestes festes que són ponts al veí Estat francès.

Punt 11. Fórmula que, d'altra banda, creguin, Molt Il·lustres Senyors i Molt Il·lustres Senyores, si bé permetrà a un nombre important de famílies andorranes retrobar-se en unes tardes anhelades, valuoses i esperades, ni provocarà cap augment de la crisi, ni posarà a cap empresa ni a cap empresari, per gran o petit que sigui, en cap situació irresoluble, ni, menys encara, serà la causa de cap mal sinó que provocarà un important augment de la qualitat de vida de molts ciutadans d'Andorra, persones que formen part de la riquesa humana, la més preuada que pot tenir el país.

Punt 12. I fórmula, finalment que, n'estic segura si tots hi posem de la nostra part, en particular i en primer lloc en acceptar-la i, en segon lloc en comunicar-la correctament, no només no molestarà en absolut al turista visitant, i menys encara al ciutadà resident, sinó que farà que el Principat

d'Andorra es percebi com el que realment volem que sigui, una vitrina de comerços amb aparadors formosos i variats, però també un país de persones, on impera, de manera ordenada, un bon nivell de vida, i de cohesió social, amb el degut respecte a totes les famílies, i a una vida rica que no només té perquè estar constituïda de comerç, sinó oberta a hàbits lúdics, culturals, d'oci i de natura.

Tot el qual ens porta a concloure que, un cop aportada al Decret la correcció i adaptació que el Govern té previst efectuar-hi, cal donar, també a aquesta fórmula, l'oportunitat d'existir, perquè tothom se la pugui fer seva, com les tardes de diumenge que tant de gust vénen quan es poden gaudir, amb l'objectiu que, d'aquí a un any es pugui avaluar la situació per prendre, llavors sí, les decisions que més adients semblin, comptant, com a mínim, amb l'experiència viscuda, pels horaris comercials per l'any 2011.

I, ja per acabar, des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata també volem deixar palès que, per llavors -d'aquí un any-, ens agradaria poder comptar, per tant, poder haver comptat abans per evitar situacions com la d'enguany amb un treball legislatiu positiu que hagi fet progressar tota la societat i l'economia andorrana en pes, avançant en general en la legislació relativa a les relacions laborals, contemplant especialment una modificació de la Llei qualificada de llibertat sindical i la possibilitat de firmar convenis col·lectius, tasca legislativa que entenem que no s'hauria de demorar i respecte a la qual reiterem la nostra mà estesa als dos altres grups parlamentaris d'aquesta Cambra per treballar conjuntament, amb el màxim diàleg, i amb l'obtenció de resultats en els millors terminis.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Rossa.

Alguna altra...

Sí, Sra. Conxita Mora.

La Sra. Conxita Mora:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo entenia que havia de començar la intervenció defensant la Moció però... bé, no conec segurament prou bé el Reglament i s'ha passat la paraula al Grup Andorra pel Canvi.

Doncs, faré el meu torn que crec que hagués tocat en un principi, no? un cop llegida la Moció.

El Sr. síndic general:

Sra. Mora li he donat la paraula i era molt clar que era per defensar la Moció. Si ara voleu tornar a intervenir teniu la paraula, però...

La Sra. Conxita Mora:

És que no he tingut l'oportunitat de defensar-la quan tocava, doncs, la defensaré ara que crec que hagués estat dins del debat

El Sr. síndic general:

Sra. Mora heu tingut... Mireu! Us llegiré exactament el que us he dit: *"Intervé per defensar la Moció, en representació del Grup Parlamentari Reformista la Sra. Conxita Mora"*, si no ho heu fet...

La Sra. Conxita Mora:

Bé doncs, ho faré ara!

El Sr. síndic general:

... No s'ha de donar la culpa a ningú. En tot cas, feu-ho ara després de les explicacions que ja us han donat els demés grups.

La Sra. Conxita Mora:

Bé doncs, hem volgut tornar a portar el debat dels horaris comercials i, sobretot el de l'obligatorietat de tancar deu diumenges a la tarda a l'any, a aquesta Cambra, convençuts que aquesta mesura és del tot contraproduent, tant per la nostra imatge turística com pels sectors que viuen del turisme, i quan parlo de sectors em refereixo tant a empresaris com a treballadors.

No es pot titllar que som irresponsables i espectadors, com ha fet APC, no crec que sigui això perquè justament aquesta acció demostra que ens preocupem tant per l'interès de les persones que treballen a les empreses com pels empresaris. Tampoc cal interpretar-ho com una Moció a l'acció del Govern sinó que, vista la incidència negativa que creiem que pot tenir pel nostre país el decret aprovat, ens ha semblat oportú i necessari encetar un nou debat en el qual tant el M. I. Govern com els grups parlamentaris hi puguin fer noves aportacions, després que haguem pogut, una vegada més, escoltar els diferents actors econòmics i socials.

Des del Grup Parlamentari Reformista entenem que barrejar la limitació dels horaris comercials amb els drets dels treballador i la conciliació familiar ens pot

portar a un fals debat i a cometre equivocacions que no beneficiïn ni a empresaris ni a treballadors.

Sense obviar en cap moment la nostra voluntat de vetllar perquè es respectin aquests drets i entenent que els empresaris són coneixedors de la obligatorietat de complir amb les lleis corresponents, jo he volgut enfocar la meua intervenció destacant la incidència que pot tenir aquesta mesura tant en la part empresarial com en la part assalariada.

Malgrat, com he mencionat abans, pensem que s'haurien de separar aquests dos debats, com que sembla que l'obligatorietat de tancar els diumenges s'ha orientat a fomentar la conciliació familiar, començaré, doncs, per aquest aspecte.

Tot i que ens sembla legítim que el M. I. Govern vetlli per incidir en la conciliació familiar i perquè es respectin els drets dels treballadors, si alhora considera necessari prendre mesures en aquest sentit, creiem que haurien d'aportar millores reals, enlloc de quedar disfressades darrera aquesta mesura que no aporta cap solució ni millora substancial, sinó mes aviat efectes contraproduents.

En aquest sentit citaré alguns exemples que modestament espero que aportin elements de reflexió als membres d'aquesta Cambra a fi que puguin fer una més àmplia valoració de la Moció que hem presentat.

En primer lloc, s'obliga als treballadors a fer festa en uns dies concrets escollits pel Govern. La majoria de comerços que obren el diumenge ja estableixen torns de rotació perquè els seus empleats puguin disposar de diumenges de festa.

Fins ara els empleats podien negociar amb la seva empresa el dia de festa, i no solament a la tarda, sinó el diumenge sencer i, a més, i molt important, en la data de llur conveniència.

Generalment els treballadors prefereixen dies de festa sencers, i d'altra part si disposen d'un dia i mig de festa, fer-los consecutius, fet que serà força complicat el dilluns següent a les tardes de diumenges que el Govern vol obligar a tancar els comerços.

També cal dir que alguns empleats prefereixen treballar el cap de setmana, sobretot els que estan indexats amb un percentatge sobre la xifra de vendes que fan al dia.

D'altra part també cal tenir en compte que vivim moments difícils i molts treballadors el que volen o necessiten és guanyar diners enlloc de dies de festa, no cal oblidar que les famílies també pateixen la crisi i que algunes han de fer front a hipoteques.

Cal tenir en compte que aquesta mesura també pot posar en perill alguns llocs de treball. No obviem que

el sector passa per dificultats i el que necessita son ajudes a la reactivació i no frens i pals a les rodes, que de cap manera permetran crear nous llocs de treball.

No cal ser un geni en la gestió per saber que quan els ingressos d'una empresa disminueixen això repercuteix directament en els seus llocs de treball.

Ja que en la intervenció del PS es definien com a govern garantista, jo vull destacar que aquesta mesura aprovada, que sembla una gran mesura per beneficiar el retrovament de les famílies, aquesta mesura en cap cas té en consideració els treballadors ni del ram de l'hostaleria, ni de l'esquí, ni de les gasolineres, ni dels metges, ni de les infermeres o altres... que també treballen els diumenges i que segurament també molts d'ells tenen família i, al nostre entendre evidentment, els mateixos drets que els assalariats del sector del comerç.

He citat altres sectors, però tots sabem que hi ha professions que exigeixen uns horaris determinats, diferents de la típica jornada laboral i tant se val si són autònoms, treballadors o empresaris. No solament tenen vida familiar els assalariats, tots coneixem moltes empreses familiars quins propietaris estan al front del seu negoci tots els dies d'obertura.

Tots sabem també que quan escollim una professió cal buscar la manera per compaginar la vida professional o la política amb la vida privada i familiar.

La majoria hem hagut de passar per aquí i ens ha ajudat més la nostra pròpia voluntat i responsabilitat de cadascú que les lleis o els decrets per obligació.

No hauria de semblar que el que es pretén és aconseguir els Sindicats amb una mesura disfressada que en cap cas els afavoreix ni els aporta res de nou.

A partir d'aquí passaré a valorar la incidència negativa que des del nostre punt de vista tindria tancar els diumenges a la tarda, que està clar que en cap cas ajuda a reactivar l'economia, i encara menys el sector del comerç.

Volem recordar que Andorra té una clara vocació de país turístic i és evident que aquesta mesura és totalment contrària a aquest objectiu per varis motius i, entre els quals, en destacaré els següents.

1- Perdem competitivitat enfront d'altres destinacions turístiques que el que fan és tot el contrari: flexibilitzar els horaris i adaptar-se a les necessitats dels clients.

2- Genera confusió als nostres visitants que trobaran els comerços tancats i, alhora, als consumidors interns que aprofiten el dia de festa per realitzar les seves compres.

3. Donem una mala imatge com a país turístic i podem desacostumar el turisme de compres de cap de setmana.

4- No afavoreix la reactivació econòmica ni el consum sinó tot el contrari.

5- Perdem un fet diferencial que és l'obertura del comerç els diumenges que sempre ha caracteritzat el nostre país i que pensem que s'ha de tenir en compte.

6- Malbarata tots els esforços i inversions que s'han fet per atraure el turisme en les temporades de baixa afluència, ja siguin inversions privades o des de l'Administració pública.

7- Fem tot el contrari del que fan els països amb vocació turística en els moments de crisi econòmica que és donar facilitats tant a empresaris com a consumidors.

8- No solament perjudica al sector del comerç sinó que hi han tots els sectors que depenen del turisme que també els afectarà com restaurants, gasolineres, lloguers d'esquís. Recordem que les botigues que lloguen esquís també hauran de tancar a les dues i caldrà que ho expliquin als seus clients.

9- Es restringeixen les hores de possibles vendes, i doncs també de treball remunerat. A menys hores d'obertura menys ingressos i a la llarga menys llocs de treball.

10- En cap cas permet generar riquesa ni per empresaris ni per treballadors.

11- La mesura té una incidència greu per tot el país i especialment greu al Pas de la Casa en què la majoria de clients són de compres de cap de setmana i el diumenge és una dia molt important per les vendes. I, cal remarcar que dins de les dates que ha marcat el nostre Govern que diu que ha consensuat aquest decret, ja hi han dos que són ponts a França, la qual cosa si interessa podem fer arribar les xifres que ens han donat perquè puguin valorar què representaria com a pèrdua en aquests negocis.

De fet, són alguns exemples clars que demostren que les mesures obligatòries i inflexibles molt sovint no aporten cap benefici. I em permeto recordar que l'obligatorietat no agrada a ningú.

Pensem que és bàsic i més adequat que tant treballadors com empresaris siguin qui acordin els millors dies de festes i de vacances.

Senyors de Govern, sentim parlar molt de drets i cal recordar que la llibertat de poder escollir és un dret fonamental que no s'hauria de quedar tancat i oblidat en un calaix de l'Edifici administratiu.

També voldria destacar que no em semblaria convenient que es volgués donar la imatge que els

nostres empresaris no respecten o malmeten els drets dels treballadors perquè no és cert! Molts d'ells tenen empleats que treballen des de fa més de vint anys a la seva empresa. I vull també recordar que, a qui més li interessa que els seus treballadors estiguin contents és al propi empresari, d'aquesta actitud depèn la rendibilitat i el futur de la seva empresa.

En conclusió, considerem que és evident que cal conciliar els interessos tant de treballadors com empresaris, però tenim una legislació que els empara.

Estem convençuts que el que cal fer és potenciar la negociació entre treballadors i empresaris ja sigui dins de la pròpia empresa, ja sigui de manera col·lectiva per sectors d'activitat. Creguem que és el que oferirà més garanties d'estabilitat i de futur a uns i altres i no pas decretar mesures obligatòries.

El Comú d'Encamp s'ha manifestat públicament en defensa dels comerciants del Pas de la Casa que veuen perillar el futur de llurs negocis i de retruc dels seus treballadors.

No hem sentit l'opinió dels cònsols d'Andorra la Vella i d'Escaldes Engordany, en defensa dels seus comerciants i dels llocs de treball que representen, tot i que són les dues parròquies on més comerços hi han.

Malgrat això, esperem que les decisions que es prenguin no siguin discriminatòries per a aquestes parròquies i els seus comerciants ni tampoc per les altres parròquies.

Estic convençuda que si la voluntat del Govern és la d'incidir en la conciliació familiar i vetllar pels drets dels treballadors, es poden trobar altres mesures que realment afavoreixin els treballadors i no perjudiquin les empreses.

Abans de finalitzar i tal com ja vaig manifestar en la sessió de preguntes, vull recordar que, malgrat se'n diu que s'ha consensuat, totes les associacions empresarials, la Cambra de Comerç, la CEA, la EFA, la FACA i els comerços del Pas de la Casa han manifestat públicament, i no amb reunions privades, sinó públicament als mitjans de comunicació el seu desacord de tancar els diumenges a la tarda.

Considerem que un Govern no pot legislar a esquenes i en contra de tot el sector empresarial del país. Aquests actors són prou representatius per escoltar-los i consensuar les decisions que tant directament els afecten i escoltar-los quan diuen que aquestes mesures poden fer perdre llocs de treball, perquè tot i volent ajudar a la part assalariada se la pot acabar encara malmetent més.

El Sr. síndic general:

Sra. Mora vulgueu concloure, si us plau.

La Sra. Conxita Mora:

Sí, ja estic, Sr. síndic.

Tot i que és el Govern a qui li pertoca governar, una de les funcions d'aquesta Cambra és la del control i impuls de l'acció del Govern, i en aquesta línia crec que com a consellers generals tenim també la responsabilitat d'incidir pel bé dels nostres ciutadans, de la nostra economia i de la seva continuïtat en el futur.

En aquest sentit i per tot l'exposat anteriorment sol·licitem al M. I. Govern prengui en consideració la nostra proposta, que ens agradaria que també rebés el suport dels altres grups parlamentaris un cop hi hagin fet les seves aportacions o millores, si s'escau.

Gràcies Sr. síndic

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Mora.

Pel Grup Andorra pel Canvi, Sr. Encuentra teniu la paraula.

El Sr. Òscar Encuentra:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, com ja he dit en la meva primera intervenció des del Grup Andorra pel Canvi no entrarem en aquest debat que pensem és estèril i que no fa res més que amagar i dissimular el veritable problema que és afrontar les reformes necessàries del marc normatiu existent per tal d'aconseguir, doncs, amb aquesta constitució social tan necessària per Andorra i que, des d'Andorra pel Canvi, reclamem amb el desplegament del títol II de la nostra Constitució, en concret dels capítols III i V.

Només un parell d'apreciacions sobre les intervencions dels altres grups parlamentaris.

Dir-li a la M. I. Sra. Conxita Mora que ens alegra sentir, dels hereus del PLA, que es preocupen pels treballadors i els empresaris donat que després de catorze anys, doncs, ja anava sent hora.

M'alegro també que estigui en la línia del que defensem des d'Andorra pel Canvi dient que és necessari que siguin els propis treballadors i els propis empresaris els que es posin d'acord, però recordo que per fer això, en igualtat de condicions i en equilibri és necessari fer unes importants reformes legislatives que m'alegra sentir citar al Grup Parlamentari Socialdemòcrata també en la línia de la meva

primera intervenció en què potser s'havien precipitat a l'hora de concretar i estudiar, doncs, aquest calendari de tancament; i també m'alegra que reconeguim la necessitat... -i amb això a Andorra pel Canvi ens trobaran en el camí, però, si us plau que ens trobin en el camí i no que ens trobin després de fer vostès el camí i que ens afegim després. Per tant, demanem que amb això sí que ens trobaran en el camí- de les importants reformes que necessita Andorra per tal d'aconseguir l'esperada constitució social que tant necessitem.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Encuentra.

Pel Grup Socialdemòcrata Sra. Bibiana Rossa teniu la paraula.

La Sra. Bibiana Rossa:

Sí, moltes gràcies, Sr. síndic.

Bé, jo estic certament preocupada de constatar o, en tot cas, de tenir el dubte de si els altres dos grups parlamentaris han escoltat la intervenció del Grup Parlamentari Socialdemòcrata o, potser no era prou clara, o potser no s'ha pogut fer entendre prou.

En qualsevol cas, pel que fa al Grup Reformista és cert que el moment de la intervenció amb cert desenfocament també ha portat cert desenfocament de contingut, i ho dic amb tots els respectes però constatant la realitat de la situació.

La nostra manera de fer, senyors parlamentaris del Grup Reformista, ni comporta confusió, ni comporta pèrdua de competitivitat, ni pretén desacostumar al turisme de compres, ni malbarata absolutament res i, menys encara, afecta -i aquí sí que els pregaria de prestar atenció al contingut del Decret que ha dictat el Govern- no afecta, en cap moment, la temporada d'esquí. Per tant, doncs, no podem entrar a fer demagògies d'aquestes naturaleses perquè acabem preocupant determinats sectors, i jo casi bé diria a la societat andorrana en pes, quan en realitat no estem aquí per preocupar-la sinó que estem aquí per aportar solucions.

De totes maneres intentaré sortir d'aquesta vessant negativa per intentar aixecar una mica el nostre vol de tots plegats.

Jo em voldria quedar amb la vessant positiva de la intervenció de la M. I. Sra. Conxita Mora quan parla -i diu textualment- de: *"Potenciar les negociacions entre treballadors i empresaris"*... Hi estem d'acord. Nosaltres també ho plantegem, el que passa és que ho plantegem des d'un àmbit legislatiu ampli perquè

no compartim el seu punt de vista. No entenem que el Govern hagi de legislar i vostè l'acusa de no legislar o de no legislar bé; no li pertoca al Govern de legislar. El Govern el que fa és governar -i li pertoca, i ho fa, i entenem que ho fa bé, molt bé- precisament comptant amb els mitjans que té, no en té altres doncs, no pot fer altra cosa.

I jo, en aquest sentit, voldria apel·lar a la responsabilitat d'aquesta Cambra si els companys consellers del Grup Parlamentari Reformista, però també, els companys del Grup Parlamentari d'Andorra pel Canvi en el sentit que -i aquí torno a reprendre les paraules d'Andorra pel Canvi- se'ns diu que: *"Treballadors i empresaris es posin d'acord"*... Nosaltres també hi estem d'acord amb això. Ara bé, no s'hi val a trobar-se pel camí, el que hem de fer entre tots és caminar junts d'una vegada per totes. No ens podem continuar omplint la boca dient: *"Farem, farem, farem..."* però no arriba aquell moment en què fem.

Per tant jo penso, de veritat, que la millor manera de demostrar el moviment és movent-se i en aquest sentit rebin la més cordial però la més seriosa voluntat de treball conjunt del Partit Socialdemòcrata en el sentit de treballar d'una vegada per totes el contingut d'aquestes... bé, d'aquestes vessants legislatives perquè són diverses, de les relacions laborals que aquest, el nostre país, tant necessita. Si ho fem i ho fem bé, debats com el d'avui no tornaran a tenir lloc.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Rossa.

Alguna altra intervenció?

Demano, en tot cas, que s'aporti alguna cosa nova al debat.

Sra. Conxita Mora teniu la paraula.

(Hi ha un silenci)

No, no. És intervenció en el debat, en defensa o contradefensa de la Proposta, si s'han d'aportar elements nous al debat em sembla que val la pena tornar a començar un torn de grups.

La Sra. Conxita Mora:

Són respostes a comentaris que s'han fet que potser amplien una mica la meva intervenció, però que van en la mateixa línia de la intervenció.

El Sr. síndic general:

Doncs, teniu la paraula.

Teniu la paraula!

La Sra. Conxita Mora:

Bé, en primer lloc el Sr. Òscar Encuentra que em titlla d'hereva del PLA, doncs, jo crec que no ho sóc i no ho he estat.

(Se sent riure)

En tot cas, això jo voldria clarificar-ho i pensi que CR és justament una aglutinació de tendències i d'ideologies de les quals jo en represento una.

No crec que sigui un debat estèril tampoc, perquè és un debat que afecta a un teixit empresarial molt important i que, torno a insistir, s'ha manifestat públicament. Jo crec que és un debat justament que s'ha de tenir i, si no es té i hi han repercussions, com a mínim haurem complert amb l'obligació de tenir-lo i de mirar que es prenguin les decisions i que es rectifiqui quan s'ha de rectificar que és el que hem fet nosaltres i el que demanem.

Tampoc estic d'acord en què estigui desenfocat el contingut. Jo no comparteixo, amb tot el respecte, el que diu la Sra. Bibiana Rossa. Sí que desorienta, sí que perdem competitivitat i sí que malbarata i qui més ho sap justament són els sectors implicats, per això s'han manifestat. I jo demanaria que s'escoltessin aquests sectors que segurament tenen propostes a fer que puguin anar en la línia de la conciliació familiar sense que malbarati la seva qualitat i la seva imatge com a negoci.

I, quan parlem de caminar junts, evidentment que estem d'acord en caminar junts però ara no han caminat amb tots aquests sectors, la prova és que continuen manifestant el seu desacord i jo demanaria justament que es busqués en consensuar aquest calendari amb tots els actors implicats. Aquesta seria una de les nostres propostes que ja es fa dins de la Moció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Per Andorra pel Canvi, Sr. Encuentra teniu la paraula.

El Sr. Òscar Encuentra:

Gràcies Sr. síndic.

Li demano disculpes Sra. Conxita Mora. M'hauré confós de l'orientació ideològica de la seva intervenció en confondre-la amb l'hereva del PLA. Ho sento.

Respecte a la Sra. Bibiana Rossa simplement dir-li que aquest ànim de consens, aquest ànim de trobar-

nos, de caminar junts està... potser si en aquest Decret s'hagués intentat, doncs, no es trobaríem en la situació que ens trobem.

A partir d'ara, doncs, ja pot estar segura que des d'Andorra pel Canvi... això sí, vostès entrin en el cotxe, engegui'l i nosaltres també pujarem i l'ajudarem a trobar el camí.

Simplement que l'ànim de consens des d'Andorra pel Canvi ho estem defensant des del començament i, per tant, allà on hi hagi consens de tothom, allà ens trobaran.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Encuentra.

Sra. Bibiana Rossa teniu la paraula.

La Sra. Bibiana Rossa:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Molt breument, ja.

Només reiterar prop dels Molt Il·lustres Consellers del Grup Reformista que als sectors s'han escoltat, ho podem dir més alt però no ho podem dir més clar, i els assegurem que correspon a la pura, pura realitat i a la feina que ha fet ben feta el Govern.

Que s'ha cercat el consens. Altra cosa és que hagi arribat un moment en el qual no tothom hagi pensat en el mateix sentit i el Govern hagi hagut de fer el que li pertoca fer: governar de manera responsable. I cregui'm, ho ha fet en les millors condicions que ha pogut, sempre i quan a nivell legislatiu no li donem altres eines per fer-ho encara millor.

I, un altre aspecte en el qual no aprofundiré però sí de passada hi he de fer esment: escolti'm, la ciutadania electora del Grup Parlamentari Reformista no són els únics empresaris d'Andorra. Nosaltres també defensem els empresaris, també som empresaris i també formem part del món empresarial i també de l'assalariat, per això volem buscar aquesta manera de consensuar aquesta circumstància.

Quant als companys consellers del Grup d'Andorra pel Canvi agraeixo els ànims que se'ns donen, i certament en farem bon ús, i també agraeixo la seva voluntat de pujar al cotxe però, si el Sr. síndic m'ho permet amb to jocós, sí que li diria molt ràpidament que el cotxe per circular no pot anar amb una roda de recanvi gaire lluny. Per tant, deixo per quan parlem del pressupost aquest altre aspecte i aquest altre debat.

(Se sent riure)

Gràcies Sr. síndic i perdoni la franquesa.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Rossa.

Constatant que no s'han aportat elements nous, doncs, pararem aquí el debat i passarem a la votació de la Moció.

Els consellers a favor de la Moció...

Farem el vot a mà alçada, en votació ordinària.

Doncs, quins són els consellers a favor de la Moció?

Consellers en contra de la Moció?

Abstencions?

Recompte.

La Sra. Mariona González:

Sí, Sr. síndic.

11 vots a favor, 14 en contra i 3 abstencions.

El Sr. síndic general:

A la vista, doncs, del resultat declaro refusada la Moció.

Passem al punt següent de l'ordre del dia.

2. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de Llei de signatura electrònica.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Interior ha estat publicat en el Butlletí número 41/2009, de l'11 de desembre.

El Sr. Josep M. Bringué ha formulat tres reserves d'esmena.

Intervé per exposar l'informe de la comissió la Sra. Celina Mandicó García, nomenada ponent per part de la comissió.

La Sra. Celina Mandicó:

Gràcies Sr. síndic.

El passat dia 11 de novembre, la Comissió Legislativa d'Interior em va nomenar ponent del Projecte de Llei de signatura electrònica i, com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la comissió.

La Comissió Legislativa d'Interior en el decurs de les reunions celebrades el dia 19 de novembre i els dies 2 i 9 de desembre del 2009, ha analitzat el Projecte de Llei així com les esmenes que li han estat presentades.

Al Projecte de Llei s'han presentat un total de 12 esmenes, les quals han estat presentades pel Grup Parlamentari Andorra pel Canvi.

De les esmenes presentades: 2 esmenes s'han aprovat per unanimitat; 5 esmenes no han estat aprovades i 5 esmenes han estat retirades per ser transaccionades i aprovades per unanimitat.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la comissió aprovat per unanimitat, el text del qual se sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Mandicó.

Passem ara a procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena i posteriorment continuarem amb la resta del text.

La reserva d'esmena número 1 correspon a l'esmena número 1 de l'informe de la ponència.

Intervé per defensar la reserva d'esmena el Sr. Josep M. Bringué. Teniu la paraula.

El Sr. Josep M. Bringué:

Gràcies Sr. síndic.

En la reserva d'esmena de l'apartat 2 de l'article 1, passem a la defensa.

En el projecte de llei que proposa el Govern es disposa que aquesta Llei s'aplica als serveis de certificació establerts al Principat d'Andorra, però també als serveis prestats a través d'un establiment o oficina oberts al Principat d'Andorra de forma que Govern ens proposa una Llei de la signatura digital que permet que els serveis de certificació siguin fets per entitats amb personalitat jurídica estrangera i se'ls obre la porta que ho facin per mitjà de l'obertura d'una oficina o establiment, és a dir, permetent que una entitat de certificació estrangera obri un establiment permanent a Andorra.

Per altre costat, la segona frase del text que proposa el Govern obre una estranya porta ja que considera que si una empresa necessàriament de fora té mitjans tecnològics situats a Andorra per prestar serveis esporàdics de certificació, aleshores això no suposa un establiment permanent i aquesta empresa pot prestar aquests serveis sense estar subjectes a aquesta Llei, fet que no té gaire sentit.

Entenem que la qüestió dels establiments permanents per la prestació de serveis de certificació, és a dir que una empresa de certificació de fora vingui a Andorra i s'estableixi sense crear una societat andorrana, és una qüestió a tractar en el marc de la política de la inversió estrangera i no pas dins de l'articulat de la Llei de la signatura digital.

De fet, la Llei 2/2008, del 8 d'abril, d'inversions estrangeres al Principat d'Andorra en el seu article 9.3 estableix el següent: *"També s'ha d'obtenir autorització prèvia del Govern per efectuar inversions directes consistents en la constitució o ampliació de sucursals qualsevol que sigui la naturalesa de l'activitat empresarial que a través de la dita sucursal es vulgui desplegar."*

Per tant, la legislació sobre les inversions estrangeres ja s'ocupen dels mecanismes d'inversió i de determinables figures jurídiques. Ara, del que es tracta és de disposar aquesta Llei.

S'aplica als prestadors de serveis de certificació establerts al Principat d'Andorra amb independència que els seus establiments siguin per mitjà d'un establiment permanent, sucursal o per mitjà d'una figura jurídica andorrana. Per aquest motiu Andorra pel Canvi defensa la necessitat d'esmenar aquest Projecte de Llei del Govern Bartumeu i eliminar les disposicions relatives als establiments. És a dir, a empreses de fora que vinguin a Andorra, sense crear societats andorranes per a la prestació de serveis de certificació.

Andorra pel Canvi no pot acceptar un articulat que sembla fet a mida perquè una empresa concreta de fora vingui a Andorra, i sense crear cap societat andorrana es quedi amb l'activitat de certificació que ara considerem.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Bringué.

El Govern intervé ara o al final?

Pel Grup Parlamentari Reformista, Sra. Mandicó teniu la paraula.

La Sra. Celina Mandicó:

Gràcies Sr. síndic.

El Projecte de Llei, en l'apartat 2 de l'article 1, regula la prestació dels serveis de certificació i s'aplica tant als prestadors de serveis establerts a Andorra com als serveis prestats a través d'un establiment obert a Andorra. Aquest darrer aspecte ens sembla coherent amb l'obertura que es deriva del fet que es puguin establir, sota determinades condicions, equivalències amb certificats emesos per prestadors estrangers de serveis de certificació.

A més, el Projecte de Llei deixa fora de la seva regulació l'activitat esporàdica dedicada a tasques similars o assimilables a la prestació de serveis de certificació; ens sembla que aquesta és una bona mesura tant de cara a garantir la qualitat dels serveis

de certificació com a l'hora de protegir els interessos de l'usuari.

En canvi, no ens sembla adequat deixar oberta la possibilitat de desenvolupar activitats no regulades i esporàdiques de prestació de serveis de certificació fins que hi hagi, com argumenta el Grup Parlamentari d'ApC en la motivació de la seva esmena, una llei específica que reguli aquesta qüestió.

Així doncs, estem d'acord amb el redactat original del text i, per tant, votarem en contra de l'esmena reservada.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Mandicó.

Intervé pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata la Sra. Anna Dolsa, teniu la paraula.

La Sra. Anna Dolsa:

Gràcies Sr. síndic.

Estic molt d'acord amb l'exposat de la Sra. Celina Mandicó.

Nosaltres, referent a l'apartat 2 de l'article 1, que diu que regula els establiments o empreses que prestin serveis de certificació a Andorra, que utilitzin mitjans tecnològics propis per a realitzar aquests serveis o bé, que facin servir mitjans tecnològics d'altres empreses -és més o menys el que ha dit la Sra. Mandicó.

Aquest article també estableix que es puguin excloure de la Llei aquelles empreses que disposin de mitjans tecnològics per prestar aquests tipus de serveis en altres països i, en cap cas, prestin els seus serveis a Andorra.

Entenem que el redactat inicial de la Llei és més precís i, per tant, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata, no votarà favorablement aquesta reserva d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Dolsa.

Pel Govern intervé el Sr. cap de Govern. Teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, a part de compartir l'argumentació de les dues conselleres que acaben d'intervenir, jo només voldria

precisar que el text de la Llei, tal i com el Govern l'entén, queda clar que quan es fa referència a: “Serveis prestats a través d'un establiment o oficina oberts al Principat d'Andorra” vol dir que per obrir-se han de passar pel procediment administratiu habitual i, per tant, mai podran exercir una activitat que no hagi estat prèviament autoritzada. I, d'aquí ve el paràgraf següent -que ara esmentaven les conselleres- que deixa ben clar que una autorització esporàdica no permet l'exercici d'aquesta activitat professional.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. cap de Govern.

Alguna altra intervenció?

Passem, doncs, a la votació.

Consellers a favor de l'esmena?

Consellers en contra?

Abstencions?

Recompte.

La Sra. Mariona González:

Sí, Sr. síndic.

3 vots a favor i 25 en contra.

El Sr. síndic general:

Doncs, a la vista del resultat de la votació queda desestimada l'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Passem a la reserva d'esmena número 2 que correspon a l'esmena número 3 de l'informe de la ponència.

Intervé per defensar la reserva d'esmena el Sr. Josep M. Bringué. Teniu la paraula.

El Sr. Josep M. Bringué:

Gràcies Sr. síndic.

La reserva d'esmena de l'article 4.

Entenem perfectament que el Projecte de llei que avui debatem, té fortes inspiracions de textos legals foranes. En aquest sentit, permeti'm llegir el contingut de l'article 3.2 de la Llei 59/2003, del 19 de desembre, de la firma electrònica, dels nostres veïns espanyols. Permeti'm que llegeixi en castellà el text original: “La firma electrónica avanzada es la firma electrónica que permite identificar al firmante y detectar cualquier cambio ulterior de los datos firmados que está vinculada al firmante de manera única, y los datos a que

se refiere y que ha sido creada por medio que el firmante puede mantener bajo su exclusivo control.”.

El paral·lelisme amb el text que el Govern ens proposa a l'article 3 del Projecte de llei és més que evident, com no pot ser d'altra manera, en una qüestió tan tècnica. El que em sorprèn és que aquest paral·lelisme tècnic no es mantingui per la definició de la signatura reconeguda. Recordem el que disposa l'article 3.3 de la mateixa Llei espanyola ja mencionada: “Se considera firma electrónica reconocida, la firma electrónica basada en un certificado reconocido y generada mediante un dispositivo seguro de creación de firma.”.

De fet, una signatura reconeguda és una signatura avançada que aconsegueix amb dos requisits més de seguretat. I, aquesta és l'esmena que defensarem per evitar problemes tècnics el dia de demà.

Efectivament, una signatura electrònica qualificada o reconeguda també ha de complir els requisits disposats a l'article 3 com, per exemple: estar vinculada de manera única al signatari; permetre la identificació del signatari, etc.

Per aquest motiu, entenem que la signatura qualificada o reconeguda s'ha de definir com la signatura electrònica avançada que reuneix dos requisits addicionals concrets i específics com: estar basada en un certificat qualificat o reconegut; haver estat creada mitjançant un dispositiu segur de creació de signatura.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Bringué.

Passo la paraula, pel Grup Parlamentari Reformista, a la Sra. Celina Mandicó teniu la paraula.

La Sra. Celina Mandicó:

Gràcies Sr. síndic.

Des del Grup Parlamentari Reformista interpretem l'article 3: “Signatura electrònica avançada”, com un tipus de signatura electrònica on no existeix la intervenció de tercers i on el propi signatari pot generar la signatura amb els mitjans al seu abast i sota el seu control exclusiu -que aquesta seria la paraula clau.

Per contra, l'article 4, fa referència a la “Signatura electrònica qualificada o reconeguda” que està basada en un certificat qualificat o reconegut i està creada mitjançant un dispositiu segur de creació de signatura. Si llegim amb atenció l'article 13 veurem que els certificats qualificats o reconeguts han d'haver estat emesos per “prestadors de serveis”. En

aquest cas, sí es necessita la intervenció d'un tercer, el "prestador de serveis de certificació" que emet els certificats i que garanteix la seva validesa i credibilitat i que, evidentment, ha de complir els requisits establerts a la Llei en relació a la comprovació d'identitat dels sol·licitants i en relació també a la fiabilitat i les garanties dels serveis de certificació que prestin.

A més, l'article 14 estableix quin és el contingut que han de tenir els certificats qualificats o reconeguts: identificació del signatari, codi únic d'identificació del certificat, garanties de verificació de signatura, entre d'altres; un contingut que inclou necessàriament requisits que ha de tenir la signatura electrònica avançada.

D'aquesta manera, des del Grup Parlamentari Reformista entenem que la signatura electrònica qualificada o reconeguda inclou requisits de la signatura avançada tal i com es detalla als articles 3, 4, 13 i 14 però es tracta d'un altre tipus de signatura i, en conseqüència, votarem en contra de l'esmena reservada.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Mandicó.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata Sra. Anna Dolsa teniu la paraula.

La Sra. Anna Dolsa:

Gràcies Sr. síndic.

En aquest cas, també estem totalment d'acord amb el Grup Reformista i amb el seu exposat que ha estat molt extens i, per tant, jo seré molt breu.

L'acceptació d'aquesta esmena crec que suposaria crear confusió entre les diferents signatures, ja que la signatura qualificada o reconeguda no compleix els mateixos requisits que la signatura avançada -com ja s'ha dit.

L'article 3 i l'article 4 de la present Llei defineixen clarament la diferència entre les signatures. Els mitjans amb els que es crea la signatura avançada estan sota el control del prestador de serveis de certificació, i no del signatari.

Evidentment i això també s'ha dit, considerem que aquesta Llei ja disposa, doncs, d'una definició correcta de la signatura qualificada o reconeguda i per tant, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata tampoc votarà favorablement aquesta reserva d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Dolsa.

El Govern vol intervenir? No?

Cap més intervenció?

Doncs, passarem a la votació de la reserva d'esmena.

Consellers a favor de la reserva d'esmena?

Consellers en contra?

Recompte.

Abstencions constato que no n'hi han.

La Sra. Mariona González:

Sí, Sr. síndic.

3 vots a favor i 25 en contra.

El Sr. síndic general:

A la vista, doncs, del resultat de la votació queda desestimada l'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Passem a la reserva d'esmena número 3 que correspon a l'esmena número 11 de l'informe de la ponència.

Intervé per defensar la reserva d'esmena el Sr. Josep M. Bringué. Teniu la paraula.

El Sr. Josep M. Bringué:

Gràcies Sr. síndic.

Passarem a la defensa de la reserva de l'article 29.

Diu el nou text proposat a l'apartat 4 és un text habitual a les legislacions europees per donar seguretat jurídica a les operacions fetes per a tercers que no tenen per què estar al corrent dels procediments d'acreditació dels prestadors de serveis de certificació.

El text que proposa el Govern en el seu Projecte de llei obre el camí perquè siguin empreses estrangeres sense ni tan sols establiments permanents a Andorra les que facin l'acreditació de prestadors de serveis de certificació.

Una forma ben estranya de dinamitzar l'economia andorrana al voltant de les noves tecnologies i garantir la seguretat jurídica, proposta del Govern que des d'Andorra pel Canvi no podem recolzar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Bringué.

Pel Grup Parlamentari Reformista passo la paraula a la Sra. Celina Mandicó. Teniu la paraula.

La Sra. Celina Mandicó:

Gràcies Sr. síndic.

L'esmena número 11 proposa un redactat que conté una certa dosi de bones intencions -i per això ens hem abstingut en la comissió legislativa-, però, que entenem que no és prou coherent amb el contingut global del Projecte de llei.

En l'article 17 es deixa la porta oberta, sota determinades condicions, als certificats estrangers. Una vegada acceptat aquest supòsit no veiem quin sentit té que no hi pugui haver acreditació de prestadors de serveis andorrans per part d'entitats d'acreditació habilitades per realitzar aquesta tasca en qualsevol estat membre de la Unió Europea; no té sentit obrir per un costat i tancar per un altre. Més encara, en el món de les noves tecnologies no té sentit tractar de posar determinades portes al vent.

El Projecte de llei deixa oberta la possibilitat, sota condicions, que una entitat de prestació de serveis establerta a Andorra pugui rebre l'acreditació per part d'una entitat habilitada en un estat de la Unió Europea; d'aquesta manera, l'empresa andorrana podrà gaudir de més opcions a l'hora d'acreditar-se davant els seus clients com a prestadora de serveis.

En el text proposat pel Grup Parlamentari d'Andorra pel Canvi el que es fa és desvincular l'eficàcia jurídica d'una signatura electrònica de l'acreditació dels prestadors de serveis, sense preveure la possibilitat que les empreses andorranes puguin ser acreditades per part d'entitats habilitades per la Unió Europea. Entenem que aquesta mesura ben intencionada, com hem dit anteriorment, no serveix per a protegir un eventual futur sector que s'haurà de moure en un entorn normatiu que reconeix l'equivalència de certificats estrangers i que, a més, pot requerir en determinats casos i per obtenir la confiança de determinats usuaris, l'acreditació d'entitats internacionals.

Per tant, pel que s'ha exposat, ens abstindrem en la següent votació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Mandicó.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sra. Anna Dolsa teniu la paraula.

La Sra. Anna Dolsa:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, a l'apartat 4 de l'article 29, parla de forma concreta "d'acreditació de serveis de certificació" i no "d'eficàcia jurídica de signatura electrònica". Per tant, el redactat proposat pel grup APC no es correspondria a l'article.

El redactat inicial, nosaltres pensem, que és la garantia per poder utilitzar entitats acreditadores reconegudes a la Unió Europea, sense que el Govern hagi de tenir la necessitat de crear una entitat acreditadora de prestadors de serveis de certificació.

En molts països només existeix una sola entitat d'acreditació de prestadors de serveis de certificació. I, per tant, no creguem que això sigui tancar portes a què la gent es pugui establir o pugui tenir beneficis quant a aquestes empreses. Pensem que això no és d'aquesta manera.

Doncs, per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata tampoc votarà favorablement aquesta reserva d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Dolsa.

El Govern vol intervenir?

El Sr. cap de Govern:

Sr. síndic, el que el Govern voldria fer és una intervenció quan s'acabi la votació potser més que ara intervenir. Si us sembla...

El Sr. síndic general:

Posteriorment a la votació de l'esmena hi haurà el debat de la globalitat de la Llei.

El Sr. cap de Govern:

Doncs, ara no intervenim.

El Sr. síndic general:

Doncs, passem a la votació de la reserva d'esmena.

Vots a favor de l'esmena?

Vots en contra de l'esmena?

Abstencions?

Recompte, Sra. secretària.

La Sra. Mariona González:

Sí, Sr. síndic.

3 vots a favor, 14 en contra i 11 abstencions.

El Sr. síndic general:

A la vista, doncs, del resultat de la votació queda desestimada l'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Passarem ara, doncs, a les altres parts del text que han estat objecte de reserva d'esmena. Procedirem al debat i votació, doncs, de totes les altres.

Intervé pels grups parlamentaris Andorra pel Canvi. Teniu la paraula... No voleu intervenir?

Pel Grup Parlamentari Reformista, Sra. Mandicó teniu la paraula.

(Hi ha un silenci)

Sí, teniu la paraula.

La Sra. Celina Mandicó:

Gràcies Sr. síndic.

El Grup Parlamentari Reformista, de manera coherent amb les seves intervencions expressades en les diferents sessions de treball de la comissió legislativa, manifestarà en la sessió plenària d'avui el mateix posicionament respecte del Projecte de Llei que el que s'ha expressat en la referida comissió.

El nostre grup parlamentari, com s'ha pogut constatar, no ha presentat esmenes al Projecte de Llei ja que en comparteix el seu contingut. No s'ha d'oblidar que el text d'aquest Projecte de Llei es va treballar i consensuar àmpliament en la legislatura anterior i que, per raons de calendari, no va ser aprovat pel Ple del Consell General.

Volem ara recordar que des del Grup Parlamentari Reformista valorem positivament aquest Projecte de Llei ja que representa un impuls a la modernització de la normativa de les tecnologies de la informació al servei del ciutadà. Aquest impuls ha de posar Andorra al nivell dels països veïns amb la possibilitat d'efectuar gestions i tràmits, amb les garanties jurídiques que es requereixen, ja sigui en l'entorn del sector privat com del sector públic; com també hauria de suposar un cert impuls al sector comercial al possibilitar, o més ben dit, potenciar, nous canals de comercialització com ara Internet.

Finalment, el Grup Parlamentari Reformista vol manifestar el seu esperit de col·laboració i implicació davant de les iniciatives que contribueixen a la modernització d'Andorra, a l'evolució de les noves

tecnologies i a la millora de l'activitat econòmica i de l'atenció al ciutadà.

Per tant, el nostre vot serà, com no podia ser d'altra manera, favorable al Projecte de Llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Mandicó.

Sra. Anna Dolsa, pel Grup Socialdemòcrata, teniu la paraula.

La Sra. Anna Dolsa:

Gràcies Sr. síndic.

Ens trobem davant una societat on les noves tecnologies entren cada dia amb més força dins l'espai social, fins al punt en què moltes de les nostres activitats i relacions depenen en gran manera de la tecnologia.

Citaré unes paraules de l'escriptor José Saramago, que diu: "*Les reds socials són les places públiques del Segle XXI*".

La signatura electrònica ha suscitat molt interès en diversos sectors, sobretot en l'Administració pública. Aquest sector ha vist que el concepte de signatura electrònica, ha de ser l'element que ha de permetre transformar el procediment administratiu, tradicionalment sustentat en documents en paper, per un nou procediment més àgil, més eficient i alhora més proper.

Dotar l'Administració pública d'una eina reconeguda i basada en estàndards que li permetin signatures electròniques d'igual valor jurídic que les manuscrites amb una comunicació ràpida, segura i eficient, tot assegurant i garantint la integritat de les dades així com la seva confidencialitat, és per a nosaltres un objectiu bàsic.

La Llei de signatura digital neix d'una triple necessitat: modernitzar i adaptar la normativa del Principat d'Andorra a la nova realitat; acostar la legislació andorrana a les normes de l'entorn europeu; dotar la societat andorrana d'instruments que regulin i impulsin les relacions socioeconòmiques, obrint vies de comunicació a través de les noves tecnologies.

Tenint en compte que Andorra serà un dels darrers països de la Unió Europea en aprovar aquesta Llei -el darrer va ser Itàlia l'any 2005- és avui, per al nostre grup parlamentari, un motiu de satisfacció votar favorablement aquesta Llei, que ha de ser el primer pas, de molts d'altres, cap a la modernització de l'administració pública.

Volem agrair el Govern per haver donat prioritat a aquesta iniciativa, de la qual vam parlar extensament en el nostre programa electoral, ja que la Llei de signatura digital era un dels nostres objectius prioritaris.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sra. Dolsa.

Pel Govern, Sr. Cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

Breument, el Govern agraeix la positiva discussió d'aquest Projecte de Llei i el conjunt d'esmenes presentades que globalment han permès millorar el text, finalment sotmès a votació del Consell General.

Amb l'adopció d'aquesta Llei entenem que Andorra s'acosta més a Europa.

Ara fa deu anys la directiva europea 1999/93, del 13 de desembre de 1999, va promoure una forta dinàmica d'aprovació de lleis de signatura digital arreu d'Europa. França, Bèlgica, Luxemburg, Àustria i Anglaterra, entre altres països de la Unió Europea van aprovar les seves lleis l'any 2000. Alemanya ho va fer l'any 2001 per exemple, mentre que Espanya i Portugal, Holanda, Suïssa i Liechtenstein ho feien l'any 2003, i com acaba de dir la consellera Sra. Dolsa, Itàlia ho va fer l'any 2005.

Per a nosaltres, encara que no siguem membres de la Unió Europea entenem que l'aprovació d'aquesta Llei ens suposa un pas molt important en la modernització de la normativa andorrana per adaptar-la a la nova realitat socioeconòmica relacionada amb les tecnologies de la informació i la societat del coneixement.

Aquest text facilitarà al ciutadà poder realitzar tràmits minimitzant els desplaçaments a les diferents administracions.

Finalment, la signatura electrònica ens obligarà a reestudiar tots els circuits organitzatius i permetrà desmaterialitzar els arxius facilitant i accelerant la circulació d'informació dins de l'Administració pública. Es flexibilitzaran molt més certes operacions com, per exemple, la publicació del Butlletí Oficial del Principat d'Andorra que amb una publicació electrònica firmada podrà ser publicat diàriament. Es reduirà el consum de paper i la necessitat d'emetre lineals d'arxius; tot això suposa reducció de costos administratius i millora de l'atenció als ciutadans, gestions i informacions que es podran fer vint-i-quatre hores al dia.

Amb aquesta normativa es podrà, doncs, dotar a la societat andorrana d'instruments per facilitar transaccions exclusivament per mitjans electrònics amb garanties jurídiques i tècniques suficients. Es podran signar contractes, factures, documents de tot tipus i enviar-los de manera electrònica sent igual de vàlids com si es fes en paper i amb una signatura manuscrita.

Tot plegat permetrà també la creació de nous serveis i activitats *on-line* que ajudaran a la reactivació econòmica.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Cap de Govern.

Passarem, doncs, a la votació de totes les altres parts del text que no havien estat objecte de reserva d'esmena.

Vots a favor?... Doncs, constato que és per assentiment, si tothom hi està d'acord.

Doncs, s'aprova per assentiment. Declaro, doncs, aprovat el text per assentiment.

Passem al punt 3.

3. Examen i aprovació, si escau, de les liquidacions de comptes del Consell General, dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques corresponents a l'exercici del 2006, així com dels resultats de l'informe del Tribunal de Comptes en relació a les transferències fetes als comuns, corresponents al mateix exercici.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el Butlletí número 42/2009, del 17 de desembre.

El Sr. Jordi Font Mariné, nomenat ponent per part de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, exposa l'informe. Teniu la paraula.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, un servidor de vostès, el passat 9 de desembre va ser nomenat ponent de l'informe del Tribunal de Comptes corresponent a l'exercici 2006. L'informe es desglossa amb tres parts. La primera part és:

I. Informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost sobre les liquidacions del pressupost del Consell General, dels òrgans que hi estan vinculats, de l'Administració general i dels òrgans que hi estan sota la seva direcció, així com d'entitats subvencionades corresponents a l'exercici 2006.

D'ençà la creació del Tribunal de Comptes, l'any 2000 la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost va rebre l'encàrrec de la Junta de Presidents d'elaborar i d'evacuar un informe al Consell General de la memòria anual dels informes en relació a les fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes.

Així doncs, s'ha procedit a l'elaboració sistemàtica d'un informe que posa de manifest la necessitat que totes les entitats auditades regularitzin en el temps més breu possible la seva situació econòmico-financera d'acord amb les observacions i recomanacions formulades pel Tribunal de Comptes.

El problema que constata la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost a l'hora d'elaborar el seu informe és el fet que moltes de les entitats auditades segueixen sense donar compliment a les reserves fetes pel Tribunal de Comptes i que cada any s'ha de tornar a insistir en la regularització d'aquestes situacions.

Tot i les al·legacions presentades per les entitats auditades, el Tribunal de Comptes entén que aquestes no modifiquen els plantejaments evocats en l'informe de fiscalització ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i les conclusions a les quals ha d'arribar el Tribunal de Comptes després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs efectuats.

Així doncs, pel que fa a la liquidació anual del pressupost del Consell General i dels òrgans que hi estan vinculats, de l'Administració general, de les entitats parapúbliques, de les societats públiques i de les entitats subvencionades, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost diu:

Primer. Insta a tots i cadascun dels organismes fiscalitzats que en el termini més breu possible regularitzin les seves situacions d'acord amb les observacions i amb les recomanacions descrites en l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes. A més de l'anàlisi de l'informe de fiscalització lliurat pel Tribunal de Comptes, la comissió constata que la majoria de les entitats auditades no efectuen un seguiment pressupostari ajustat estrictament a la Llei general de les finances públiques, LGFP, -dic l'abreviació perquè potser com que ho he de repetir diverses vegades, farà servir l'abreviació-, i el Pla general de comptabilitat pública. Atès que al llarg de l'exercici no se'n registren les diferents fases

d'execució del pressupost d'ingressos i despeses tal com preveu l'article 31 de l'LGFP.

El control de la gestió pressupostària s'efectua amb mitjans ofimàtics periòdicament i, tot i que no s'utilitza un programa informàtic que permeti fer aquest seguiment de forma mecanitzada i generi automàticament els documents corresponents a cada fase, es deixa constància documentada de les operacions, revisant-se, prèviament a l'autorització de la despesa, l'existència d'una partida pressupostària suficient. El no enregistrament de les fases d'execució pressupostària dificulta, i en alguns casos pot impedir, les verificacions en relació amb el compliment del principi d'annualitat regulat en la Llei general de les finances públiques.

La comissió recorda que la Llei general de les finances públiques obliga a les entitats parapúbliques o de dret públic, els comuns i les societats públiques a la creació de totes les figures escaients per tal de garantir les funcions de control previstes a la mateixa, així com al fidel compliment de tots els procediments regulats per a l'execució del pressupost.

Tanmateix, la comissió pren nota que a vegades la segregació de funcions, definida per la Llei general de les finances públiques, és de difícil aplicació a petites entitats. A tal efecte, proposa al Consell General que tingui a bé encomanar al Govern l'anàlisi i si escau la modificació de la Llei general de les finances públiques en aquest sentit.

Algunes entitats han efectuat per l'exercici 2006, una presentació dels estats i comptes anuals segons preveu el Pla general de comptabilitat pública. Tanmateix, durant l'exercici, no utilitzen les parts segona i tercera del Pla en la seva integritat, és a dir, la totalitat del quadre de comptes i les definicions i relacions comptables previstes en el mateix.

La comissió recorda que el Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra és d'obligatori compliment en els termes previstos per la Llei general de les finances públiques.

La normativa bàsica en relació a la gestió econòmico-financera dels ens públics d'àmbit estatal es recull en la Llei general de les finances públiques, en el Pla general de comptabilitat pública i la Llei de pressupost per l'exercici corresponent. Cap d'aquests textos defineix una estructura pressupostària.

La Comissió recomana que s'aprovi una estructura pressupostària d'obligat compliment, que hauria de definir de forma clara els comptes pressupostaris que s'han d'utilitzar en l'elaboració del pressupost, tant per ingressos com per despeses, i la correlació amb els comptes definits en el Pla general de comptabilitat pública.

D'acord amb l'article 15 de la Llei del pressupost del 2006, els organismes beneficiaris de transferències nominatives han de retornar els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari, llevat que financin despeses compromeses i no liquidades a la data del tancament.

La Comissió insta a aquelles entitats beneficiàries de subvencions i transferències nominatives les quals no han estat aplicades en la seva totalitat, al compliment del que disposa l'article 15 de la Llei del pressupost del 2006.

Segon. Havent escoltat els membres del Tribunal de Comptes en compareixença el dia 6 d'octubre del 2009, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost vol deixar constància que tot i que la Llei del Tribunal de Comptes, del 13 d'abril del 2000, disposa que: *"Com a òrgan tècnic de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable de l'Administració pública, el Tribunal ha de basar-se en l'exercici de les seves funcions en els criteris de legalitat, eficàcia, eficiència, economia i equitat"*. De moment únicament s'està duent a terme un treball basat en l'auditoria financera i de legalitat, donat que el model de comptes no disposa encara dels sistemes i mecanismes necessaris per poder donar compliment a l'establert a la Llei.

D'altra banda, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost constata que no s'estan respectant els terminis fixats a l'apartat 1 de l'article 30 de la Llei del Tribunal de Comptes, del 13 d'abril del 2000. En aquest sentit, i una vegada escoltats els membres del Tribunal de Comptes en compareixença, la comissió recomana a l'entitat que prengui les iniciatives necessàries al respecte. Així mateix, recorda que tots els deures i atribucions que li confereix la llei que regula la seva creació i funcionament són d'obligat compliment. Per tant, s'insta al Tribunal de Comptes a tenir en compte aquestes consideracions a l'hora d'elaborar els informes de fiscalització corresponents als exercicis 2009 i següents.

Tercer. Prenent en consideració les observacions anotades pel Tribunal de Comptes de cada una de les entitats fiscalitzades, aprova per majoria els comptes del Consell General, del Raonador del Ciutadà, de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades, del Govern, del Tribunal Constitucional, de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, de les Forces Elèctriques andorranes, de l'Institut Nacional Andorrà de Finances, del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària, del Servei de Telecomunicacions d'Andorra, de l'Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya, de la Universitat d'Andorra, de l'Institut d'Estudis Andorrans, de Ràdio i Televisió andorrana, S.A., de Ramaders

d'Andorra, S.A., de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell, del Col·legi Sant Ermengol, de l'Institut Janer i del Col·legi Sagrada Família, deixant constància el desacord del M. I. Sr. Eusebi Nomen Calvet, en representació del Grup Parlamentari Andorra pel Canvi, en l'aprovació dels comptes d'aquestes entitats.

D'una altra banda, donat que les liquidacions de comptes de la Fundació Themis i de la Residència Solà d'Enclar corresponents al 2006 no han estat lliurades al Tribunal de Comptes durant l'any 2007, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost no pot emetre l'aprovació dels comptes d'aquestes entitats.

II. Informe de la comissió sobre les liquidacions anuals de les despeses realitzades pels comuns amb càrrec a les transferències rebudes de l'Administració general l'any 2006

L'abast material de l'informe és verificar, a través de les liquidacions de les despeses realitzades pels comuns a càrrec de les transferències rebudes de l'Administració general per l'exercici 2006, el compliment de les previsions de la Llei qualificada de transferències als comuns de 4 de novembre de 1993 i de la Llei qualificada 11/2003 del 27 de juny, de modificació de l'article 7 de la Llei qualificada de transferències als comuns.

Pel que fa a les despeses realitzades pels comuns a càrrec de les transferències rebudes de l'Administració general l'any 2006, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, diu:

Primer. De l'anàlisi de l'informe de fiscalització elaborat pel Tribunal de Comptes constata: L'absència formal en tots els comuns d'una comptabilitat separada de les inversions i despeses corrents realitzades a càrrec de la transferència.

Per conseqüent la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost recorda el que disposa la Llei 7/2007, del 17 de maig, qualificada de modificació de l'article 9 de la Llei qualificada de transferències als comuns, de 4 de novembre de 1993, que estableix que: *"Els comuns al procedir a la confecció i aprovació del corresponent pressupost comunal per a cada exercici econòmic inclouran el capítol de la quota de la transferència rebuda que, a més del tractament habitual pressupostari, tindrà una anàlisi interna detallada de tots els moviments que es produeixin en el mateix, amb una comptabilització que permeti identificar amb claredat les despeses efectuades a càrrec de la respectiva quota de participació en les transferències derivades del pressupost de l'Administració general."*; que la documentació que ha rebut el Tribunal de Comptes respecte a les transferències rebudes i a la seva aplicació es

continua presentant de forma molt heterogènia, cosa que dificulta els treballs posteriors.

A fi d'unificar el criteri en relació amb la informació que hauria de rebre el Tribunal de Comptes, es recomana que, com a mínim, contingui l'import de la transferència rebuda, els imports regularitzant transferències d'exercicis anteriors, els imports aplicats en inversió amb identificació de les inversions concretes, els imports aplicats en despesa corrent amb identificació de les despeses corrents concretes, i el seguiment de l'aplicació de romanents no aplicats en exercicis anteriors; que de forma generalitzada es compleixi la Llei de contractació pública, malgrat que en alguns casos, que han quedat descrits en l'informe de fiscalització, no sigui així... -perdoni, he dit "compleixi" i volia dir "es compleix".

Al respecte, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost recorda que la contractació pública ve regulada per llei i és d'aplicació per tots els ens públics.

Segon. Insta a tots i a cadascun dels comuns que, en el termini més breu possible, regularitzin, d'acord amb les observacions descrites en l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes, les seves actuacions.

III. Nota de la Comissió sobre les liquidacions de comptes dels comuns corresponents a l'exercici 2006

Segons estableix la Llei 10/2003, del 27 de juny, de les finances comunals, l'aprovació de la liquidació del pressupost comunal correspon al Ple del Comú. Així doncs, donat que no és competència del Consell General l'aprovació de dites liquidacions de comptes, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost informa de la necessitat d'instar a tots i a cadascun dels comuns que, en el termini més breu possible, regularitzin, d'acord amb les observacions descrites en l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes, les seves situacions.

Per concloure, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost demana al M. I. Consell General que comuniqui a totes les entitats fiscalitzades que disposen fins a l'exercici 2011 per a donar compliment a les recomanacions i observacions descrites en el present informe així com en l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes, doncs, es considera imprescindible regularitzar el més aviat possible totes aquelles situacions que el Tribunal de Comptes ve denunciant durant varis exercicis. Tanmateix, la comissió és conscient que algunes situacions només podran ser regularitzades amb la modificació legislativa corresponent, i per això encomana al Govern l'anàlisi i si escau la modificació de la legislació que s'escaigui d'acord amb l'informe de fiscalització de l'exercici 2006.

D'altra banda s'insta al Tribunal de Comptes a prendre les mesures necessàries per actualitzar l'elaboració dels informes de fiscalització evacuats al Consell General de manera a poder disposar de l'informe de l'exercici 2009 durant l'any 2010, tot respectant el que estableix l'apartat 1 de l'article 30 de la Llei del Tribunal de Comptes. També es demana al Tribunal de Comptes que, segons l'article 1 de la Llei del Tribunal de Comptes, basi l'exercici de les seves funcions en els criteris de legalitat, eficàcia, eficiència, economia i equitat, donat a què pel moment únicament s'està duent a terme un treball basat en l'auditoria financera i de legalitat.

Així mateix, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost del M. I. Consell General, fent seves les remarques formulades, aprovi els resultats i comuniqui al Govern i als comuns, juntament amb les recomanacions proposades pel Tribunal de Comptes, l'opinió de la Comissió Legislativa i la del Consell General, expressada en el present document.

En els termes precedents es formula l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Font.

Proposo procedir al debat conjunt de les liquidacions de comptes, doncs, del Consell General, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques de les transferències, i de transferències als comuns.

Abans, però, de començar sí que voldria plantejar un punt referent a l'informe dins de l'apartat de les transferències rebudes pels comuns, l'apartat c), només recordar que no correspon tampoc al Consell la fiscalització d'aquest apartat sinó que únicament correspon al Consell la verificació del respecte de la Llei de transferències. Suposo que és un apartat tret de l'informe de fiscalització del Tribunal de Comptes que els comuns ja deuen tenir i, en tot cas, que els pertoca fer-se'l seu.

Només recordar, si bé en un dels punts sí que està reflectit per part de la comissió, que en aquest cas, no està reflectit, únicament que quedi esment del punt aquest.

Sí, Sr. Daniel Armengol?

El Sr. Daniel Armengol:

Sí, gràcies Sr. síndic.

He entès que volia procedir al debat conjunt dels dos informes?

El Sr. síndic general:

No, no, no, de l'informe que s'acaba de llegir que fa referència a...

El Sr. Daniel Armengol:

Ha estat un malentès.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Doncs, passem al debat.

Pel Grup Parlamentari Andorra pel Canvi, Sr. Eusebi Nomen teniu la paraula.

El Sr. Eusebi Nomen:

Gràcies Sr. síndic.

Portem massa anys instant a les diferents institucions que presentin els comptes de forma adient, i entenem que no podem seguir així, no podem seguir altra vegada dient a les institucions i al Tribunal de Comptes que presentin els comptes tal i com estarien obligats a fer-ho i dient al Tribunal de Comptes que faci la feina que li marca la Llei.

Per tant, entenem que ha arribat el moment de fer un canvi amb aquesta tradició de dir que s'ha de fer d'altra forma però que no es fa d'altra forma.

I vull tornar a recordar que segons la Llei del Tribunal de Comptes, l'article 1.1, i el llegiré: "*És l'òrgan tècnic de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable de l'Administració pública...*" i diu clarament que: "*... ha de basar-se en l'exercici de les seves funcions amb els criteris de legalitat, eficàcia, eficiència, economia i equitat.*" tal i com s'ha exposat.

És a dir, que la Llei obliga... obliga al Tribunal de Comptes a fer una auditoria de gestió completa de les entitats del sector públic. Un control integral arribant fins i tot al criteri d'equitat.

Recordem que el concepte de gestió pública està vinculat a l'assoliment de resultats. La gestió pública no és un conjunt d'activitats sinó d'assoliments i, per tant, el control de la gestió pública cal tenir en compte l'assoliment dels objectius, els processos per assolir aquests objectius i els recursos utilitzats.

Per tant, el Tribunal de Comptes ha de fer la seva feina de fiscalització fins arribar al cinquè nivell, al d'equitat. Però, en la compareixença dels responsables del Tribunal de Comptes, hi han preguntes dels consellers, ens van confirmar que pels comptes 2006 i 2007 van basar l'exercici de les seves funcions tant sols en els criteris de legalitat, eficàcia i, en part, en els criteris d'eficiència però, en cap cas,

el Tribunal de Comptes es va basar en els criteris d'economia i equitat.

La realitat és que la feina que fa el Tribunal de Comptes té més a veure amb les obligacions de control financer que, per exemple, disposa l'article 39 de la Llei general de les finances públiques que no pas amb les obligacions de control de gestió que es deriva de les disposicions de l'article 1 de la Llei del Tribunal de Comptes, i això és preocupant. I, fa massa temps que s'està aturat en aquesta situació.

Per tant, entenem que la feina feta pel Tribunal de Comptes no compleix amb les obligacions que fixa la nostra Llei, ni arriba als mínims desitjables per disposar d'un control de gestió de l'Administració.

Cal tenir en compte que d'acord amb les disposicions de l'article 40 de la Llei general de les finances públiques, aquest Consell és qui exerceix el control polític sobre l'execució del pressupost general i el compliment de les disposicions de naturalesa pressupostària i, en concret, el control polític després de la liquidació del pressupost general es realitza amb l'examen i l'aprovació, si escau, dels comptes generals. I, avui precisament, aquest Consell té la gran responsabilitat d'exercir el seu control polític sobre els comptes 2006.

Com que en un primer moment jo havia de ser el ponent d'aquest informe, vaig revisar els comptes 2006 i les anotacions que em fa el Tribunal de Comptes, i tothom pot constatar, és que la gran majoria dels grans problemes que presenten els comptes 2006 ja eren presents als comptes 2005, i el pitjor de tot, segueixen estant presents als comptes 2007.

En conseqüència vaig preparar una ponència que aquí la porto, és un record... Són cinquanta-set pàgines de problemes greus... de problemes greus que vam preparar conjuntament des del Consell General. I... i, al preparar aquesta ponència detallant els principals problemes del 2007 vaig fer la proposta a la resta de la comissió que donada la importància dels problemes presents en els informes del Tribunal de Comptes, els comptes 2006 no fossin aprovats.

Però, després de mesos de consideració, finalment el Grup Parlamentari Socialdemòcrata i el Grup Parlamentari Lliberal van pactar l'aprovació dels comptes.

A alguns els hi fa gràcia això... Sí, sí, pregunteu-li segons a qui que ha aprovat segons quins comptes no massa lluny d'aquí... la gràcia que els hi fa avui en dia! Però, quan no es fa la feina ben feta no saps mai el que pot haver-hi al darrera. Si la Llei diu que s'ha de fer aquest nivell d'exigència no és per res, és per garantir els comptes d'aquest país.

La comissió volia un text diferent, finalment un text que jo no podia defensar i per aquest motiu vaig demanar que un altre conseller llegís l'informe de la comissió, com avui ha estat el cas.

Donat que els comptes 2006 segueixen presentant molts dels problemes que presentaven els comptes 2005 i que van portar el conseller Jordi Font, fa un any, a demanar que els comptes 2005 no fossin aprovats. Amb una brillant exposició que jo compartiria totalment, i donat que els comptes 2006 presenten la major part dels problemes dels comptes del 2005 s'han de concloure les visions des del suport a un govern, han canviat les perspectives del que es pot aprovar i del que no es pot aprovar.

Ens fa prendre consciència dels pactes que CR està fent amb el PS per defensar les accions que el PLA va fer en el passat... Altra forma no té explicació de l'aprovació d'aquests comptes.

Avui en dia tothom sap que la situació financera de les administracions és delicada; tothom és conscient de la importància de les xifres que es mouen a l'Administració: les que es gasten, les que s'inverteixen, les que es deuen, i em permeto recordar que en la darrera sessió de control al Govern, la companya i consellera Mariona González va preguntar al Govern sobre la cura que s'ha de tenir en el control dels comptes encara que sigui per petits imports, cura dels comptes que tots compartim.

En tot cas, la realitat és que els comptes 2006 i 2007 no han seguit la fiscalització que marca la Llei del Tribunal de Comptes i això ho han de saber els ciutadans andorrans, per tant, no tenim la garantia de control necessari.

En segon lloc l'informo al Tribunal de Comptes tot i no fer-se amb el nivell que s'hauria de fer, a senyalar un seguit d'anotacions que no arriben a ser ni el que en auditories es denomina "reserves" perquè el Tribunal de Comptes fa unes anotacions però sense mullar-se. Això no és una auditoria! Necessitem que el Tribunal de Comptes es mulli i digui les coses pel seu nom, però el Tribunal de Comptes no es pronuncia sobre si aquestes reserves són "salvetats" o "in concerts", o són reserves menors com "èmfasi", o "limitacions" o "l'abast"... és a dir, el llenguatge que es fa servir en el món de les auditories... No es pronuncien!

Per tant, des d'ApC considerem que el Tribunal de Comptes no està fent la feina que ha de fer; que els comptes no es presenten amb el nivell de control i rigor que exigeix la Llei per garantir la seguretat en els comptes; que el Tribunal de Comptes no qualifica les reserves, no es pronuncia sobre quines són acceptables i quines no ho són, i això no pot seguir així. Però, a sobre, tot i que el Tribunal de Comptes

no fa el control que ha de fer i que presenta un seguit d'anotacions que tot i no estar qualificades segons la seva importància, em vaig fer una selecció de les més importants, aquesta cinquantena que vaig preparar en aquest document de cinquanta-set pàgines. I aquí tenim els cinquanta problemes principals, un *ranking* deplorable!

El problema més important dels comptes 2006 molts són repetició dels problemes que ja es presentaven als comptes 2005, massa es torna a repetir al 2007.

La limitació de temps no la mencionaré, simplement faré una remissió a aquest document que havia de ser de ponència fins que en el darrer moment els representants del PS, en la Comissió de Finances, van pactar amb el CR per aprovar els comptes del PLA 2006-2007 encara que presentin importants problemes!

Tots aquestes problemes entenem que aquest Consell no pot aprovar els comptes 2006-2007 i com a il·lustració permeti'm un exemple d'un dels cinquanta problemes greus que vaig identificar en aquest informe i que finalment no he pogut presentar.

Efectivament, si anem a la pàgina 17 d'aquest informe, degut als problemes de les pensions de la CASS i dels complement de pensions dels funcionaris que ha de pagar el Govern, vaig sol·licitar al Tribunal de Comptes un informe escrit sobre si, segons la legislació vigent, les entitats públiques andorranes han de comptabilitzar, o no, les seves obligacions futures pel que fa a pagaments de pensions, tema prou sensible per tots els andorrans. I la resposta del Tribunal va ser que sí, que s'han de fer les provisions corresponents, però les nostres entitats públiques no compleixen amb aquestes obligacions, ni el SAAS, ni Govern i tots sabem els problemes de la CASS i de Govern, i tan sols per aquest motiu, per la seva importància i sensibilitat no s'haurien d'aprovar els comptes 2006 ni 2007 del Govern, ni de la CASS. Però vostès volen aprovar els comptes de la gestió del PLA al llarg del 2006 i del 2007 que han deixat aquest país en una situació financera greu.

Cal que el Tribunal de Comptes no faci tota la feina i encara que sense fer la feina ja té prou problemes en els comptes com perquè no es puguin aprovar.

Vostès, companys consellers, tindran la responsabilitat política de la seva acció. Nosaltres, ApC, no podem aprovar comptes amb aquests problemes i volem manifestar públicament que els comptes 2006 i 2007 no haurien de rebre l'aprovació política d'aquest Consell que és la darrera i única via de control. És el control dels representants directes

del poble andorrà. I, companys consellers, aquests comptes no es mereixen l'aprovació del Consell.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Nomen.

Pel Grup Parlamentari Reformista el Sr. Daniel Armengol... No vol fer intervenció?

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata el Sr. Jordi Font teniu la paraula.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies Sr. síndic.

Una intervenció molt breu, més que res per al·lusions, no?

És evident que ara fa casi bé un any nosaltres vam adoptar un posicionament per alertar d'una sèrie de problemes que s'estaven produint a nivell de la presentació de comptes.

Jo em felicito que, amb aquesta Comissió de Finances i al principi d'una legislatura, s'hagi pogut trobar un terreny d'entendre amb un munt dels principals grups de l'oposició, no amb l'altre però, no desisteixo perquè un cop constatat el problema el que s'ha de fer en aquest país és aportar solucions i jo penso que les recomanacions que avui seriosament hem expressat en el nostre informe és el principi de les solucions. El bon tarannà de treball que hem trobat amb els consellers de CR permetrà que aquestes recomanacions seran seguides de molt a prop per nosaltres i amb insistència, i creguin que no deixarem d'insistir amb totes les recomanacions que hem fet periòdicament, i si convé, anirem més enllà, no?

Però, penso que és molt important que al principi d'una legislatura s'agafi una determinació d'aquest tipus per resoldre unes problemàtiques que fins ara s'havien constatat però que no s'havia trobat la manera de resoldre.

Jo penso que ara hem trobat possiblement el camí i espero que així sigui.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Font.

Alguna altra intervenció?

Doncs, proposo sotmetre a l'aprovació de les liquidacions de comptes del Consell General, la dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques corresponents a l'exercici

2006 amb l'excepció de la Fundació Themis i la Residència Solà d'Enclar, i posteriorment l'aprovació del resultat de l'informe del Tribunal de Comptes relatiu a les transferències fetes als comuns del mateix exercici.

Així mateix, doncs, proposo, si no hi ha objeccions, declarar aprovades les liquidacions de comptes del Consell General, de les entitats que estan vinculades al Tribunal Constitucional, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques corresponents a l'exercici 2006 en els termes que figuren en l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

Sí, Sr. Nomen.

El Sr. Eusebi Nomen:

Gràcies Sr. síndic.

Voldria matisar aquesta aprovació que es fa en el sentit que voldríem deixar constància de la nostra no aprovació d'aquests comptes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Justament per això proposo, en els termes de l'informe, l'informe ja deixa constància d'aquesta posició.

Així, doncs, s'aproven.

Pel que fa als resultats de l'informe del Tribunal de Comptes relatiu a les transferències fetes als comuns corresponents al mateix exercici, si no hi ha objeccions, proposo declarar aprovats els resultats en els termes que figuren també en l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

Doncs, queda aprovat en aquest sentit.

Passem al punt número 4.

4. Examen i aprovació, si escau, de les liquidacions de comptes del Consell General, dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques corresponents a l'exercici del 2007, així com dels resultats de l'informe del Tribunal de Comptes en relació a les transferències fetes als comuns, corresponents al mateix exercici.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el Butlletí número 42/2009, del 17 de desembre.

El Sr. Daniel Armengol, nomenat ponent per part de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, exposa l'informe. Teniu la paraula Sr. Daniel Armengol.

El Sr. Daniel Armengol:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Després d'haver tancat l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost en relació a les fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes corresponents a l'exercici 2007, i després d'haver-lo tramès a Sindicatura, s'ha detectat un error de transcripció en l'informe del Tribunal de Comptes i conseqüentment en l'informe que la comissió presenta avui en aquesta Sala.

Efectivament, donat que les liquidacions de comptes de Ràdio i Televisió d'Andorra no han estat lliurades al Tribunal de Comptes durant l'exercici del 2008, la Comissió Legislativa de Finances i de Pressupost no pot emetre l'aprovació dels comptes d'aquesta entitat, de la mateixa manera que tampoc pot emetre l'aprovació de la Fundació Themis i la Residència Solà d'Enclar, tal i com consta en el nostre informe.

Per la resta, l'informe 2007 és exactament el mateix que el que acaba d'exposar el president de la Comissió de Finances pel del 2006, amb la qual cosa si vostès ho permeten els estalviaré una lectura redundant de la qual només canvien les dates.

Així doncs, La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost proposa al M. I. Consell General que, fent seves les remarques formulades, aprovi els resultats i comuniqui al Govern i als comuns, juntament amb les recomanacions proposades pel Tribunal de Comptes, l'opinió de la comissió legislativa i la del Consell General, expressada en el present informe, incloent-hi la salvetat abans esmentada quant a la no aprovació dels comptes de Radio Televisió d'Andorra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Passem, doncs, al debat de les liquidacions de comptes del Consell General, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques, i de les transferències dels comuns conjuntament.

Pel Grup Parlamentari Andorra pel Canvi, Sr. Eusebi Nomen, teniu la paraula.

El Sr. Eusebi Nomen:

Sí, per economia de temps remetre'm a les manifestacions anteriors i reafirmar-me, doncs, en el mateix sentit que abans.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Nomen.

Pel Grup Reformista, no hi ha intervenció?

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, no hi ha intervenció?

Doncs, proposo en primer lloc sotmetre a l'aprovació de les liquidacions de comptes del Consell General i dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general, de les entitats parapúbliques corresponents a l'exercici 2007 amb l'excepció de RTVA, SA, de la Fundació Themis i de la Residència Solà d'Enclar.

Així mateix, si no hi ha objeccions, declarar aprovades, doncs, les liquidacions de comptes del Consell General, de les entitats que estan vinculades, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general i de les entitats parapúbliques corresponents a l'exercici 2007, en els termes també que figuren en l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost i amb les salvetats que acaba d'exposar el propi ponent.

Doncs, s'aproven en aquest sentit.

Pel que fa als resultats de l'informe del Tribunal de Comptes relatiu a les transferències fetes als comuns corresponent al mateix exercici 2007, si no hi ha objeccions proposo també declarar aprovats els resultats en els termes que figuren en l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

S'aproven.

Passem, doncs, al punt 5 de l'ordre del dia.

5. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de crèdit extraordinari i de suplement de crèdit per finançar diverses despeses de funcionament i d'inversió de la Presidència del Govern i dels ministeris d'Afers Exteriors i Relacions Institucionals, d'Ordenament Territorial, Medi Ambient i Agricultura, d'Educació i Cultura i de Salut, Benestar i Treball.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el Butlletí número 43/2009, del 17 de desembre.

Exposa l'informe el Sr. Carles Blasi Vidal nomenat ponent per part de la comissió. Teniu la paraula.

El Sr. Carles Blasi:

Gràcies Sr. síndic.

El passat dia 9 de desembre, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost em va nomenar ponent del Projecte de llei de crèdit extraordinari i de suplement de crèdit per finançar diverses despeses de funcionament i d'inversió de la Presidència del Govern i dels ministeris d'Afers Exteriors i Relacions Institucionals; d'Ordenament Territorial, Medi Ambient i Agricultura; d'Educació i Cultura i de Salut, Benestar i Treball, i com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la comissió.

La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost en el decurs de la reunió celebrada el dia 14 de desembre del 2009 ha analitzat el Projecte de llei i les esmenes que li han estat presentades.

Al Projecte de llei s'han presentat un total de 3 esmenes que han estat presentades pel Grup Parlamentari Reformista. D'aquestes: 1 esmena s'ha aprovat per majoria, 1 no ha estat aprovada i 1 esmena ha estat retirada per ser transaccionada i aprovada per majoria.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la comissió aprovat per unanimitat, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Blasi.

Passem a les intervencions dels grups parlamentaris.

Per Andorra pel Canvi, no hi ha intervenció?

Proposo, doncs, l'aprovació per assentiment del text.

Doncs, queda aprovat.

Se suspèn la sessió durant vint minuts.

(Són les 18.05h)

(Se suspèn la sessió)

(Són les 18.30h)

(Es reprèn la sessió)

Passem al punt número 6.

6. Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici 2010, així com de les esmenes a la totalitat presentades respectivament, pel M. I. Sr. Joan Gabriel Estany, president del Grup Parlamentari Reformista i pel M. I. Sr. Eusebi Nomen Calvet, president del Grup Parlamentari Andorra pel Canvi, i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

El Projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 33/2009, del 4 de novembre.

S'han formulat dues esmenes a la totalitat presentades respectivament pel Grup Parlamentari Reformista i pel Grup Parlamentari Andorra pel Canvi, esmenes que han estat publicades en el Butlletí número 44/2009, del 17 de desembre.

Per defensar l'esmena formulada pel Grup Parlamentari Reformista intervé el Sr. Joan Gabriel. Teniu la paraula.

El Sr. Joan Gabriel:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Molt Il·lustres Senyories... em senten bé?

Ara fa aproximadament set mesos el poble andorrà i el Consell General, els hi va atorgar la confiança per governar; potser no toca avui fer lectures electorals que ja varem fer el seu dia, però no poden deixar de tenir present quines són les majories en el Consell General. I aquell que en depèn políticament d'elles ho ha de tenir encara més present.

Hem de recordar, doncs, que aquestes majories segurament van estar reforçades amb l'abstenció d'ApC, perquè no hi havia suficient per estar avui en la composició que tenim.

Que passa s'hi no hi ha pressupost? Aquesta és la pregunta que els ciutadans en general, la premsa, els actors econòmics i socials es fan. Però nosaltres demanem: se la fa el Govern? O, millor dit: se la va fer el Govern quan va començar a elaborar els pressupostos?

I això ho dic perquè amb una majoria objectivament tant relativa el Govern, potser, hauria de procedir diferentment de com ho ha fet fins ara i dic modestament "potser hauria de procedir diferentment".

El moment requereix del consens de totes les forces polítiques, costi el que costi, però són aquells, els elegits per governar els que tenen l'obligació

d'impulsar-lo o millor dit, són ells, els elegits per governar els que tenen la clau per poder-ho fer.

Avui em pregunto si vostès són capaços de trobar el consens necessari que el país ens demana, o realment si el volen!

Pel moment constato una incapacitat per consensuar un projecte de llei de pressupost, sense voler defugir de les responsabilitats que tenim, que també les tenim nosaltres els que estem a l'oposició... Només faltaria!

Hi estàvem i estem plenament predisposats, però la predisposició no és sinònim d'acatament o de submissió.

He de reconèixer que per formular dita esmena vaig estar temptat de fer servir el retrovisor, i el més gran, havia de buscar un de molt gran, però... en fi! Al final vaig pensar que buscar en l'hemeroteca un argument o els arguments utilitzats pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, que durant molt temps ha estat en aquestes files, no era el més convenient. Finalment vaig decidir, per cortesia parlamentària -diguem-ho així- de no fer-ho, ja que avui és preferible mirar endavant i parlar de futur, que segurament és el que més interessa a la societat, i no pas encartonar-se a fer retrets i fer-los a vostès, senyors del PS, per fer-los esclaus de les seves pròpies paraules... és clar que cada un té el seu estil.

No obstant, ens sobta, encara no fa tres setmanes potser algun dia més, després de molts mesos de negociacions, el PS -grup majoritari d'aquesta legislatura- i ApC -grup minoritari d'aquesta legislatura- anunciaven la fi d'unes negociacions per assolir un acord, un pacte, un concert, l'aprovació del pressupost... Avui encara no sabem el motiu del trencament, potser en aquesta sessió en coneixerem els detalls, el que sí que és sorprenent és la conclusió que els dos grups parlamentaris arriben després de mesos de treball. La culpa és de CR... Aquest pressupost és el mateix que el de l'any passat i el Govern no ha tingut temps de fer el que volia i, per conseqüent, que sigui CR qui doni suport.

Fascinant, realment increïble. Estem vivint uns moments de plenitud intensa i de màxima esplendor dins la responsabilitat parlamentària i d'alt nivell de debat polític... Felicitats!

No ens conviden a taula, no ens volen a sopar i quan després d'un àpat variat i amb sobretaula, acaben ben tips ens truquen perquè paguem la factura, i si no en tenim prou, si CR no pot pagar la factura sempre ens quedarà trencar plats! És clar, que si en trenquen algun millor que millor...

En fi! Mirin, no pagarem la factura, no hem vingut a sopar, no rentarem els plats -no els hem embrutat- i poden estar molt segurs que no en trencarem cap.

Amb aquesta tal afirmació de responsabilitat de culpes per CR, que no estàvem invitats a sopar, que no hem pogut gaudir del gran àpat durant tant temps, hem pogut escoltar -no fa massa estona- una conversa d'un viatge amb un cotxe que la vicepresidenta del Grup Socialdemòcrata, doncs, iniciava amb el Sr. Encuentra i, en aquest viatge, no he pogut acabar d'entendre si descarregaven al Sr. Bringué, M. I. Sr. Bringué -vostè perdoni que no l'hauria de citar. He provat de no citar a ningú però se'm fa difícil no fer-ho. Perquè, és clar, si la culpa de CR és que alguns -com jo mateix- dels que som aquí érem lliberals, també ho era el Sr. Bringué. No voldríem entendre que amb aquest viatge, doncs, de la Sra. Rossa descarreguessin al Sr. Bringué perquè el Sr. Bringué pogués tornar a les files dels que érem lliberals i pogués donar suport a aquest pressupost... Entenem que no és així perquè si no tota la feina que he fet per elaborar aquest pressupost se'n hauria anat a terra i no voldria continuar.

Doncs, deixant això en una anècdota, a títol simpàtic, si és que ho pot ser, diguem doncs, que mentre tant el Grup Parlamentari Reformista hem anat treballant mentre tots aquests sopars, àpats i rentat de plats, doncs, per treballar fent esmenes i millorant tot el que hem sabut, amb el que hem pogut i amb el que el Reglament ens permet, doncs, per intentar ben entès, doncs, aportar el nostre gra d'arena com és la nostra obligació, jo diria, parlamentària -per això es va presentar en unes eleccions- a tall d'esmena parcial, doncs, perquè el pressupost porti tot allò que el país, segons el nostre punt de vista, necessiti. Malauradament, encara entenem, doncs, que per més que haguem pogut fer, el Reglament és el que és i encara no és suficient.

Als inicis de legislatura, vàrem proposar diferents formules de govern, doncs, enteníem i entenem, que cal un pacte d'Estat en temes cabdals pel país: la reforma fiscal, el finançament dels comuns, l'optimització de la funció pública, l'encaix amb Europa, són per nosaltres, i suposo que també per vostès, prioritaris.

Crec sincerament, senyores i senyors del Govern, que encara no han fet el canvi de xip, i que actuen com si fossin a l'oposició, alguna cosa així com l'oposició de l'oposició, allò que aplicaven quan estaven en aquests bancs de la Sala i deien... fent la política aquella de la por: "*Si no hi ha pressupost s'aturaran les inversions, i vostès en seran els culpables... Vostès, els de CR!... vostès!*".

Lamentem que donin les excuses abans de negociar. No culpin als demés de les seves mancances, siguin rigorosos, expliquin el que passa a la societat, siguin respectuosos i sobretot pensin amb el país, no amb les justificacions.

Ens diuen els entesos, i cito, per exemple al Sr. Joaquim Muns, catedràtic rellevant econòmic i assessor de molts governs així com director del Fons Monetari Internacional i del Banc Mundial, en una entrevista recent, de distribució a les nostres Valls i cito textualment: *“El que fins ara hem viscut és el més fàcil de la crisi, que les reformes estructurals, polítiques i financeres encara no han començat i que l'economia s'ha de sustentar amb la formació i el treball, no en la desocupació i l'atur”*, aquesta sens dubte és una afirmació compartida per tot el nostre grup parlamentari i lamentablement no l'hem sabut trobar en cap racó d'aquest Projecte de Llei.

Avui doncs, amb aquesta esmena, volem posar de manifest el nostre desacord en aquestes maneres de gestionar, més ben dit... de no gestionar. Creiem que el pressupost que avui debatem en la seva totalitat hauria de ser completament oposat, hauria de dibuixar un nou horitzó per la societat andorrana, amb una visió més clara de futur, deixant els compromisos polítics personals a un segon terme, per prioritzar els compromisos amb totes i tots els ciutadans d'aquest país.

Encara, em sembla, que no han entès que governar és negociar, és dialogar, és pactar i finalment decidir i no pas decidir primer i fer servir el diàleg com excusa per negociar després.

Els socialdemòcrates ens parlaven en aquesta mateixa Sala -i he dit que no posaria el retrovisor gran, però he dit que el petit sí-... durant molts anys de les dues andorres. Si prospera aquest pressupost, hauran assolit el seu somni i deixarem enrera aquell esperit emprenedor, solidari i independent que ha portat el nostre país al que avui és, donant pas a un nou model fotocopiats, malauradament en blanc i negre, del nostre Estat veí.

Malauradament després costarà molt tornar a recuperar aquest esperit de treballar junts per Andorra, amb una sola veu i sense altres cadenes sucursalistes i ideològiques que no siguin les del sentit comú.

El Grup Parlamentari Reformista, com dèiem abans, hem formulat 48 esmenes parcials, l'aritmètica parlamentària és la que és, i per tant l'esmena, com a mínim la de la totalitat en bona lògica, hauria de ser rebutjada per disposició reglamentària. Però aquest debat ens ha de permetre encara, i si més no, explicar ni que sigui a vista d'ocell, el perquè de la nostra disconformitat amb aquest pressupost, i ho

farem en base de tres conceptes que globalitzen una mica el nostre sentiment.

Primer és el propi pressupost. Creiem, doncs, que aquest pressupost és inadequat, és obsolet, no crea incentius per recuperar l'economia, és limitatiu i deficitari.

A més a més, per si no teníem prou, amb els qualificatius, trobem o no trobem l'acompanyament de cap estudi rigorós... de cap estudi rigorós de futur, no aporta solucions, segons el nostre punt de vista, als problemes que el país té avui plantejats.

En segon punt, no inclou ajudes a famílies o a treballador... perdó, no inclou noves ajudes... sí que inclou ajudes, però no n'inclou de noves.

Les seves apostes en polítiques socials passen per emmirallant-se un cop més en els estats veïns, en accions que malauradament hi han resultat un estrepitós fracàs.

El treball no s'ha de subvencionar, s'ha de produir, s'ha de generar perquè la cultura de l'esforç no passa sempre pel seu famós ascensor social -tant repetit en aquesta Sala- sinó que confiar en què les persones siguin capaces de pujar l'escala i veure així premiat el seu esforç -escala amb escala. L'ascensor social, ha d'ésser -i hi ha d'ésser i hi ha d'existir- però només ha de ser per aquells que malauradament no poden pujar l'escala.

No cal copiar, s'ha de pensar i treballar, perquè la nostra dimensió permeti afrontar les noves realitats i les noves necessitats de polítiques ocupacionals.

I la tercera reflexió global és la nova manera de presentar aquest pressupost. El fet d'incloure, doncs, a cada ministeri les seves inversions limita molt més del que ja n'estava la capacitat que tenim els consellers generals per fer l'esmena. I aquí, doncs, ens impossibilita, doncs, que puguem moure una sèrie de conceptes com és preceptiu pel propi Reglament -cosa molt denunciada també pels que avui, doncs, tenen la majoria-, és així, no ens queixarem però, el que sí que podem deixar constància és que a sobre estem més limitats avui que fa en els últims quatre anys degut a aquest nou concepte, doncs, d'incloure cada inversió en cada ministeri. No ens permet moure els capítols i difícilment, doncs, podem actuar de la manera que creiem nosaltres que puguin formular aquest hipotètic pressupost alternatiu si és que es pot dir d'aquesta manera, perquè la Llei, com tots sabem, no ho permet.

Entrem, doncs, a analitzar millor els nostres motius.

Dèficit pressupostari. Creiem que en aquests pressupostos són excessivament deficitaris, sobretot en temps de greu crisi econòmica, s'ha de tirar més

d'imaginació i aconseguir reduir un dèficit cada dia més punyent i més pesat per les arques de l'Estat.

Un dèficit que encara es comportarà més gravós quan es presentin les seves liquidacions. En aquest sentit definiria aquest pressupost d'irreal, en el sentit de quan es liquidin. No creiem que afrontin les reformes, o no veiem que afrontin les reformes, estructurals necessàries... no ho hem sabut trobar.

Creiem, com a segon punt de reflexió, que està mancat d'anàlisi. No hem sabut trobar cap tipus d'anàlisi rigorós, havia apuntat aquí l'economia mundial però no voldria ser tan agosarat, només em quedaria l'andorrana, simplement amb previsió de l'IPC, amb previsió del Producte Interior Brut, doncs, com es diu en italià hem de fer un acte de fe i "E Così". Doncs, fem-ho, andorranes i andorrans continuem posant-hi fe i analitzant, doncs, el pressupost amb un bon acte de fe perquè no tenim cap tipus d'anàlisi que reforci aquest pressupost.

Ens hagués agradat també analitzar els diferents informes al respecte que no han estat incorporats a la tramesa, com és precedent; no se'ns han tramitat. Sense dubte un oblit, ja que no voldríem pensar en què la seva tan valorada transparència s'està convertint en una visió translúcida a través d'un vidre deforme.

Despeses de funcionament. Les despeses de funcionament augmenten en un 5,27 %... ara comencem... ara comencem el ball de números.

No creiem que és el que s'ha de fer en temps de crisi, això seria el darrer que faria un bon pare de família, quan hi ha crisi. El que hem de fer és estalviar i retallar encara que, de vegades, ens dolgui i ens dolgui molt.

Xoca, sobretot aquesta xifra -segurament després segurament tindrem l'oportunitat de parlar-ne amb més detall-, amb el que va dir el Sr. ministre de Finances, Economia i Turisme en comissió legislativa, quan anunciava en el capítol de funcionament una rebaixa del 20 %. Entre el que diuen i el que fan existeix en un capítol importantíssim que queda, doncs, en l'aire d'un 25 % de diferència. Sens dubte una referència important de la seva visió previsor.

Hem de subratllar en aquest apartat l'enorme estalvi que provoca la baixada del tipus d'interès. Si comparem amb l'exercici 2009, que finalment és l'exercici que ens estan portant, trobem un estalvi d'un 44 % en aquest concepte -simplement en el concepte d'interessos. Per entendre la magnitud, correspon a 13 milions d'euros menys, realment doncs, si pensem en el que pot decidir el Govern -perquè per sort o per mala sort el Govern no pot decidir sobre el tipus d'interès- l'estalvi, doncs, que el

Govern provoca al pressupost sense contar amb la baixada del tipus d'interès ja no és d'un 5 % sinó que serà d'un 12 %. Aquest és l'augment real, doncs, que sota el nostre anàlisi d'aquest pressupost comporta sobre la previsió del 2009.

Deixaré per la segona intervenció els nou conceptes nous de crèdits ampliables.

Programes socials. Aquí haig de reconèixer que hem estat capaços de trobar el primer -i no diria pràcticament l'únic perquè no fóra cert, però casi bé- signe de continuïtat en els programes socials. És on es mantenen tots en la seva igualtat. És cert que s'incrementa una partida nova de 3 milions d'euros en concepte de "prestacions a l'atur". Sense dubte necessari i que nosaltres no hi posarem cap objecció però, curiosament, ha estat en aquest concepte, en l'apartat social on realment, si es fixen bé i fan una anàlisi, veuran que és exactament el mateix que hi havia l'any 2009.

Finançament de les grans estructures. En aquest camp veiem que finalment, i contra les seves manifestacions clàssiques en aquesta Sala, els mètodes que va proposar el seu predecessor són els de concessió pel desviament de Sant Julià i el de pagament aplaçat pel Túnel dels Dos Valires, tan i tan criticat per les files que avui donen suport a Govern.

No reproduïrem avui aquell debat i aquella ja famosa llei d'acompanyament que té com a objecte el pagament a llarg termini de les grans infraestructures -ho recordava el Sr. síndic general en el discurs de St. Tomàs. En realitat, són diferents maneres de veure les coses.

Ingressos. Trobem una partida d'un augment de 25 milions d'euros a càrrec de la que serà la nova Llei d'impostos especials. És en l'únic que ens podem basar. Realment, continuem fent el segon acte de fe. Els italians tornarien a dir: "E Così".

Per cert, ahir la Sindicatura va rebre la documentació que encara no ha estat admesa a tràmit per poder-la ser tramesa als consellers. Esperarem, doncs, al mes de gener per entendre com ho pensen fer, si el mercat i el comerç ho podran suportar, si les ventes es podran mantenir i si els pagesos podran seguir plantant tabac -esperem que no hagin de fer servir el nou crèdit ampliable de prestacions d'atur pels pagesos i els comerciants. Haurem d'esperar, doncs, per poder analitzar la seva proposta de llei.

Ens sobta l'afirmació del Sr. ministre de Finances quan titula: "Previsió realista dels ingressos" -i cito les paraules extretes del llibre 1, pagina 12: "El pressupost de l'any 2010 no s'ha efectuat en base a les anteriors previsions pressupostàries sinó en base a les

liquidacions reals i a les previsions de modificacions i possibles evolucions previstes per a l'any 2010".

Veient aquesta realista "Previsió d'ingressos" -com titula el Sr. ministre- em recorda una anècdota passada on un govern lliberal... un govern lliberal!, parlo dels anys 96, fen cas dels grans especialistes del món de l'economia, va preveure una suma important igual que la d'avui -amb aquest concepte de 25 milions d'euros- en el que havia de ser la panacea del país. A tots els vindrà al cap i a tots ens vindrà al cap del que estic parlant: la Llei de patents i marques.

El temps, per desgracia no va donar la raó a tan optimista previsió, no obstant era una aposta de futur, i com a defensa del govern lliberal -que jo, com a hereu, em toca fer-ho- he de dir que, en cap cas, sobre imposava el teixit productiu andorrà. A la segona versió donaré la meua opinió dels economistes.

Eines pressupostàries per a la reactivació econòmica. Presentem un pressupost que, segons el cap de Govern i signat pel Sr. ministre, ha de ser capaç de donar un impuls a l'economia del nostre país... Mirem-ho! Trobem un nou model fiscal com a reactivació d'economia, li hem de donar la raó, és cert, ho pot ser.

Reducció del cànon de FEDA i d'STA -ho discutirem en aquesta Sala, segurament, com a un crèdit extraordinari. No entenem que això reactivi l'economia però, en tot cas, farem el debat quan toqui.

Acord d'aproximació a la Unió Europea... deixem-ho així!

Increment de tretze noves places de funcionaris, compra de 15 vehicles per a l'Administració, creació del centre de propaganda... Ai! perdó, del centre de publicacions entre altres per l'estil -segurament que n'hi ha algun que vostès trobaran de més contingut que els que jo he trobat. He anat a buscar, evidentment, els que més ens afavorien del que estem dient.

La reforma fiscal sembla el "dorado", que acabarà amb els problemes del finançament del govern i dels comuns i malauradament tots sabem... i malauradament tots sabem que no és així.

Convé canviar la filosofia del pressupost, del contrari l'Estat andorrà acabarà convertint-se en un enorme monstre que necessitarà cada vegada més una maquinària molt més important i més engolidora de diners amb impostos que cada dia seran mes gravosos pel sector productiu.

Continuem amb la nostra anàlisi. Entrem a la recerca de l'estratègia. En aquest apartat -i no em

voldria fer massa pesat, la realitat de vegades és molt tossuda- trobo un gran fracàs per la seva part.

A nivell intern hem assistit a una recomposició dels càrrecs més rellevants de l'Administració -ho veiem aquí a nivell ministerial, sobre taula-: menys ministres ens havien de portar a un estalvi -encara no ho hem sabut trobar. Malauradament no l'hem vist per enlloc; més secretaries d'Estat, si més no amb àrees d'influència o d'importància rellevant.

Passem, doncs, a mesurar l'eficàcia i l'eficiència del nou ordre de comandament. En els pilars que sustenten l'economia productiva, cultural i social.

Sector financer. El sector financer disposa de mitjans suficients per caminar pel seu propi pes, això sí, encarant cada dia més les seves inversions cap a les activitats a l'exterior de les nostres fronteres amb menys confiança a les institucions del país. Recentment hem pogut llegir, doncs, que el sector financer ja ha advertit que no prestarà mes diners al sector públic, realment no podem dir que tot sigui culpa seva... només faltaria! però, malauradament, han fet molt poc per combatre-ho, i si ho han fet, ho han fet estrepitosament malament. No sé el que és pitjor!

Turisme. Mala experiència amb la secretària de Turisme. El ministre ha compartit Finances i Economia... Déu n'hi do quina hiperactivitat per una sola persona!

La "Vuelta" ciclista a Espanya ens visita el dia de Meritxell, potser és una nova estratègia que els comerciants i la societat no coneixem. Fer accions per venir a Andorra quan el comerç està tancat...

Decisió important: donar com alternatiu l'aeroport de Lleida.

Hem de reconèixer però, que Andorra Turisme, pel poc temps de creació està mantenint els estàndards necessaris per cobrir les necessitats d'aquest sector. Sort en tenim!

Comerç. Com es diu popularment: "A mala anyada, dóna-li passada", doncs més ràpid passarà si tanquem deu diumenges a la tarda i del Ministeri de Turisme ja farem la campanya publicitària per dir quins diumenges són, com a gestió del recurs públic també és una opció, malgrat creiem que en aquests moments és la pitjor.

El sector immobiliari, gran perdedor en aquesta crisi, altres països donen estímuls a les famílies i als empresaris per mantenir un mínim de consum i de llocs de treball, he dit bé: altres països.

La cultura com a eina de promoció, entenem i no reproduïrem l'espectacle mundial propiciat des d'Andorra amb el Sr. Frank Ghery, i malmetent i dilapidant més de 2 milions i mig d'euros a la brossa.

Ara bé, tampoc veiem la intenció de crear valors diferencials en les futures inversions culturals -no ho hem sabut trobar. Potser suggerint, substituint la dama de gel pel polític de glaç atraurem a tants visitants com ho hagués fet un punt d'encontre cultural ambiciós.

La formació com a eina de progrés i dignitat a la persona queda eclipsada pel subsidi d'atur, també necessari. No trobem cap voluntat d'ajuda i estímul social al legítim dret a prosperar, al contrari, el que fem és posar traves als que volen implantar-se -com ha estat el cas o com és el cas- de la Universitat de La Salle.

L'obertura de l'economia queda referida en les intencions de futur, l'inexistent pressupost d'ADISA cau d'1.400.000 euros a 490. És cert que el Grup Socialdemòcrata ha fet una esmena per pujar, doncs, el milió d'euros, donant-se compte d'aquesta mancança pressupostària. Malauradament, com que avui encara no disposem dels comptes d'aquesta societat i el Consell General no ho ha pogut esmenar, com tots els que estem aquí sabem, doncs, que aquest capítol queda igual a zero encara que passés l'esmena del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. És a dir, tenim un concepte per innovació de zero.

No entraré, avui no toca, a fer un anàlisi de la constitucionalitat en aquesta qüestió. Això afirmo, i dic avui, que potser ja ho discutirem en un futur.

En conclusió es fa difícil dir que existeix una estratègia, que es treballa per un model de país. Més aviat veiem amb tristor que s'està destruint un model que ens ha donat un resultat al llarg de més de set segles d'història... de més de set anys de segles d'història.

Ara, del que estem convençuts és del que a Europa hauran valorat molt: el fet de tenir via amb un altre país, un aliat que es mou només en el sentit d'oferir i donar per ser plenament europeus segons uns, per ser plenament estandarditzats i, segons altres, per ser segurament més sucursalistes.

Penjar a la paret dels records del quadre de la especificitat andorrana és un gran error perquè passarem de ser d'un petit gran país, a un petit desconegut punt dels Pirineus.

Pel que fa a l'exterior. En la cimera Bartumeu-Montilla celebrada a Andorra, al Summit, vàrem poder seguir per la premsa que es parlava del projecte Pirineus...ens en felicitem! Encara que només siguin paraules, com a mínim se'n parla, comencem a posar una mica de blat al sac, Sr síndic!

Deia en el discurs que vaig pronunciar en aquesta Sala, com a candidat a cap de cap de Govern, que la

diplomàcia andorrana havia d'assolir el segon grau d'intervenció, i ho deia en el vuitè punt de les necessitats, sota el nostre pensament, que Andorra havia de fer l'enllaç de la diplomàcia, de l'economia i del turisme. Avui, amb set mesos de govern socialdemòcrata, tenim: la diplomàcia decapitada; l'economia en retrocés -no tot és culpa seva- i els representants econòmics a l'esquena -això sí. I pel turisme: les cases rurals... Bona amalgama i mal borràs ens espera.

No tornaré a citar el desafortunat discurs del Sr. ministre d'Exteriors en seu de Nacions Unides, només recordaré les excel·lents relacions que està obtenint pel nostre país, acceptant tot allò que els negociadors imposen, sense discutir o pitjor encara, sense obtenir cap benefici per la nostra societat. Potser, i des d'ahir, milloren les relacions amb l'entorn. L'acord recent, si és que s'accepta, amb l'Índia segurament ens pot ajudar a treure algun benefici.

La recerca d'empreses d'alt valor afegit en la cartera d'Exteriors ha quedat en el record. La sortida que qualsevol Govern ha de treballar per donar cabuda als estudiants d'Andorra queda per un altre pressupost. Ni amb les negociacions que s'estan duent a terme amb els països que signen convenis d'intercanvi d'informació s'aprofiten les trobades per parlar de l'actiu més important pel nostre futur: els joves d'Andorra.

Potser aquest apartat fóra més aviat el d'un debat d'orientació política, segurament, però un pressupost s'evidencia per les actuacions de les persones que formen el Govern, i els motius més importants de l'esmena a la totalitat no són tant sols intrínsecs, sinó, com molt bé veiem, també són extrínsecs.

I tanco, Senyories, la meua intervenció en el Camp de la política.

Des del Grup Parlamentari Reformista hem demostrat que per les qüestions d'Estat no hi ha política que valgui. Hem donat suport a Govern en tot allò que sens ha demanat i hem mantingut les necessitats del país per sobre de tot.

Es començava la legislatura pensant que el debat polític seria al Consell, hem pogut comprovar que l'únic debat que hem fet en el Consell General ha estat en el debat de preguntes, i encara moltes vegades, en forma de justificacions.

Els diferents pactes d'estat oferts han estat rebutjats abans de començar a plantejar-los, l'únic acord important assolit ha estat per retirar una llei. I, avui mateix hem fet el segon, que ha estat per acordar la Llei de la signatura electrònica.

Ens diuen els responsables de Govern que s'han fet més coses en sis mesos que en els últims quatre anys... ho diuen els mitjans de comunicació. Potser l'afirmació seria vàlida si el verb utilitzat fos "desfer", doncs, la frase quedaria tal com la recitaré: "Hem desfet més coses en sis mesos que en tota la història del nostre país."

I acabo, Sr. síndic -ara sí-, amb uns interrogants que la societat andorrana en demana una resposta: és millor governar sense pressupost? El país i la societat s'ho mereix? Creu el Govern que la inestabilitat és la millor opció? Que és més important el partit o el país?

Des de CR, tornem a oferir estabilitat; des de CR tornem a oferir progrés; des de CR oferim unitat. Ja ho hem demostrat que res és més important per a nosaltres que el país. No estem lligats a cap estructura rígida que condicioni la nostra actuació. No volem, ni creiem que haguem de ser, una província més d'Espanya o de França.

Sr. cap de Govern, encara té temps per actuar i començar a conduir la societat andorrana als més alts estàndards de progrés i de solidaritat, com havia estat fins ara.

Reflexioni, valori les conseqüències i actuï! Encara pot triar entre diferents opcions, entre diferents camins. Pot continuar sol, com fins ara, sense pressupost, amb la seva majoria simple, repartint les culpes als demés, creant inestabilitat i debilitant les institucions; o bé, pot concertar un acord amb ApC, molt legítim, amb el qual CR ens tornem a comprometre avui, aquí i públicament a treballar sense cap condició... i dic bé, sense cap condició en tots els temes necessaris referits i en tot allò que siguin motius d'Estat, sense buscar culpables, simplement aportant opinions i solucions; o bé, potenciï un pacte d'Estat de veritat, creant un Govern d'unitat, transformant els problemes actuals en oportunitats i relançant el nostre estimat país al lloc del món que li correspon, sense aranzels partidistes, sense mirar pel retrovisor i sense buscar culpables del que pugui passar, simplement aportant solucions.

És a vostès, senyores i senyors del PS, senyores i senyors del Govern, que els toca triar. Agafin l'opció que creguin millor. Deixin de fer d'oposició a la oposició, deixin de governar o, no vulguin governar, el regne de la por. Decideixin però, no diguin -i no diguin més- que la culpa és dels altres, del que vostès no saben fer o no volen fer. Concertin amb ApC, o provoquin un pacte d'Estat amb tots i per tots.

Lamentablement, Sr. cap de Govern, si es tanca la saca difícilment s'hi podrà posar més gra. El compte enrere ja ha començat.

Dèiem durant la nostra campanya electoral, i continuem dient: "*Sumem per Andorra*".

Encara hi són a temps. No badin que el temps no torna. Observin, analitzin, examinin i actuïn en conseqüència davant les crues i dures realitats que estem vivint. Andorra s'ho val!

Moltes gràcies, Senyories, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Gabriel.

Per defensar l'esmena formulada pel Grup Parlamentari Andorra pel Canvi intervé el Sr. Eusebi Nomen. Teniu la paraula.

El Sr. Eusebi Nomen:

Gràcies Sr. síndic.

Efectivament aquesta intervenció serà per fer la defensa de l'esmena a la totalitat del Projecte de Llei del pressupost pel 2010 que hem presentat, i no pas per fer rèplica a la presentació que acabem d'escoltar.

Per tant, em centraré en primer lloc en aquesta defensa i, després en el segon torn, ja farem les rèpliques que siguin oportunes.

Com quedarà palès, aquest pressupost pel 2010 és un pressupost de continuïtat del pressupost del PLA del 2009. I, per facilitar la comprensió d'aquesta defensa, d'aquesta esmena, m'he pres la llibertat de confeccionar aquest discurs en la seva part inicial a partir d'un retallar i enganxar literal del discurs de l'any passat que Jaume Bartumeu va fer com a cap de l'oposició... Sr. Bartumeu, permet'm que en aquesta defensa de l'esmena a la totalitat li he de demanar que no reivindiqui els seus drets d'autor ja que és el text de la defensa que vostè va fer l'any passat.

I, avui dic -com deia vostè fa un any-, abans de redactar aquesta defensa de l'esmena a la totalitat he rellegit el debat de l'any passat, a part de llegir el pressupost de l'any passat i el d'enguany.

Si aquell dia vostè deia -i jo dic ara- que: "*La política pressupostària que proposava el Govern d'Albert Pintat per a l'any 2009 no tenia cap possibilitat de contribuir a redreçar la situació, només cal mirar la situació actual per veure com la nova era d'excel·lència que ens prometien, no ha aportat gran cosa més que l'hivern social...*". Però davant d'aquesta realitat de la ineficiència, del model pressupostari del PLA, vostès presenten un pressupost de continuïtat. I, aquesta característica continuïsta, reconeguda entre les seves files, és la que al meu entendre l'any passat... és la que al seu entendre, perdó, l'any passat i al nostre

entendre avui: "... no afavoreix sinó que dificulta el necessari canvi de model econòmic."

Tal com vostè deia per al pressupost 2009, caldria dir per al pressupost 2010 que és: "... irreal i no reconeix sincerament ni la situació de fallida tècnica de les finances públiques -famosa frase-, ni la recessió que afecta a l'activitat econòmica."

També podem tornar a dir que: "Aquest pressupost no es debat en circumstàncies ordinàries. Som al bell mig de la crisi financera que va començar fa més de dos anys, però que s'ha anat agreujant.

I "Som també en una forta crisi econòmica, amb les seves conseqüències socials i ja prou evidents que s'anunciaven ja fa dos anys."

"Una crisi -que vostè deia, i malauradament també hem de dir ara- que es pot agreujar en els mesos vinents."

Com vostè deia l'any passat -i hem de dir ara-: "Les conseqüències econòmiques per a les finances de l'Estat ja truquen a la porta: els crèdits previstos no són suficients per arribar a final de mes." I, aquesta realitat ha quedat ben palès amb el crèdit extraordinari que acabem de votar.

"Aquest és el moment de preguntar-nos si la crisi andorrana és conseqüència de la crisi financera originada als Estats Units, com assenyala el ministre de Finances -Mirapeix- en el primer paràgraf de la seva presentació del pressupost 2009..." -i que vostè, Sr. Bartumeu, posava en dubte-, "... o si pel contrari són causes internes, derivades d'un model econòmic esgotat, les que han accelerat la nostra pròpia crisi."

I això ho deia vostè Sr. Bartumeu... I vostè Sr. Bartumeu deia: "Estic convençut que són aquestes darreres -les causes internes- les que ens han portat a la situació en què ens trobem."

Per tant, ningú pot dubtar de les necessàries reformes estructurals que necessita aquest país i, recordem com vostè deia que: "El creixement desequilibrat de l'economia andorrana i la pèrdua de competitivitat en alguns sectors, originada per un model de desenvolupament poc assenyat, ha comportat que es comenci a dubtar de la sostenibilitat del nostre model."

I sentenciava que: "La manca de les reformes estructurals necessàries per canviar el model econòmic farà que la crisi sigui més llarga..." I jo, li dic el mateix.

Aquest pressupost ni tan sols preveu reformes estructurals!

Sr. Bartumeu vostè deia: "En aquestes condicions el que hauria de plantejar-se un responsable públic és trobar la manera d'actuar per no conformar-se en constatar els danys..." I l'estem sentint a vostè com

es queixa del malament que li han deixat tot... "... sinó per evitar de limitar-los o evitar-los." I jo, li dic el mateix. Inclús li diré més, tiri endavant i deixi's estar d'aquells discursos!

També és vàlida la seva opinió de l'any passat que: "Aquest pressupost no solament no pot ajudar a relançar l'economia, sinó que ni tan sols pot permetre recolzar l'activitat econòmica, tal com és indispensable fer-ho en els mesos que s'acosten. En aquest sentit -el PLA el va presentar al 2008 i ara el PS el presenta al 2009- el pressupost de les oportunitats perdudes." Recorda, Sr. Bartumeu, la seva frase?

Efectivament, Sr. Bartumeu, com vostè deia: "En aquest àmbit, qualsevulla pèrdua de temps comporta unes fondes i fortes conseqüències. En l'àmbit financer es compta en dies i en l'àmbit econòmic en setmanes."... és ben cert!

Vostè li deia al Sr. Pintat fa un any i jo li dic ara: "Presentant un projecte com aquest, endarreriu el moment d'agafar les decisions econòmiques necessàries per fer front a una crisi que, en bona mesura, és encara davant nostre.

Aquest és el greuge principal que hem de fer a aquest pressupost, no solament des d'un punt de vista tècnic sinó, també, en consideració a la situació actual.

El vostre pressupost no està adaptat a la situació ni es presenta en condicions d'apaivagar la crisi que ens espera."

En tot cas, la solució vindrà de fora i vindrà sola i tan de bo passi, no pas per les seves accions.

El vostre pressupost no està adaptat a la situació actual: "És doncs, insisteixo el pressupost de les oportunitats perdudes.

Aquest debat hauria de ser, o almenys serà per a nosaltres, l'ocasió de mirar la realitat sense dissimular-la."

Sr. Bartumeu, fins aquí he agafat les seves paraules. Citar la seva reacció de l'any passat davant d'un pressupost presentat pel PLA i que en la vessant de les despeses és massa similar, el que avui ens presenta vostè com a cap de Govern.

Fins i tot, com veurem més endavant... fins i tot hem copiat un error de 80 milions d'euros amb el càlcul d'aquest pressupost... de 80 milions d'euros!... I l'han copiat!

Sr. Bartumeu, fins aquí deixem aquestes cites. Per tant vostè, millor que ningú, entendrà que nosaltres haguem presentat aquesta esmena a la totalitat al seu pressupost i que ara faci la mateixa defensa que vostè va fer davant del pressupost del Sr. Pintat del 2009, pare del pressupost que vostè ens presenta avui.

Fixi's en les grans similituds entre el pressupost del PLA 2009 i el del 2010 del seu govern.

El pressupost 2009 presenta unes despeses de personal de 92,7 milions d'euros -92,4 en el cas del 2010. I, per cert, permeti'm queamenti que no es noten gaire els grans estalvis fruit de la reducció del seu sou i dels càrrecs de confiança que ens va presentar en una sessió no massa llunyana.

El pressupost 2009 presenta un consum de béns corrents i serveis de 45,6 milions -46,4 en el cas del 2010.

El pressupost 2009 presenta unes transferències de capital als comuns i altres organismes de 64,7 milions -58,5 en el 2010- per a la reducció de transferències als comuns.

El pressupost 2010 proposa unes inversions de 69,6 milions dels quals 55 són plurianuals que venen condicionats per decisions preses en exercicis anteriors i permeti'm que no entri amb tots els plurianuals negatius que han introduït vostès en aquest exercici que el que fan és posposar qüestions que podien haver-se entès com a necessàries.

Permeti'm deixar per més endavant les qüestions del finançament ja que el seu pressupost conté errors, com he dit abans, de 80 milions -i si vol tractarem aquesta qüestió per separat dins de les rèpliques més tècniques que, de ben segur, tindrem.

Finalment, en el capítol de les transferències corrents i organismes oficials, parapúbliques i organismes autònoms administratius, el pressupost 2010 presenta un increment de 25 milions respecte al pressupost 2009 bàsicament originat per cobrir els dèficits de la CASS i del SAAS, dèficits que ha de cobrir el Govern segons la nova normativa en la matèria.

Aquest paral·lelisme entre el pressupost del PLA 2009 i el pressupost que avui ens presenten no hi ha cap iniciativa que permeti millorar la nostra economia, ni hi ha cap iniciativa que doni solució als problemes socials del país.

Amb aquest pressupost no sortim pas del seu famós hivern social.

Un pressupost és una expressió numèrica d'un programa de Govern i, el problema central, és que vostè Sr. Bartumeu, encara no ha sigut capaç de posar el seu etern programa electoral, no ha sigut capaç de passar aquest etern programa electoral a un programa de govern. I, com que no té un programa de govern de canvi, no pot formular un pressupost de canvi. I, efectivament, a manca de programa de govern no li queda altre camí que seguir el que li ve marcat pel seu predecessor.

I ens presenta un programa del PLA amb quatre pinzellades menors socialdemòcrates... Un veritable desengany! per a totes les persones que van creure que vostè seria capaç de liderar un canvi.

No veiem cap solució als problemes estructurals de l'Administració; no veiem cap solució als problemes estructurals de les transferències i competències amb els comuns; no veiem cap solució estructural al finançament de l'obra pública, ni cap debat seriós, ni cap diàleg social o institucional previ necessari per assolir aquests canvis.

En definitiva, no veiem el canvi promès i necessari per Andorra.

Des d'Andorra pel Canvi volem passar un missatge de confiança a tots aquells que volen el canvi, que no es preocupin que nosaltres seguirem treballant per aquest canvi, i si cal... i si cal el forçarem.

Sr. cap de Govern, no es preocupi, li asseguro que Andorra pel Canvi l'ajudarem a què facin realitats els canvis estructurals que necessita Andorra.

Tots els que estimem la muntanya sabem que pot ser molt cruel. Vostè estima Andorra, no en tinc cap dubte, però Andorra està al mig d'una gran tempesta econòmica i social, i quan s'està enmig d'una gran tempesta i fa fred i et comences a gelar pots caure en el gran risc de seure en una pedra, començar a dormir-te i dir que no pots fer res, que la natura és més forta i t'hi pots quedar!

Andorra pel Canvi serà com aquell company de cordada que pot semblar dur, que pot costar d'entendre però que no et deixarà dormir-te, que et farà mà endavant encara que et costi, encara que faci fred, encara que et facin mal els ossos. S'ha d'anar endavant, s'ha de canviar i nosaltres, Andorra pel Canvi, no deixarem que el Govern Bartumeu es quedi assentat sobre la llosa del liberalisme que ha enfonsat Andorra.

Vostè, Sr. Bartumeu, ens presenta un pressupost gelat sense canvis de fons i amb errors gravíssims! Això passa perquè vostè no té programa... no té programa de govern, no ha estudiat el camí, no sap on són les sortides, les vol trobar... segur que les vol trobar! té bones intencions, no en tinc cap dubte però no les ha trobat o no les sap explicar. I, com que no ha sigut capaç de formular un trajecte, simplement segueix el camí que li ha deixat marcat el seu predecessor Albert Pintat. Agafa el pressupost de l'any passat i afegeix unes pinzellades de color però el resultat segueix sent el mateix: anar caient per l'agonia la que ens ha deixat els quinze anys de PLA, i nosaltres no el deixarem quedar-se assentat sobre aquesta vella llosa, no!

Aquestes quatre notes de color que ha afegit al pressupost del seu predecessor, són fulles que vostè mou de forma nerviosa per intentar que no es vegi el bosc liberal que amaguen. Però no, Sr. cap de Govern, no! Encara que vostè presenti aquestes quatre bufades d'aire fresc, que són fantàstiques però que no són la gran solució... no, Sr. Bartumeu! Els canvis que necessiten Andorra són molt més importants i no estan en el seu pressupost.

Per aquest motiu de fons, Andorra pel Canvi, presenta una esmena a la totalitat; esmena a la totalitat al pressupost que s'ha d'entendre com una esmena a la totalitat per la manca de canvi, per la manca de solucions, per la manca de, fins i tot, projecte de canvi... no ja canvi sinó projecte de canvi, intenció concreta de canvi. I, el pitjor de tot, per la manca de ser capaç de formular un projecte de govern.

Sí, Sr. Bartumeu, aquesta esmena a la totalitat és per culpa de la seva incapacitat de posar per escrit un programa de govern en el que es puguin veure els canvis que pensa fer aquesta legislatura de forma clara, concreta, precisa, assenyada, estructurada... Per la seva incapacitat de saber què és un programa de govern, que arriba a confondre amb les seves manifestacions públiques amb un programa electoral.

Sr. Bartumeu, volem que quedi ben registrat aquí, al Consell General, que Andorra pel Canvi sempre estarem al costat d'una bona solució per Andorra i, per tant, li diem ara i aquí, en aquest Consell General que ha sigut sempre el lloc dels bons acords de les solucions per Andorra.

El dia que vostè, Sr. Bartumeu, posi un programa de govern sobre la taula que permeti fer els canvis estructurals amb el diàleg social i institucional imprescindible vostè, Sr. Bartumeu, tindrà el vot positiu i entusiasta al pressupost que necessiti aquest programa de Govern, sigui el que sigui, i no per un any, no! tindrà el nostre vot per a tota la legislatura.

Sr. Bartumeu, no! Miri, no busqui culpables al seu voltant! La responsabilitat de formular un programa de govern de canvi és seva. Vostè ha agafat la responsabilitat de liderar un govern sense majoria parlamentària i seva és la responsabilitat de formular un programa de govern i que es pugui consensuar.

Si s'ha trobat amb una realitat pitjor de la que s'esperava: endavant! no es preocupi, tots junts segur que ho podem superar; si no ha tingut prou temps per preparar un programa de govern: reforci el seu equip... reforci'li; si no té solucions: busqui aliats que en tingui; si no és capaç de formular un programa de govern i d'obrir el diàleg social i institucional necessari, si no és capaç de formular el pressupost de canvi que se'n derivi: aleshores, per la nostra part

tindrà l'oportunitat d'una pròrroga pressupostària de dotze mesos; i vostè ja sap que per dotzaves s'hi va una vegada, no dos. Es pot veure com una penitència per alliberar-lo de la temptació d'acomodar-se en la realitat lliberal que ha heretat.

No hi ha cap mala intenció, només volem una cosa: que es facin els canvis que Andorra necessita ara i aquí!

Aquesta penitència de les dotzaves té data de caducitat, tan sols funciona dotze mesos com a màxim; l'1 de gener del 2011 s'acaba. Per tant, Sr. Bartumeu, el nostre missatge és clar: si de veritat vol fer canvis a Andorra posi-ho per escrit, en forma d'un programa de govern, obri el diàleg social i institucional necessari que està ben lluny d'aquestes taules de treball tal com hem vist pels seus resultats, formuli un programa de canvi, el corresponent pressupost de canvi i, ens comprometem des d'Andorra pel Canvi que, vostè tindrà el nostre suport per a tota la legislatura.

Al cim que nosaltres volem pujar és el cim del canvi i anirem amb el company de cordada que vulgui fer aquest cim.

Si vostè es vol quedar fent voltes per l'herència liberal, agafi a CR com a company de passeig, busqui el suport liberal, el suport de continuar amb l'Andorra dels forats financers, amb l'Andorra de la gran Administració, dels cotxes de luxe oficials amb xofer -que, per cert, els segueix utilitzant-, i de la resta de la parafernàlia del poder... Per a això, no compti amb els nostres vots ni amb el nostre suport.

Sr. Bartumeu, a la vista del seu pressupost d'inversions està clar que vostè també vol anar pel camí de les construccions faraòniques i dels pressupostos desproporcionats. I si vol, ja li aclariré aquest comentari durant el torn de rèpliques més tècniques que siguin perquè Déu n'hi do, el que hi ha al pressupost!... Déu n'hi do!

Sr. Bartumeu, entengui aquesta esmena a la totalitat al seu pressupost com un clar rebuig al fet que no ha obert el diàleg social i institucional; que Andorra necessita per fer front als canvis estructurals que la realitat ens posa a davant nostre; el fet que no pot posar sobre la taula un programa de govern les solucions que necessita Andorra; que ho vol fer tot vostè, i sol, i no és capaç de fer-ho, i no és capaç de presentar un pressupost de canvi.

Perquè, Sr. Bartumeu, quants anys es pensa que podem seguir amb l'estructura actual de competències i transferències comunals? Quants anys es pensa que podem seguir amb els desequilibris estructurals de les nostres administracions? Quants anys es pensa que podem seguir amb aquest desgavell actual de contractació i finançament d'obra pública?

Quants anys es pensa que podem seguir amb aquest desgavell fiscal? Quants anys es pensa que podem seguir sense un pla de xoc real per reactivar l'economia? Quants anys es pensa que podem seguir sense desplegar la Constitució social? Algú pensa que tot això pot tenir solució sense un diàleg social i institucional de qualitat previ? Algú pensa que tot això pot tenir solució sense la formulació d'un programa de govern consensuat? I, algú pensa que aquest programa de govern no necessitarà uns pressupostos ben diferents als que ens ha posat vostè sobre la taula?

Per tant, Sr. Bartumeu, ApC no li pot dir més clar: quan posi un programa de govern sobre la taula, donarem suport -el té garantit per a tota la legislatura. Ara per ara, tan sols li podem donar una esmena a la totalitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Nomen.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata passo la paraula al Sr. Francesc Rodríguez. Teniu la paraula.

El Sr. Francesc Rodríguez:

Moltes gràcies, Sr. síndic.

Com a prèvia, i vist que el president del Grup Parlamentari Reformista ha iniciat la seva intervenció amb una qüestió una mica col·lateral, si el Sr. síndic m'ho permet -només breument-, li diré que ha parlat de sopars, d'invitats a sopar, de rentar plats i de trencar plats... Invitats a sopar sí que hi van estar -verbalment, evidentment-, i segurament fent l'orella sorda -i que m'agrada l'aplom que té en la forma en què, en aquest sentit, i en el terme polític- menteix amb convenciment.

Un cop això dit, tal com diu l'enunciat de l'ordre del dia, avui farem en aquest punt una doble anàlisi: d'una banda, exposar la nostra apreciació quant al pressupost general presentat pel Govern, tal com estableix l'article 111 del Reglament del Consell General i, d'altra banda, analitzar dues esmenes a la totalitat que han estat presentades al Projecte de llei del pressupost per a l'exercici 2010.

Començaré doncs, la meua intervenció exposant el nostre criteri, el del Grup parlamentari Socialdemòcrata, quant al pressupost presentat a tràmit parlamentari pel Govern i, si se'm permet, en la mateixa intervenció he vist que els dos grups ja han defensat la seva esmena, doncs, em referiré a aquestes dues esmenes a la totalitat.

Encara que pugui semblar una paradoxa he de dir d'entrada que aquest no és el projecte de pressupost que ens hauria agradat que entrés a tràmit parlamentari. Un cop això dit també he de manifestar que, vistes les circumstàncies, difícilment es podia presentar un projecte millor.

Dic que no és el que ens hauria agradat perquè hauríem volgut un projecte que reflectís al màxim possible totes aquelles polítiques que vam defensar en el nostre programa electoral i que el cap de Govern va concretar en el seu programa de govern a finals del més de maig. Però el programa de govern és per quatre anys i, per tant, hauria estat la nostra una pretensió inadequada. Hem de ser conscients també d'unes altres limitacions prou evidents, començant pels terminis que la Llei marca perquè sigui presentat a tràmit parlamentari el Projecte de llei del pressupost. És prou clar que en el breu termini de temps passat entre el moment de presa de possessió del Govern i el dia en què el projecte va ser tramés al Consell General -i vull recordar que el cap de Govern va jurar el seu càrrec el 5 de juny i que el pressupost va ser enviat a tràmit parlamentari el 27 d'octubre-, doncs, en aquest temps no hi havia materialment temps per capgirar una situació lamentable, que és avui encara on ens trobem. No hi havia temps per proposar o adoptar la modificació d'unes obligacions normatives que podien incidir de forma important en la confecció de l'eina pressupostària per al 2010 i, per tant, no es podia incidir positivament des d'aquest vessant.

També cal tenir en compte els compromisos contrets en els capítols d'inversió en anteriors pressupostos, en forma de plurianuals, i ja començats a executar de forma irreversible si no es volen uns costos inassumibles -i per tant sense modificació possible, almenys de forma raonable-, que limiten significativament la capacitat de maniobra per administrar uns recursos extremadament limitats si tenim en compte les necessitats de l'Estat. Aquesta limitació ve agreujada per la crisi que ens afecta i que afecta el nostre entorn econòmic, però també per una manca de previsió que ens havíem cansat de denunciar des de l'oposició, especialment en el moment de debatre els pressupostos d'anys anteriors, però que no es va voler escoltar. En aquest sentit, dic ben sincerament que ens sap greu no haver-nos equivocat i que ens hauria complagut poder rectificar les nostres apreciacions i reconèixer un eventual error que, malauradament per al país i per als seus ciutadans, no ha estat així.

Amb aquests i altres condicionants damunt la taula difícilment podia el Govern abordar la confecció d'un pressupost que diferís de forma radical del de l'exercici actual. Tanmateix, i malgrat poder

constatar més o menys aquesta empremta, ha aconseguit expressar un canvi d'orientació evident, i m'hi referiré en el moment de comentar les esmenes a la totalitat. Malauradament però, i pels motius que he exposat, encara no ha estat possible reflectir globalment en el mateix una voluntat sincera de fer front a allò que és important, havent-nos de quedar massa sovint en allò que és urgent.

Som conscients que el pressupost de l'Administració general i de les entitats parapúbliques o de dret públic i de les societats públiques, és una de les principals eines de política econòmica d'un govern. És certament una eina de gestió però també una eina que permet marcar de forma clara les polítiques que, a nivell econòmic o social, pensa afavorir el Govern, en definitiva un reflex del seu programa. Però, per poder fer aquest exercici avui ens calen altres eines, com la normativa legal que ha de permetre obtenir uns ingressos o crear unes condicions jurídiques o administratives per fer-ho possible. I això, repeteixo, no es fa en cinc mesos. Per això hem de felicitar el Govern per haver arribat fins on ha arribat en el canvi de tendència en unes condicions difícils.

Com es podrà entendre, no entraré ara a analitzar totes i cadascuna de les partides que ens semblen més rellevants en aquest canvi positiu. Ni el temps del què disposem ni la dinàmica d'aquest debat de totalitat m'ho permetrien. Tanmateix les mesures hi són i, si han volgut, les han pogut veure en fer l'anàlisi dels documents. Augments que van del 9 % al 47 %, respecte al pressupost del 2009, en grups funcionals com "*Acció social: protecció i promoció*", "*Producció de béns públics de caràcter social*" o "*Producció de béns públics de caràcter econòmic*" ens semblen justificats i encertats. I, de forma global, vull destacar una característica del pressupost pel 2010 que és essencial i que és una de les aportacions més positives d'aquest projecte i que, els dels altres dos grups parlamentaris, utilitzant les mateixes paraules, han negat. Es tracta d'un pressupost realista, que es basa en xifres contrastades i no en projeccions fantasioses o diàfanament irrealitzables, que es basa en una situació real que tots sabem que és difícil i que comporta unes limitacions evidents. Se li ha retret al projecte de pressupost que mantingui un dèficit important, i al mateix temps es fa l'oposició a l'aprovació d'algunes lleis que ajudarien a remeiar-ho.

Els compromisos adquirits per les majories que han governat en els darrers anys, juntament amb unes despeses o inversions ineludibles per la urgència a la qual m'he referit fa una estona, fan que les despeses de l'Estat hagin d'arribar a un nivell determinat. I, és clar, com que les previsions d'ingressos no s'han inflat de forma descarada -com havia passat en

anterior pressupostos, especialment el d'aquest any, el del 2009-, sinó que s'han situat en uns nivells de raonabilitat i de prudència, això ens porta a haver d'assumir que el pressupost no pot més que presentar un dèficit, xifrat concretament en 76,8 milions d'euros, i no en imports, per cert, que arriben a duplicar o fins i tot a triplicar aquesta xifra que, dit sigui de pas, és d'una irresponsabilitat total fer afirmacions d'aquest tipus sense detallar en el mateix moment i de forma precisa i contrastada com s'arriba a aquestes dades.

I que hi hagi un dèficit no implica que es pugui preveure una mala gestió. Una bona gestió no sempre vol dir dèficit igual a zero, ni encara menys amb resultats positius, cosa aquesta darrera impensable perquè voldria dir que la recaptació de l'Estat no està a uns nivells adequats a les necessitats de despesa. Una bona gestió a vegades vol dir assumir un dèficit controlat, raonable i sostenible, i això és especialment aplicable a èpoques de crisi, com la que estem passant ara. Segur que no era raonable en moments de gran creixement, i tanmateix els governs anteriors ens han portat a aquest dèficit, que en els darrers anys ha estat crònic, quan es podien adoptar mesures estructurals per corregir-lo, perquè la crisi que s'anunciava des de fa anys és una crisi estructural -que malauradament, insisteixo, ara cal afegir-hi la conjuntural que ens afecta de la mateixa manera que al nostre entorn.

Deia, doncs, que no es va fer cap pas significatiu i emmarcat en un projecte global de reforma per evitar la situació en la qual ens trobem. Però, evidentment, no és ara moment de fer recriminacions sinó de trobar solucions, i aquestes solucions no les podem resoldre unilateralment. Impliquen la participació, ja sigui més o menys decidida i amb uns càlculs més o menys electoralistes, però sempre responsable, per part de tothom. I aquestes solucions passen avui, com un primer pas, per l'aprovació del pressupost.

Aquest seria un primer pas limitat però necessari per arribar al 2011 amb unes reformes plenament encarrilades i amb unes opcions reals de veure una orientació diferent en la política econòmica i social de l'Estat i, també i conseqüentment, en el Projecte de pressupost d'aquell any. Perquè és notori que la situació requeria en primer lloc una diagnosi encertada -cosa que el Govern penso que té força avançada- per poder disposar dels elements necessaris per així, tots junts, prendre unes decisions també encertades.

Ja he dit i repeteixo que no és normal que en anys de bonança el model econòmic i social es vegi malmès. Costarà de redreçar però ens hi hem de posar tots. Perquè en aquests moments l'objectiu últim

-o primer, segons com es miri- ha de ser el redreçament del país, no tombar el Govern; i dic això perquè és el que ens sembla que es pretén, en oposar-se sense arguments consistents, a l'aprovació del pressupost que és el què podria passar si les esmenes a la totalitat prosperessin.

Per això ens sembla que, encara que es tracti de l'aprovació d'un pressupost de transició -que pot perfectament ser aquest, encara que possiblement hauria de ser amb esmenes, si es pretén arribar al compromís-, és el mínim necessari per a aquest any a què no es pot renunciar. Un pressupost que ens permeti no distreure'ns de la primera feina que ens espera, com és assentar les bases per a una reforma tributària que ens permeti reactivar l'economia, que ens permeti oferir els nostres serveis a l'exterior sense ser penalitzats, que permeti que arribin inversions estrangeres per dinamitzar l'economia. I que tampoc ens distregui d'un altre treball que també hauria de ser comú i prioritari: treballar per la cohesió social, afavorint unes iniciatives que permetin avançar cap a un estat social modern i en el qual els ciutadans, tots, puguin reconèixer en els òrgans que el governen, també tots, un suport i una atenció a les seves inquietuds.

Se'ns diu mitjançant les esmenes a la totalitat que el pressupost no agrada, és una evidència. En un cas es presenten esmenes parcials, però ja se'ns anuncia que encara que s'aprovin totes el pressupost es votarà en contra. Quan debatíem el darrer pressupost en aquesta Sala, el del 2009, es va dir que: *"Les negociacions per un pressupost és una feina dura, difícil, complicada, però és el normal, corrent i ordinari de la vida parlamentària. És una peça de diàleg, de discussió, de pacte, però l'important és que el país no surti perjudicat d'aquesta situació"*. Jo afegeixo ara: *"Però avui, ja abans d'iniciar la discussió, es renúncia al diàleg, es nega el pacte"*. L'adopció d'aquest pressupost, encara que fos amb esmenes o, millor dit, segurament amb esmenes, vol dir evitar que el país surti perjudicat.

D'altra banda, també cal dir que malament hi pot haver diàleg, ni discussió, ni pacte, si no es presenten esmenes, perquè qui pretengui modificar l'orientació d'un pressupost sense presentar esmenes parcials ho té complicat. En aquest cas el pressupost no agrada però ja ni s'intenta oferir alternativa. Potser és que no se'n té, o potser és que no es vol modificar l'orientació d'un pressupost i que la finalitat és una altra. I aquesta seria una irresponsabilitat, evidentment política, que pot costar molt car al país, a les empreses i als ciutadans. No és només el Govern el què en patirà, també són els ciutadans, i això que estic exposant no és la política de la por ni del catastrofisme, és la política de la realitat, a la

qual ens porta una anàlisi responsable i que, ens creguin o no, podem percebre al carrer parlant amb uns i altres.

Perquè, d'altra banda, per molt que es vulgui vendre que la situació del Govern és única, cal dir que aquesta situació no és excepcional. En tenim un exemple ben a prop, a la veïna Espanya, on un govern sense majoria absoluta arriba a fer prosperar un pressupost, això sí, després que s'hi presentin unes esmenes parcials, després d'escoltar, després de valorar les esmenes i d'acceptar-ne una part i després d'obtenir el suport d'uns grups parlamentaris que allò que pretenien amb les seves propostes era modificar i millorar l'orientació de l'eina pressupostària, que ho han aconseguit i que reflecteixen mitjançant el seu vot l'esforç conjunt d'uns i altres.

Però aquí allò que es fa es presentar unes esmenes a la totalitat pràcticament sense alternativa i acceptar aquestes esmenes a la totalitat per a nosaltres vol dir moltes coses.

En primer lloc, vol dir renunciar a més de 45 milions d'euros d'inversió que afectarien molts sectors de l'economia, amb incidència directa sobre llocs de treball i amb el consegüent efecte multiplicador; vol també dir renunciar als plans de finançament preferent, als plans de revitalització, als plans de formació i a altres accions destinades directament a la revitalització econòmica; vol dir no poder reforçar la promoció turística; vol dir renunciar a transferir -i, de pas, forçar el Govern a incomplir la Llei- els fons necessaris per poder finançar alguns dels avantatges que instaura la nova Llei de la seguretat social, com són les prestacions familiars o l'augment de les pensions; també vol dir no poder destinar més recursos a la formació del professorat, al suport a l'ensenyament o als ajuts a l'estudi, o limitar les dotacions destinades a les pensions per a les persones amb discapacitats.

La realitat en la qual es troba actualment el país ens hauria de portar, almenys a nosaltres ens hi porta, a una evidència: l'hem de veure com una preocupació compartida, no com un instrument a utilitzar només per justificar divergències insuperables o per intentar fer trontollar el Govern. El cap de Govern ens deia durant la presentació del seu programa: *"Anem a treballar per l'ideal però haurem de tenir molt en compte l'Andorra real. I ho farem, tocant de peus a terra"*. Pensem que aquest projecte de pressupost és un reflex concret d'aquesta realitat; encara que no és, segurament, un pressupost ideal, sí que és un pressupost possibilista i pragmàtic.

Vaig acabant.

Només em queda per dir que la nostra reflexió i la nostra anàlisi ens han portat a valorar aquest Projecte

de pressupost, malgrat tots els condicionants, com a positiu i bo per al país.

Per tant, manifestem el nostre suport al mateix i, conseqüentment, no podem votar a favor de les esmenes a la totalitat presentades. I, també, encara que ens trobéssim davant la disjuntiva, que no és el cas, de tenir al davant un projecte que no consideréssim totalment positiu, per responsabilitat política la decisió seria la mateixa, perquè en aquest moment allò del que es tracta també és de saber què és el millor per a Andorra: tenir un pressupost, encara que no sigui el desitjat, o no tenir-ne, amb els problemes que això implicarà.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Francesc Rodríguez.

I per cloure aquest primer torn passo la paraula al Govern. Sr. Pere López teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

En primer lloc, he de manifestar l'honor que representa per a mi, en nom del Govern, intervenir en defensa del primer Projecte de Llei de pressupost d'aquesta legislatura després de l'alternança política del passat mes d'abril.

El Govern afronta aquest debat amb la voluntat de fer-ne un debat constructiu i enriquidor sense defugir de la transcendència política del mateix i tenint ben present les positives conseqüències que l'aprovació del pressupost comportarà per al conjunt dels ciutadans i de l'activitat econòmica.

Estem convençuts que en un moment de dificultats econòmiques i socials, complex per al nostre teixit empresarial, en un moment de canvis, en positiu però canvis, en el sector bancari i davant els reptes per a la reactivació, la diversificació i la modernització de l'economia nacional i per al desplegament de la política social i dels sistemes de protecció, especialment per als ciutadans que estan passant per moments de dificultat, sabrem estar a l'alçada del que fora d'aquesta sala s'espera de tots nosaltres.

El Govern considera que els reptes i objectius que acabo d'esmentar no poden esperar més. No es poden ajornar els canvis estructurals necessaris per enfortir el nostre model econòmic i social el qual ja es va veure considerablement malmès en els anys de bonança econòmica i que les crisis, les dues -la nostra i l'estructural-, la iniciada ja l'any 2007 i la crisi financera i després econòmica internacional de

finals de l'any 2008 ens han situat en una posició de feblesa. La feblesa del nostre model no es deu només a les situacions de precarietat social que es viuen al nostre país, sinó també a la manca de diversificació de la nostra economia, la consideració internacional negativa de paradís fiscal i un endeutament públic que en els darrers vuit anys s'ha multiplicat per cinc.

És obvi, i no es pot pretendre no dir la veritat en aquest sentit, que els ajustos, les millores en protecció social, les actuacions per a la reactivació econòmica i les reformes estructurals depenen de l'eina fonamental que els impulsa i els fa possibles que no és altra que el pressupost: que conté les directrius, els objectius i sobretot les orientacions polítiques clares i ben definides però sobretot conté la dotació de recursos per cada un dels programes i projectes pressupostaris necessaris per poder-los assolir.

El pressupost per l'any 2010 està marcat per l'actual context econòmic i social. L'objectiu fonamental és fer front a l'actual context de crisi; amb el reforç de les polítiques socials, amb una política destinada a contribuir a la reactivació econòmica, a la millora de les relacions i la posició internacional d'Andorra i amb una voluntat d'enfortir la cohesió econòmica i social.

La crisi dels nostres veïns europeus i particularment la del país amb el qual hi tenim més vinculació en matèria econòmica, Espanya, s'ha deixat notar durant l'any 2009; la prevista recuperació econòmica dels països europeus durant l'any 2010, lenta però sembla que poc discutida, ens ha de permetre mirar el futur amb una major confiança.

Sobretot si l'economia andorrana no roman immòbil com ho ha estat durant una desena llarga d'anys, si s'obre a l'exterior i encara, amb la prudència escaient, però de forma decidida, les reformes que avui necessita la nostra economia per poder créixer i esdevenir pròspera.

Aquest pressupost ve innegablement condicionat per l'herència dels catorze anys de govern liberal, en el sentit més ampli del terme; l'estat -el mal estat- de les finances públiques, la crisi econòmica en la seva vessant més estructural, la manca de diversificació de l'economia andorrana, les situacions de precarietat i dificultat econòmiques que pateixen moltes famílies. El pressupost també està condicionat pel retard legislatiu notable que, més enllà de les imprescindibles reformes en el camp econòmic, abasta també l'educació, la formació professional i continuada, les polítiques socials i d'immigració, i les polítiques de protecció del medi ambient.

Per a redreçar la situació caldrà temps, anys i treball, molt treball. Política vol dir preveure, anticipar-se i

dibuixar l'horitzó col·lectiu del futur. El que avui en dia tots plegats, Govern i Consell General, definim i promoguem serà determinant per l'any 2012 i per l'any 2013, i ens fem responsables des d'ara, però també ningú pot oblidar que la situació que es viu avui en dia és fruit de les decisions: les que es van prendre, les que no es van prendre i les que es van posposar dels anys anteriors.

Aquesta herència existent, que no es pot negar, no és un impediment per que aquest pressupost esdevingui un pressupost de canvi, que marca molt més un punt d'inflexió, respecte els pressupostos d'anys anteriors, en els cinc eixos següents: reforç de les polítiques de protecció social; suport a l'activitat empresarial i les polítiques destinades a la reactivació econòmica; pressupost per fer front a les reformes estructurals; la modernització i reforma de l'Administració i, el rigor i l'austeritat en la gestió dels fons públics. Desglossaré cada un dels cinc eixos esmentats.

Reforç de les polítiques de protecció social. El pressupost de l'any 2010 suposa un salt qualitatiu i quantitatiu important quant a les polítiques de protecció social. El pressupost del Ministeri de Salut, Benestar i Treball s'incrementa un 68,95 % respecte el de l'any 2009; és a dir, per cada 6 € de pressupost de l'any 2009 n'hi ha 10 € en el del 2010.

Aquest important increment des del punt de vista quantitatiu però sobretot des del punt de vista de les prioritats polítiques es tradueix en: un augment d'un 31 % del pressupost del Centre d'acollida d'infants amb una millora del servei i augment dels monitors; un augment del 26 % del Pla d'atenció a la dona en el que es preveu disposar l'any 2010 del pis-refugi; un 11 % d'augment de les pensions de persones amb discapacitats; un augment del 18 % dels programes de l'escola especialitzada de Nostra Senyora de Meritxell; un augment del 95 % de la subvenció a la guarderia Dames Nostra Senyora de Meritxell; 1,8 milions d'euros d'increment de recursos per a l'hospital Nostra Senyora de Meritxell; 330.000 euros de més per al finançament de l'atenció primària; 600.000 euros d'increment de les inversions al SAAS amb un pla plurianual d'inversió per al període 2010-2012 d'uns 12 milions d'euros que han de permetre modernitzar i posar al dia el Centre Hospitalari; augment del 99 % del pressupost del Departament de Treball, en el que s'han previst dues contractacions per potenciar les polítiques actives d'ocupació i l'orientació ocupacional, en la línia marcada de convertir les polítiques de treball en polítiques socials i de benestar i no en polítiques de control iniciat amb el traspass del Departament de Treball d'Interior a Benestar.

Aquesta és una de les tres vessants de les accions encaminades a la lluita contra l'atur: la formació ocupacional, les polítiques de reactivació i suport a l'activitat empresarial i la modificació del Reglament regulador de les prestacions econòmiques d'atenció social per pal·liar l'absència d'una mesura específica de protecció social lligada a la situació de desocupació involuntària, per tal de poder garantir la cobertura de les necessitats per a les famílies i ciutadans amb majors dificultats.

La previsió d'aquesta cobertura per a l'any 2010 és d'uns 3 milions d'euros.

Afirmar alegrement que aquesta és una mesura no necessària perquè l'objectiu és que la gent treballi és una afirmació que nosaltres situem en el mateix nivell que, per exemple, defensar una retallada dels serveis sanitaris perquè el que volem és que les persones no es posin malaltes o disminuir recursos educatius ja que el que volem és que els nostre fills aprenguin ràpid.

Al programa de producció de béns públics de caràcter social es destinen 144 milions d'euros -gairebé 4 de cada 10 euros del pressupost- amb un increment del 19 % respecte al pressupost de l'any anterior i amb un increment d'un 21 % en el pes específic d'aquest programa dins el pressupost.

Les polítiques de joventut s'incrementen un 26 %.

I finalment, el pressupost d'esport -un dels grans oblidats en els darrers anys- s'augmenta en un 40 % tant pel que fa al suport a entitats i activitats esportives com per a les infraestructures esportives.

Així doncs, aquest pressupost representa un canvi important de reforç, de millora i d'impuls a les polítiques de protecció social i donen una major prioritat a les diferents polítiques de cohesió social.

No és possible no fer menció en aquest punt a l'aplicació de la Llei de la CASS per a l'exercici 2010 destacant que caldrà ja aprovar un avenç de fons en la primera sessió del govern per a l'any 2010 per a la dotzena part corresponent al mes de gener ja que la dotació és insuficient, a l'espera de l'aprovació del pressupost, per fer front als compromisos que es deriven d'aquesta Llei. Cal recordar en aquest punt que en el pressupost 2009 no hi hagué cap dotació inicial per l'aplicació de l'esmentada Llei.

Així mateix, cal recordar que en situació similar es troben altres partides rellevants, com ara l'augment de les subvencions al SAAS i l'atorgament de places al Centre Sociosanitari del Cedre que, de moment, a l'espera de l'aprovació del pressupost, el Ministeri de Salut ha congelat.

No és aquest el final del camí, però el salt donat a les polítiques de protecció i cohesió social és innegable. I

és coherent amb la sensibilitat del nou executiu que es tradueix en situar les necessitats dels ciutadans al capdavant de l'acció del Govern, com es manifesta de forma clara en la major dotació de recursos esmentada. Perquè com saben vostès, Senyories, el pressupost no és altra cosa que l'expressió xifrada de l'acció del Govern i de les seves prioritats.

Segon dels eixos. Suport a l'activitat empresarial i polítiques destinades a la reactivació econòmica.

El pressupost per l'any 2010 prioritza en un context de recessió econòmica les accions destinades a la recuperació de l'activitat econòmica; per una banda amb accions i mesures més encaminades al mig i llarg termini destinades a la transformació i diversificació del model econòmic -de les que en parlaré posteriorment en l'apartat de reformes- i per una altra amb accions per incidir de forma positiva en la recuperació i la reactivació econòmica durant l'any 2010.

En primer lloc, cal parlar de l'esforç inversor. Per fer front al context de crisi actual el Govern ha preparat un Projecte de pressupost amb un augment d'un 39 % de les inversions i, per tant, amb una injecció addicional de recursos respecte a l'any anterior de 19,5 milions d'euros conscient que aquest serà un dels elements claus que han de contribuir a la recuperació de l'economia andorrana perquè es comenci a situar en números positius durant l'any 2010, per primer cop des del 2006.

No és ara moment de romandre passius, cal en la línia més keynesiana, com ens recorden freqüentment economistes com Stiglitz o Krugman, actuar de forma decidida per impulsar el més aviat la recuperació econòmica.

La política d'inversions serà un dels elements claus per a la recuperació econòmica ja que el seu efecte multiplicador s'estendrà a molts sectors de l'economia i també incideix de forma positiva en altres objectius perseguits en el pressupost de l'any 2010 com la potenciació del turisme, l'eficiència administrativa o la política d'eficiència energètica.

Sense ànim de ser exhaustiu, a més de la inversió en obra pública i equipaments escolars, el pressupost de l'any 2010 preveu 2,8 milions d'euros d'inversió en aplicacions i desenvolupaments informàtics -dins un projecte global per invertir més de 6,5 milions d'euros en els propers anys-, 2,8 milions d'euros en projectes culturals, inversions importants als refugis i als camins de muntanya -després d'anys i anys amb inversió gairebé zero-, 1,1 milions d'euros per a la renovació amb criteris d'eficiència ecològica del parc mòbil, 3,4 milions d'euros d'inversions en medi ambient i 2,4 milions per equipaments esportius.

Més de 47 milions d'euros d'inversió -aproximadament un 2 % del PIB- depenen de l'aprovació del Projecte de pressupost per l'any 2010 contenint les previsions tant del capítol 6 -inversions que efectua directament el Govern-, com del capítol 7 -inversions efectuades per altres entitats amb transferència del Govern- afectant, doncs, tant a la inversió prevista a l'hospital com a les obres de construcció de la nova seu del Consell; a aquest import s'ha d'afegir 6 milions d'euros addicionals del pressupost de l'STA.

Durant l'any 2010 es preveu licitar aproximadament uns 140 milions d'euros d'inversió ja que a més de les partides de l'any 2010 es trauran a concurs la nova seu de la Justícia, el desviament de La Massana i el nou centre Coex ubicat sota la rotonda est del Túnel dels Dos Valires, com a grans inversions.

Per altra banda, el Projecte de pressupost preveu, en aquest cas com a menys ingrés, els 6 milions d'euros d'injecció de liquidesa a famílies i empreses per a reactivar el consum i l'economia que suposa la reducció del cànon sobre els serveis de subministrament elèctric i de telefonia.

Durant l'any 2010 es duran a terme programes finançats per govern dedicats a la millora i la innovació empresarial -parlant sempre dels sectors consolidats-, programes d'intercanvi d'experiències entre empresaris i de formació.

Es preveu destinar més de 2 milions d'euros a la millora de l'activitat empresarial i a la innovació ja sigui a través de les accions del Departament d'Economia o de les accions que durà a terme la societat ADI amb el canvi d'orientació donat a aquesta per part de l'Executiu.

D'acord amb el nostre compromís polític, durant els primers mesos de l'any 2010, crearem un programa de finançament preferent, mitjançant la corresponent qualificació d'interès nacional i social, dotat amb un import de 12 milions d'euros de suport a l'emprenedoria, a la innovació i a la millora empresarial.

Finalment -si és el cas ja parlaré d'altres accions en torns posteriors- no puc deixar de destacar la gran importància que la legislació en matèria energètica, que de forma conjunta el Departament d'Economia i FEDA preveuen realitzar durant el primer semestre de l'any 2010, tindrà sobre l'activitat econòmica afectant tant al sector de la construcció com al sector destinat a les instal·lacions d'estalvi i eficiència energètica; el Reglament d'eficiència energètica, els reglaments sobre plaques solars, el de biomassa, el de geotèrmia,... obren de forma quasi immediata noves oportunitats de creixement i un increment del producte interior brut mitjançant la

substitució de consum energètic a l'exterior per consum a l'interior en empreses de mig i alt valor afegit creant alhora nous llocs de treball; cal recordar que el pressupost de l'any 2010 conté una primera previsió de subvencions en matèria d'instal·lacions en energies renovables de 200.000 euros.

Cal afegir en aquest punt la congelació de les tarifes elèctriques per a l'any 2010 tot i l'augment en el preu de compra de l'energia.

Així doncs, de forma global, sumant l'esforç inversor, la reducció del cànon, els programes de millora i innovació empresarial, els 12 milions d'euros del programa de finançament preferent es destinen a la reactivació econòmica fons per més de 40 milions d'euros; aquesta mateixa operació efectuada en el pressupost de l'any 2010 donaria pràcticament zero.

El tercer dels eixos és sobre les reformes estructurals.

L'única actuació raonable, en les actuals circumstàncies tant econòmiques com socials que viu el nostre país, és ser plenament conscients i responsables davant de les grans reformes estructurals i de base que el nostre país ha d'afrontar. No val mirar enrere, tot i la inevitable sensació de les oportunitats perdudes, però alhora cal evitar que el temps segueixi passant sense que Andorra, la seva economia i la seva estructuració social segueixin sense avançar.

Que ningú no s'enganyi, no es tracta d'escollir entre els ajustos i les reformes; calen els ajustos però encara més les reformes i, aquest, és un pressupost d'ajustos i de reformes.

La reforma fiscal, el model d'encaix amb la Unió Europea, i una nova Llei d'inversions estrangeres són reformes molt importants que cal afrontar durant l'any 2010 sense les quals no és possible tenir les garanties suficients de sostenibilitat i prosperitat econòmica futura.

Les reformes econòmiques són al capdavant de les prioritats sobretot per la urgència amb que Andorra les ha d'afrontar; no cal però oblidar les reformes que cal efectuar en l'àmbit de l'educació, la formació professional i continuada, l'orientació ocupacional i la política mediambiental.

En un debat de pressupost no podem deixar de referir-nos al sistema financer i és, en aquest àmbit -el de les reformes- el millor per a referir-s'hi en el pressupost de l'any 2010. El sector financer està afrontant un procés de reforma sobre el seu funcionament del que en sortirà reforçat i en el que s'esdevenen riscos però sobretot un nou marc de possibilitats de creixement i de desenvolupament.

La Llei d'intercanvi d'informació en matèria tributària, els nou acords ja firmats, la propera

sortida de la llista de paradisos fiscals i la nova legislació -encara en tràmit parlamentari- sobre règim jurídic i administratiu de les entitats financeres que abasta, entre altres aspectes, la supervisió en base consolidada marquen un canvi en la forma tradicional d'actuar de la banca andorrana permetent d'una banda superar una situació complexa com la que es va presentar el passat mes de febrer per la pressió internacional i més concretament per les declaracions del copríncep Sarkozy i, per altra, assentant les bases per al creixement i desenvolupament futur del sector.

També cal referir-se al treball que de forma conjunta entre INAF, Govern i ABA es realitzarà per a reestructurar l'endeutament del sector públic. El pes de l'endeutament públic sobre el fons propis dels bancs es situa en paràmetres molt superiors als de qualsevol país del nostre entorn. És conegut el compromís per part del Govern en trobar noves fórmules dins i fora d'Andorra, que es concretarà en un calendari d'accions durant l'any 2010. Tanmateix cal recordar la responsabilitat i el paper que ha de jugar el sector bancari en el moment econòmic actual en un escenari que serà complicat tant per al govern com per al sector bancari en els propers 2 o 3 anys tant per al finançament de les grans infraestructures ja en construcció com per les necessitats de finançament de les polítiques públiques.

El Govern no vol ara defugir responsabilitats, però ha de recordar que l'endeutament públic necessita actuacions fermes i urgents.

El nostre compromís és de treball seriós i rigorós per tal que a finals d'aquesta legislatura l'estructuració del deute públic no estigui en la preocupant situació en la qual ens l'hem trobat.

Punt quatre. Modernització i reforma de l'Administració.

La modernització de l'Administració es pot visualitzar com un discurs fàcil i generalment de bona acceptació, però és sobretot una veritable necessitat per a la nostra Administració en què cal tenir una visió d'Estat.

El procés d'informatització, d'optimització dels procediments, de custòdia de la informació, entre altres, d'una administració com és el Govern no és un procés que es pugui culminar en una legislatura. Serà a la propera i encara més a la següent en la que es visualitzaran i s'obtindran els beneficis de les accions que ara es proposa iniciar en una administració que pateix -la patim, de fet, el conjunt dels ciutadans i agents econòmics- un retard de més d'una dècada quant a informatització, actualització, millora i simplificació de procediments i tràmits.

El pressupost de l'any 2010 inicia, vol iniciar, un procés llarg però que resultarà beneficiós en el mig termini per a una major productivitat i eficàcia de tota l'Administració i assentar unes bases sòlides per a una reestructuració progressiva de l'Administració.

Cal destacar els 6,5 milions d'euros d'inversió en informatització que aquest pressupost preveu per als propers tres anys.

Igualment important és la centralització de serveis i àrees tant a la Secretaria General com a la Secretaria d'Estat per a la reforma de l'Administració.

Finalment, la simplificació dels tràmits és un objectiu fonamental del conjunt d'àrees del Govern amb l'objectiu de millorar el conjunt de tràmits que ciutadans i empresaris realitzen diàriament. És obvi que les esmentades reorganitzacions departamentals i la informatització són elements determinats per l'assoliment d'un objectiu tan necessari com de vegades menystingut.

En els propers mesos s'haurien de concretar reglaments, com ara el que portarà la simplificació de l'obertura de comerços. Es tracta de reformes de gran rellevància quant a millora i reducció dels terminis de resposta de l'Administració que comporten, alhora, una contribució positiva per a l'activitat econòmica.

I, finalment, rigor i austeritat en la gestió dels fons públics.

No podem ni volem oblidar que gestionem fons públics i que la gestió rigorosa i l'austeritat no és una opció, és una obligació; obligació que és encara major per aquells que volem estendre i ampliar fins al màxim l'abast de les polítiques públiques.

En la mateixa línia de contenció de la despesa corrent que aquest Govern ha mostrat des del primer dia, en l'elaboració del pressupost per l'any 2010 s'ha aplicat un important ajust en moltes partides tenint molt clar que calia estalviar en moltes partides i conceptes per permetre augmentar les partides destinades a la protecció social, les partides destinades a la recuperació econòmica -com s'ha exposat-, les partides destinades a formació continuada per als mestres de l'escola andorrana, entre altres, assolint doncs l'objectiu fixat de reduir en un 20 % les partides del pressupost de l'any anterior per poder donar cabuda a nous objectius i noves polítiques amb un nivell equivalent de despeses de funcionament.

Cal destacar la rigorosa política de contenció -en tots els nivells- dels salaris públics, la reducció de les despeses de relació especial -un 61 % inferior a la dels pressupostos dels anys 2008 i 2007. Això ha permès, tot i l'augment en les cotitzacions socials i

l'augment de les pensions de jubilació, presentar un pressupost en què es redueix per primer cop la despesa de personal. Durant els quatre anys anteriors el pressupost de personal va augmentar més d'un 34 % passant de 69 a 92,6 milions deuros en els quatre anys que van del període 2005 al 2009.

L'increment de la previsió per als capítols 1 i 2 de despeses de funcionament és d'un 0,4 %, tenint en compte que els comptes es van elaborar amb una previsió d'IPC del 0,9 %.

També cal esmentar la previsió realista d'ingressos davant la política de dissimulació en aquest aspecte dels darrers anys. Cal dir aquí que la previsió de liquidació d'ingressos de l'any 2009 és un 36 % inferior a la del pressupost. Tot i l'augment de la fiscalitat del tabac -segons el Projecte de Llei aprovat en la darrera sessió de Govern- el pressupost d'ingressos és un 14,2 % inferior al de l'any anterior amb una previsió d'ingressos inferior en 51 milions a la de l'any 2009.

Abans de concloure la meua intervenció i com sigui que el debat d'avui és un debat a la totalitat hem de fer referència a les conseqüències que suposaria l'acceptació per part del Consell General de l'esmena a la totalitat presentada.

D'una banda un total de partides d'inversió de més de 47 milions d'euros quedarien sense partida pressupostària, als que cal afegir 6 milions d'euros del pressupost de l'STA.

Algunes de les accions destinades a suport empresarial i a dinamitzar l'activitat econòmica quedarien també sense finançament.

Com s'ha esmentat l'aplicació de la Llei de la CASS i algunes de les accions del SAAS es veuen també condicionades per l'aprovació del pressupost.

L'efecte agregat tindria un impacte segons les nostres estimacions, més enllà de la incertesa que es podria generar i d'altres efectes més indirectes, d'entre un 3 a un 4,5 % del PIB i el conseqüent efecte sobre els llocs de treball.

A mode de conclusions, i ja acabo Sr. síndic.

El Projecte de pressupost per l'any 2010 és l'eina política fonamental per afrontar i començar a assentar les bases de solució per al complex, difícil per dir-ho clar, moment econòmic i també social -i alguns en parlen poc d'aquest segon component- que viu el nostre país, conseqüència de molts anys d'immobilisme i d'una llarga crisi iniciada en el vessant més estructural -i diguem-ne andorrà- l'any 2007 que s'ha vist agreujada per la crisi internacional de finals del 2008.

El reforçament de les polítiques de protecció social i les mesures de suport a l'activitat empresarial i per a

la reactivació econòmica són, com s'ha exposat, els eixos fonamentals del pressupost.

S'ha exposat l'increment de recursos per a les polítiques de protecció social. Quant a la recuperació econòmica s'han de destacar les mesures de finançament preferent, de suport a l'emprenedoria i la innovació, de formació, l'esforç inversor, la reducció del cànon i la regulació energètica d'una banda, i de l'altra les reformes inajornables per a les que ja s'ha exhaurit el temps per a les excuses i les dilacions quan ens atensem al 17è aniversari de la Constitució i més ara davant l'evidència de com la crisi ha posat de relleu la feblesa i riscos del nostre model econòmic.

Finalment aquest pressupost afronta de forma decidida la modernització i reforma de l'Administració i ho fa des del rigor i l'austeritat en la gestió dels fons públics.

Aquestes són les línies fonamentals d'un Projecte de pressupost que és el millor dels que, en les actuals circumstàncies, es podia realitzar. Un pressupost que atén de forma prioritària les necessitats actuals del conjunt de ciutadans.

Les circumstàncies econòmiques i financeres no són les millors, tots ho sabem, i és obvi que no es poden imputar al govern socialdemòcrata. Tan obvi com que el treball per la doble via dels ajustos i de les reformes que aquest pressupost proposa és l'única via de sortida a situació actual i que el bloqueig polític i pressupostari no suposaria altra cosa que el seu agreujament.

Gràcies Sr. síndic

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. ministre.

Ho deixem, doncs, i un nou torn.

Pel Grup Parlamentari Reformista el Sr. Joan Gabriel. Teniu la paraula.

El Sr. Joan Gabriel:

Moltes gràcies, Sr. síndic. Ho farem per ordre.

Farem, doncs, ara el torn d'espolsar una mica la pols a tots plegats i, a cada un, anar a repartir allà on toca...

A la intervenció d'ApC... Bé, felicitaria la imaginació del seu president. No em trobat res de nou en les seves paraules del que hem pogut anar seguint pels mitjans de comunicació, o els que en aquesta Sala -alguns privilegiats com jo que durant quatre anys ja hi eren-, doncs, vam poder sentir fa quatre anys.

L'única cosa que podem fer, doncs, és insistir i malauradament, doncs, no acabar d'entendre perquè els senyors d'ApC no fan esmenes a un pressupost -segurament perquè ho van dir als mitjans de comunicació, s'haurien de comptar a centenars-, doncs, suposo que llavors no valia la pena fer-ne. Tot i així, la seva llibertat no serem pas nosaltres que direm el què ApC ha de fer o ha de deixar de fer. En tot cas, rebi, sincerament el nostre respecte amb la seva decisió però no podem compartir, com és normal i com és lògic, perquè no hem trobat en cap moment cap argument que justifiqui el seu trencament del pacte, de l'acord, del concert, que han estat ballant des de fa set mesos amb el PS i amb el Govern d'Andorra per assolir, doncs, aquest futur que ens està dient amb molt bones paraules amb les quals li dic que, des de CR, totes i tots compartim, que és el millor futur per al nostre país però, malauradament, només hem sentit paraules de bones intencions i no em sentit, doncs, el què s'hauria de fer o el motiu, doncs, per no arribar a l'assoliment.

En tot cas, a nosaltres ens afecta col·lateralment, ens afecta com a ciutadans, afecta a tota Andorra i preocupa a tota Andorra, doncs, el seu posicionament en aquest pas per no portar la roda de recanvi -com es parlava abans- en el viatge en cotxe o simplement ajudar a posar gasolina.

Repeteixo, no serem nosaltres els qui entrarem a valorar. Nosaltres estem per fer l'opció que el poble andorrà ens ha demanat per treballar millor pel nostre país, pel que creiem que s'ha de tirar endavant i seguir les iniciatives que puguin ser.

Lamentem, doncs, que no hagin aportat res de nou al debat i que no ens expliquin, si és que s'ha de fer un pressupost tan nou, quin és aquest model tan nou? Ens hagués agradat també poder entrar una mica en el debat, també haguéssim pogut participar i ho farem, si el temps ens ho permet, quan acabi de donar les explicacions del que hem entès de cada part ja que aquest debat avui, doncs, junta tres parts: l'esmena de CR, l'esmena d'ApC, i la defensa del PS i del Govern al pressupost. Doncs, segurament això comportarà una mica, doncs, de cintura parlamentària per poder anar seguint una línia i que la coherència quan parlem, doncs, es pugui entendre en el seu conjunt.

Lamento la incomoditat, Sr. Nomen, que provoca constantment el seu company Bringué de files. És a dir, el Sr. Bringué era lliberal fins fa tres mesos. Deixi de posar la impressió, deixi'l estar còmodament aquí en la seva fila perquè realment suposo que ho ha d'estar passant malament. En tot cas, és la seva decisió i pot continuar tant com cregui convenient, doncs, dient que una vegada més, i després de les

seves grans negociacions, la culpa és de CR i els lliberals que formen part de CR.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata, jo doncs, felicitaria el seu president per la fidel defensa que fa del Govern, no pot ser d'altra manera.

Deia, doncs, abans de començar -no sé si ho he sentit malament-... Em deia que: "*Vostè menteix amb convenciment*" -no sé si ho he sentit malament... Si no ho he sentit malament jo li agraeixo la seva alabança però no crec ser mereixedor de tal honor. No està -i ho dic modestament- en les meves millors virtuts mentir, si és així doncs hauré après avui una nova virtut que, en cap cas, sabia que tenia. Però de totes maneres, modèstia a part, no crec que estigui dins de la meua manera de ser.

Ens ha dit unes quantes que són dignes de recordar, Sr. Rodríguez. No m'ha tocat mai estar en un grup parlamentari i defensar com a president una acció de Govern...és delicat, és delicat perquè tens molt poc marge. Però, és clar, allò semblava en un moment donat, m'ha donat inclús la sensació, de dir que semblava que haguéssim preparat conjuntament la nostra intervenció perquè potser el 60 % de paraules d'aquestes de bones intencions, de paraules que entenem doncs, que les ciutadanes i ciutadans que ens donen suport volen sentir, jo crec que les compartim i que les compartim perfectament i, a més a més ens les creguem i, crec de vostè que no menteix amb convenciment sinó que ho diu amb convenciment i n'estic convençut, i estic totalment convençut que si mirem el que realment pot separar o pot unir, doncs, aquestes paraules i aquestes expressions em torno a quedar una mica, doncs, amb la base del discurs que he intentat fer amb el màxim rigor i respecte com no pot ser d'altra manera. Per arribar a un acord primer hi ha d'haver debat, primer hi ha d'haver un diàleg. Sempre, i no diré res que no hagi dit aquí a títol de discurs i avui a títol d'intervenció, els acords arriben quan hi ha la legítima renúncia de les parts; si no hi ha una legítima renúncia de cada part no hi ha un acord, hi ha una imposició. No explico res de nou i repeteixo el que no hagi dit aquí a tall de discurs.

Lamento, i torno a insistir, al seu sopar no hi vam ser invitats. La negociació que vostès han tingut amb ApC els últims mesos, el CR no va ser invitat a seure a la taula.

Dit això, diu que voldrien haver tingut un canvi en aquest pressupost. És a dir, que estan reconeixent que no han sigut capaços de portar un canvi en aquest pressupost... És clar, ho diu vostè. En set mesos potser no n'hi hauria prou.

Jo aquí voldria diferenciar, jo diria tres coses: una cosa la parlarem després en el torn del Sr. ministre

-intentaré ser breu per no passar-me del temps- que és el tema de comptabilitat i ho deixaré pel Sr. ministre. Amb el tema de la política i del concepte polític, és a dir, un pressupost no només es basa en ordenament del territori i en obres, és evident que hi han uns plurianuals, segurament els calcularem i comptablement amb uns ens hauran dit que val 90 milions d'euros els reconduïts que s'han de tirar endavant... perdó, els plurianuals, els altres diran que 80, l'altre dirà que si són 40, no entrarem en aquest joc de números i ho deixarem per la comissió legislativa que, segurament doncs, les persones que en formen part ho faran molt bé i trauran una conclusió i no cal que la discutim. Però, evidentment, un pressupost evidencia no només les accions -com també ha citat el Sr. ministre en la seva intervenció- sinó que actua de manera que les persones -les representants de l'acció pública- fan dins i fora de les nostres fronteres.

Aquí lamentem, doncs, que de la seva intervenció no haguem sentit cap paraula o veiem els canvis que aquí sí que en poden fer de canvis, i molts, jo diria tots els poden fer... cap. Amb el que vostès poden decidir i poden actuar no hem vist cap gir. Nosaltres CR vam ser més agosarats i vam dir durant la campanya que volíem un gir de cent vuitanta graus amb la relació amb les institucions del país i, bé, finalment els que havien de fer el canvi o el poble andorrà els hi van donar el vot perquè havien de fer el canvi, doncs, veiem que tampoc han aconseguit i s'han quedat doncs, continuant fent, jo diria, o copiant malament el que vostès es pensaven que els demés feien perquè realment jo tampoc havia vist que ho fessin.

Però, en fi, traiem el cap i deixem estar el retrovisor i tirem endavant.

Parla de mesures estructurals i, ara afegeix conjunturals, està bé, són paraules, les compartim, no hem vist enlloc cap tipus de mesura. Si parlem de les noves lleis fiscals -que això no té res a veure amb el pressupost- sí que el pressupost és necessari per parlar d'un canvi de tres-cents seixanta graus, jo diria, per tornar a l'origen del que és la fiscalitat a Andorra important per tenir el pressupost i per tenir estabilitat pressupostària; si no hi ha estabilitat pressupostària difícilment podem transformar l'economia d'un país. Entenem nosaltres, doncs, que seria el millor escenari però, evidentment no perquè el pressupost ho hagi de propiciar. I, canvis conjunturals, evidentment n'hi han.

Parla de cohesió social i ja hi estem d'acord. Ja hi estem d'acord i això valdrà una mica també pel comentari després amb el Sr. ministre, però és clar, dins de l'apartat social -ho ha citat molt bé el Sr. ministre dins del seu torn d'intervencions- no

hem sentit cap capítol nou, hem sentit exactament els mateixos -alguns amb una millora substancial amb el seu percentatge i d'altres no tant- cosa que felicitem doncs, que tingui l'habilitat, si creuen que les persones tenen necessitat, que es pugin cobrir. No crec que aquí, CR de les 48 esmenes que haguem fet, entrem a retallar cap prestació social quan, al contrari, si algun mèrit han de tenir les persones que venim del món lliberal justament és aquest: haver-les pogut crear i haver-les pogut dotar. Estic orgullós de ser l'hereu, doncs, d'aquestes polítiques i que el Govern actual continuï i les continuï tirant endavant.

Tant de bo no s'haguessin de fer servir, ho hem dit molt en aquesta Sala, però malauradament encara avui es necessita. La societat andorrana ha de ser solidària i parlar de cohesió social és important, i jo crec que això sí que ens uneix. També forma part d'un pressupost. Un pressupost s'ha de negociar abans, s'ha de negociar quan es fa el pressupost, no quan està a tràmit. I no s'hi val dir: *"Escolti! És que la Constitució marca..."* *"La Llei em diu que l'he entrat tal dia del novembre"*.... Evidentment que l'hem entrat tal dia de novembre però s'ha de negociar abans.

Ha fet una referència a Espanya i jo no em voldria allargar amb el tema d'Espanya, no em voldria allargar perquè tindria molt a dir. Simplement dir que: *"Espanya negocia"*... Evidentment que negocia, els uns i els altres però pensi -i vostè ho sap igual que jo- que ho negocien abans d'entrar, i quan estan a dintre tornen a negociar, i quan acaben continuen negociant... i quan acaben continuen negociant. Nosaltres encara no hem començat a negociar i ens estan exigint pel bé del país, i per la pàtria, i per la bandera, i per l'estabilitat, i per una sèrie, doncs, d'arguments que, és clar, hem de ser bons xicots i hem de fer un acte de fe.

En fi, cada un té la seva opinió del que és negociació i nosaltres entenem que, abans de decidir, s'ha de negociar sinó malament, mals acords farem i repeteixo de la legítima renúncia en surt un bon acord.

Sr. ministre, en el breu temps que em queda -esperaré a què em talli el Sr. síndic, vull dir que em poso a la seva disposició- aniré parlant fins que vostè cregui que vegi que el meu temps s'ha acabat...

(Se sent riure)

Tindria, necessitaria més paper per haver apuntat tot el que m'ha dit. La veritat, crec que ha fet una defensa exhaustiva del seu pressupost, com ha de ser, i per ser el primer any que defensa aquest pressupost he de fer el que no es pot fer mai en oposició, l'haig de felicitar perquè realment no ho ha fet malament... no ho ha fet malament a nivell comptable. És a dir,

ens ha explicat a nivell numèric tota una sèrie d'avantatges que el pressupost, des del seu punt de vista, doncs, comporta. Nosaltres aquí li respectem i no li entraré a rebatre.

Em referiré a una sèrie, doncs sota el nostre punt de vista, de mesures que no veiem -i per això segurament hem fet aquesta esmena a la totalitat i vostè compartirà amb mi... Miri! Hem trobat dins del pressupost nou conceptes nous de crèdits ampliables. Potser ens hem enganyat, eh? -no m'agafi les xifres de si són vuit o deu- nosaltres hem sabut trobar nou, de nous que no existien:

- El personal eventual;

- El subsidi d'atur: aquí no tenim res a dir;

- L'eventual: queda una mica enganxat al sostre perquè és clar, si baixem les despeses i després li fem un crèdit ampliable ens queda una mica en sorpresa;

- Per finançar la CASS: el que era la Llei, aquí difícilment podem dir-hi res;

- Lloguer de l'helicòpter: aquí sí que ens queixem. És a dir, abans era un tema que hi havia un crèdit ampliable -no és que sigui nou- però, era un crèdit ampliable per tot allò que no es podia preveure -pels accidents que malauradament hi han a la muntanya, o pels incendis, o perquè de vegades el país ofereix el servei tan important als països veïns com també rebem el seu servei-, i aquí, hi havia un crèdit ampliable, però no hi havia un crèdit ampliable per tot el servei de l'helicòpter. Vostè, com a ministre d'Economia sap, igual que nosaltres, que malauradament la normativa de l'OACI, doncs, canvia i es necessitarà un bi-turbina. Si hem de pagar això amb un crèdit ampliable amb un contracte, escolti, potser valdrà tant això com tot el pressupost! És a dir no sabem, avui en dia els consellers, ni podem esmenar una cosa que és incalculable... se'ns escapa de les mans. Entengui, doncs, justificant una mica aquest procediment del que no podem esmenar parcialment perquè no tenim mitjans, i l'únic que podem -i li parlo ara tècnicament a nivell de comptabilitat- el que podríem fer que no podem fer.

- Despeses derivades de l'AbonAndBus: bé, deixem-ho també una mica... No sabem ben bé fins on pot arribar. És a dir, és un crèdit que pot anar tirant, tirant, tirant.

- Contribucions obligatòries al Consell d'Europa: això creiem que és una falta de previsió. Tots sabem, doncs, que el Consell d'Europa és important, l'adhesió l'any que ve es celebrarà l'aniversari i jo crec que tots ens en felicitem però, saber les despeses deixar-ho amb un crèdit ampliable, doncs, ho trobem una mica, la veritat, que s'hauria d'haver acotat. Tampoc ho volem esmenar de cap manera.

- Indemnitzacions pel sanejament de la sanitat animal: potser no hem tingut prou temps per mesurar-ho. Ho hem de deixar també amb un crèdit ampliable; deixem-ho així.

- Sal pel desgel: això és curiós. Vostès no té res a veure amb aquesta pel·lícula, però això de gastar sal s'ha discutit molt: la sal del desgel si s'havia de pagar, si no s'havia de pagar, si s'havia de comprar. Ara la deixem ampliable i així no discutirem més... Bona decisió! Jo potser hagués fet el mateix, eh? No li puc pas dir ara el que jo hagués fet si estès en el seu lloc.

- Assessoraments per intercanvis d'informació en matèria tributària: deixem-ho estar amb un interrogant perquè, és clar, això ens pot costar des de 1.000 euros fins a 1 milió.

Però, és clar, miri vostè només amb aquests nous conceptes que li he llegit el que el pressupost pot canviar...

La veritat és que és molt difícil i li faré dos referències petites que em xoca una mica amb tot aquest vocabulari que ha acompanyat la part de comptabilitat, de pujades i baixades i d'anar rasant aquí i d'allà com un bon comptable.

Diu -diuen- a la reforma de l'Administració pressuposten 100.000 euros en torniquets de seguretat -que segurament fan falta, eh? No seré pas jo -que no hi entenc res- que aniré a discutir la conveniència, o no, dels torniquets. Però, el curiós dels torniquets és que me'ls posin a dintre del concepte que es diu: "*Reforma de l'Administració*", i si no tenen prou amb el nom, hi afegim: "*Promoció de la societat del coneixement*"... Uf! Deixi'm bufar, eh? Uf!

Comerç: "*Programa de control i desenvolupament d'activitats econòmiques*". Trobem un concepte de comerç, el 0.11 -si el va a buscar, no pateixi, que amb els números no... Amb una minsa dotació de 390.000 euros dels quals 235 es destinen per pagar nòmines; ens en queden 150.000 per a la reactivació del comerç, per l'ajuda al comerç.

Reactivació econòmica: ... No sé on és. L'hem buscat... Hem trobat una partida, eh? No l'enganyaré, hem trobat una partida petiteta però, és clar, molt petiteta comparada -si la comparem- amb la prestació d'atur que l'única persona que he sentit jo en aquesta Sala que deia que s'hi oposava, ha estat vostè dient-ho perquè ningú dels que ha parlat -com a mínim que jo hagi sentit- s'hi ha oposat... ningú! Si vostè ho ha pogut sentir, doncs... miri!

Diu... També parlava dels canvi, doncs, estructurals i dels canvis que s'han de fer de maquillatge... No, no ha dit de maquillatge, ha dit una paraula... ha dit una altra paraula més competent i amb més rigor del debat que avui tenim, no?

Deia dels ajustos, els ajustos i les reformes estructurals: nosaltres sí que aquí hem de veure, doncs, que vostès han fet una sèrie d'ajustos i les reformes estructurals van lligades a una sèrie de paquets de lleis que vostès cita al pressupost, signa vostè la carta que són competència d'unes altres lleis; no són de la Llei del pressupost. El pressupost aquest ho vam denunciar a la Sindicatura, en el seu moment creïem que no s'havia d'acceptar o, si més no, havíem dit d'intentar tenir més temps per poder-ho examinar... Està desenquadrat! Ho hem dit i ho hem denunciat. Ho hem dit abans en la meua intervenció i ens reservem el dret de continuar-ho mirant amb el pressupost d'ADISA.

Malament! No es pot improvisar. S'ha de complir la Llei i, perdoni Sr. ministre que em referiré a vostè, perquè aquí en aquesta Sala va ser motiu d'una pregunta al Consell, i el Govern es va comprometre de fer la reunió amb el Consell d'Administració per portar la documentació dins del pressupost. Es va demanar exprés perquè es preveia o semblava que no s'estava fent. És a dir, que no se'ns acusarà a nosaltres d'haver dit o d'haver fet el que realment no va poder ser, tot el contrari, el vam denunciar amb sentit positiu perquè avui no ens trobéssim on ens trobem.

Jo he de dir tot això.

Em guardaré -perquè ara sí que el Sr. síndic no em cridi l'atenció-, per no passar-me del temps que estableix el Reglament i, em quedaré per la propera intervenció, una vegada escolti els demés, ja que el format del debat d'avui es porta una mica així, diguem-ho d'una manera diferent, pel fet que hi hagin dos esmenes a la totalitat i s'hagi de defensar també el text del pressupost.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Joan Gabriel.

Passo la paraula al Sr. Eusebi Nomen per Andorra pel Canvi. Teniu la paraula.

El Sr. Eusebi Nomen:

Gràcies Sr. síndic.

En aquesta intervenció m'agradarà centrar-me, no ja en el bosc, com he fet abans, sinó... -el que on certament no ho faré és en les fulletes aquestes que alguns mouen de forma nerviosa, ni en branquetes-, aniré a quatre o cinc troncs que són prou importants dins d'aquest bosc, no?

S'ha parlat... Hem vist aquí un discurs, des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i des del Govern, el

discurs de la por: si això no s'aprova es bloquegen 47 milions, segons la versió del ministre i 45 segons la versió del president del Grup Socialdemòcrata, d'inversions, i totes són coses molt sensibles.

Molt bé! Devem tenir un problema amb la definició d'inversions ja que, tenint en compte que el total d'inversions és de 69 milions i havent-hi pràcticament 55 milions de plurianuals, serà complicat, doncs, que hi hagin 47 milions d'inversions que es poden deixar de fer ja que la cosa no sumaria.

En tot cas em sembla que ara estem utilitzant els termes de forma una mica complicada.

Però, en tot cas, permeti'm que faci una reflexió. En primer lloc cal aclarir un concepte jurídic molt important: s'està dient en aquesta Sala que si prosperessin aquestes esmenes a la totalitat o si no s'aprovés el Projecte de Llei del pressupost 2010 que Govern no tindrà pressupost -s'està dient això-, que no tindrà pressupost, i això és fals! Aquesta afirmació és tècnicament desencertada -diguem-ho així- i dóna lloc a malentesos. L'article 22 de la Llei general de les finances públiques disposa clarament que si abans d'acabar l'exercici el Consell General no aprova la Llei del pressupost general queden prorrogats per dotzaves els pressupostos de l'exercici anterior. Per tant, no és cert que no hi hagi pressupost, el que sí és cert és que hi ha una pròrroga de pressupost. Per tant, els pressupostos queden prorrogats i tècnicament no es pot dir que no hi hagi pressupost sinó que hi ha una pròrroga pressupostària i, de fet, aquest és el títol del citat article 22.

Per tant, jo demanaré -demanaria a tots els companys consellers- que siguem curosos en aquesta qüestió i que no es faci el discurs de la por, que no hi haurà pressupost... No senyors, hi ha una pròrroga pressupostària.

Per tant, quan anem al que disposa l'article 23 de la mateixa Llei relatiu a modificacions qualitatives del pressupost s'ha d'interpretar que quan calgui contreure obligacions que comportin despeses no incloses en el pressupost que ara està prorrogat, que atesa llur necessitat i urgència no es puguin, o no convingui ajornar fins l'exercici següent, es pot trametre un crèdit extraordinari. Per tant, s'obre un mecanisme de tutela del Consell General sobre aquestes qüestions, però no és cert que no es pugui fer, s'ha d'anar per un mecanisme de tutela del Consell General.

Per tant, el Consell General segueix tenint el poder per autoritzar crèdits extraordinaris encara que estiguem en un període de pròrroga pressupostària, i Andorra pel Canvi agafa el compromís públic, ara i

aquí, de donar suport a tots... a tots els crèdits pressupostaris que sol·licitin en relació a necessitats d'inversions per qüestions de caire social, a tots! I agafem aquest compromís ara i aquí!

Per tant, no facin aquest discurs de la por... no!

Nosaltres el que els hi diem és: nosaltres volem pactar amb vostès! Nosaltres volem donar estabilitat! Nosaltres volem donar estabilitat per a tota la legislatura! Els hi demanem, simplement, que posin el programa de Govern sobre la taula i que el consensuem i que parin d'actuar sols i a esqueses de la realitat... tan sols demanem això! I no bloquejarem res i tenen el nostre compromís ferm que nosaltres donarem suport a tots els crèdits extraordinaris i, a més, invitarem a fer una interpretació de la normativa tan àmplia com pugui ser perquè això es pugui fer d'aquesta manera.

En segon lloc, hem sentit a dir que Govern està plantejant la necessitat d'anar a noves fórmules de finançament, i aquestes noves fórmules de finançament -que no es pot seguir amb aquesta situació dels crèdits de la forma amb que estan estructurades en aquests moments- es concretaran al llarg del 2010.

Doncs, bé, no és només ara, el Govern ens ve dient que un organisme internacional ens donarà un finançament a llarg termini que ens permetrà eliminar el deute amb els bancs. Perquè, de fet, els bancs avui en dia tenen una espècie d'impost per aquesta obligació d'aquest finançament per sota de les condicions de mercat. Perfec-te! Si mai aconseguim que algun amic internacional ens faci un regal de 500 o 1.000 milions d'euros no es preocupi que tots plegats farem un monument a la plaça del poble a aquest Govern per haver-ho assolit i farem una gran festa i jo posaré la coca. Però, si es tracta que ens donin un crèdit a llarg termini en condicions de mercat, no es preocupi que els interessos seran de més del doble que estem pagant als bancs andorranos amb les condicions extraordinàries que tenim.

Vostè, en aquest pressupost, ha considerat que les despeses financeres estan basades en interessos de l'1,25 %, i l'invito a anar a la pàgina 52 i 59 del llibre I que ho diu clarament.

Si anem a les condicions internacionals de les que en aquests moments depèn el termini que tingués aquest instrument financer ens situaríem entre el 2,5 mínim... mínim, mínim, mínim, 3, 4, 5 %, depèn del termini... depèn del termini. Recordem que la classificació d'Andorra és, a + i a - depèn del termini, no? Per tant, la factura d'interessos que vostès han previst en aquest pressupost està molt per sota de les condicions reals amb les que ens trobarem si s'apliquen aquestes noves fórmules de

finançament, i la diferència és de tan sols entre 12 i 25 milions d'euros -qüestions que no consideraria jo com a menors.

S'ha parlat també de licitacions d'obres i que enguany es faran licitacions molt importants... Amb això jo demanaria al Govern que ens expliqués a tots els ciutadans andorrans, -no només als seus representants d'aquesta Sala-, què és el que està passant amb aquesta seu de la Justícia, que vostè ha mencionat, com una de les obres importants que es liciten? Resulta que el cap de Govern és el responsable de la cartera de Justícia -estratègia executiva que no és fàcil d'entendre. El cap de Govern decideix modificar l'estructura del pressupost de forma que totes les obres passin a dependre del ministeri més vinculat i no del Ministeri d'Ordenament Territorial, com s'havia fet fins ara... Estratègia pressupostària que no és fàcil d'entendre i que, en tot cas, limita molt les maniobres d'esmenes. Cada govern en paral·lel ens promet un pressupost de contenció, no vol despeses supèrflues, critica les obres megalòmanes, promet que mai més es faran obres faraòniques, critica a tots aquells que han compromès la capacitat d'inversió futura degut a plurianuals desmesurats -qüestions que compartim plenament.

Ara bé, davant d'aquest escenari, nosaltres quan analitzem les xifres de la seu de la Justícia que el cap de Govern ha decidit que es deixa de fer, i analitzem les xifres que hi han en el pressupost de la nova seu de la Justícia del Prat del Rull, -i val a dir que les explicacions que tenim a les fitxes d'inversió de la pàgina 70 no són pas massa explicatives-, si ens mirem tan sols els números freds que hi han aquí perquè no tenim cap altra explicació, constatem que d'aquest pressupost s'elimina el total de 17,7 milions d'euros de plurianuals que estaven previstos per a la construcció de la nova seu de la Justícia que anava davant de l'edifici del Consell General, i el cap de Govern responsable de la cartera de Justícia i responsable de les obres que es facin per a aquest ministeri, proposa un total de 42,3 milions d'euros de plurianuals per a la construcció de l'edifici del Prat del Rull.

Necessitem que algú ens expliqui aquest increment de 24,6 milions de la construcció d'aquest edifici... Perquè espero que no sigui una voluntat de fer una obra faraònica, i que li hagi encarregat a cap d'aquests arquitectes amb els que hi han problemes de factures, no? Però com pot ser que aquest edifici costi el 240 % del que estava previst que costés l'edifici que anava davant de la nova seu del Consell? Com pot ser això? Què passa aquí?

I, miri, hi ha una altra qüestió que és molt complicada. Ja veig que els companys consellers del

CR els hi costa portar la llosa del seu passat lliberal, no? Miri, no es preocupi, si el PLA formés part de la plataforma de la qual jo en formo part, jo seria responsable d'aquesta situació -diguem-ho així. Accepti vostè la seva responsabilitat ja que vostè és membre del PLA, i el PLA està dintre de la seva coalició. No en defugi d'aquest passat, accepti'l, tots som fills d'algú. I, per tant, és el que hi ha...

En tot cas, el que passa és que quan anem al pressupost i anem a l'article 15 del pressupost que va presentar l'equip lliberal l'any passat ens trobem aquesta taula que és una taula de plurianuals relatiu a: "*Fons de contractació i finançament d'obres públiques relatiu a la Desviació de Sant Julià*". Aquest quadre està fet... És a dir, el que es diu és: "*Anem a fer el que s'anomena peatges a l'ombra durant quaranta anys i es pagaran unes quotes anuals*". Aquestes quotes es calculen sobre una hipòtesis d'un cost financer del 4,5 %... del 4,5 %. Agafem el llibre I i ens trobem amb el mateix quadre, amb unes petites modificacions que no són rellevants. I ens diuen que en les quotes incorporen les despeses de manteniment... tal, tal, tal i els càlculs de quotes han estat efectuats mitjançant un cost financer del 4,5 % per la previsió d'un finançament a quaranta anys. Doncs bé, senyors, tant els del PLA com els del PS avui en dia no existeixen finançaments de tipus fix a quaranta anys... no existeixen! El 4,5 %... ningú pot contractar, en aquests moments, un finançament de peatges a l'ombra a quaranta anys al 4,5 %, i si ho aconsegueixen, jo també poso la coca a la festa, eh? perquè això no és normal!

La realitat és que si anem a mirar les obligacions de Bons de l'Estat... perdó! Si anem a Bons de l'Estat espanyols, per exemple, a trenta anys, classificats com a triple-A, avui en dia s'estan cotitzant a uns tipus que venen a representar un rendiment del 4,8 o 5 %. Per tant, amb un finançament privat per una entitat o un concessionari que agafi la responsabilitat de fer el peatge a l'ombra vostès se'n aniran fàcilment al voltant del 7 %, si és que aconseguissin aquest finançament! I això no és una cosa que ens inventem nosaltres perquè, miri, en aquesta mateixa pàgina... en aquesta mateixa pàgina hi ha el quadre de les previsions de les quotes plurianuals a vint anys pels túnels dels Dos Valires, i sap quin tipus d'interès han utilitzat vostès per fer aquest càlcul? El sap? No. Ja li diré jo: el 6 %... el 6 %. Aquest és molt més realista... aquest és molt més realista. Hi ha una petita diferència: en aquests càlculs de plurianuals a quaranta anys, si enlloc d'utilitzar el 4,5 % -com vostès ha copiat com un mal alumne als del PLA- hagués agafat el de veritat i hagués posat el 7 %, sap quin increment té de plurianuals? 80 milions

d'euros!... 80 milions d'euros! 2 milions l'any. Petit error! Petit error allà on hi hagi, eh?

Per tant, miri, no es poden permetre errors d'aquest tipus amb un pressupost amb les situacions en les que estem. Jo crec que hem de pujar tots plegats una mica el nivell, i no es pot permetre fer aquest tipus d'estimacions ja que, enlloc dels 212 milions que vostès preveuen aquí, ens aniríem a 300 milions. Si a aquests 300 milions, números rodons, li sumem els 129 milions per les fases del túnel dels Dos Valires vostès, en aquesta legislatura, estem parlant que aquest pressupost comportaria ja una acceptació d'un deute de 430 milions d'euros.

No anem bé!

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Nomen.

Passo la paraula al Sr. Francesc Rodríguez pel Grup Socialdemòcrata. Teniu la paraula.

El Sr. Francesc Rodríguez:

Gràcies Sr. síndic.

Només uns breus apunts.

Començaré pel que ha dit el Sr. Nomen en referència al que hem dit que el Govern tindria o no tindria pressupost, li he de dir que tècnicament té tota la raó, evidentment que és així, però el que està clar és que no és el mateix tipus de pressupost. Hi ha unes limitacions evidents, n'he dit algunes, de coses que no es podran fer amb les dotzenes parts, i és així. Però tècnicament li he de dir que sí, que té raó, que la Llei ho diu així i que, per tant doncs, si ho agafem al peu de la lletra, doncs, és així.

Un cop això dit i en referència al que ha dit el president de Coalició... perdó! del Grup Parlamentària Reformista, doncs, quan li he dit que menteix amb convenciment segurament m'he explicat malament i li demano excuses i espero que ara, intentant-ho arreglar, no ho espatlli més perquè el que volia dir és que estava convençut del que deia però que jo he de dir que no és així perquè, és clar, és cert que en la segona intervenció ha aclarit que vostès no han participat en les converses que hem tingut amb ApC -això sí que és cert- però també és cert que se'ls hi va oferir la possibilitat de participar-hi i vostès ens van dir que si ens enteníem amb ApC que ja hi participarien pels temes importants.

No m'estendré més en aquest tema i no hi tornaré a intervenir.

Sí que volia referir-me al que vostè ha dit, que he dit jo, no dit amb aquestes paraules però sí que en el fons es podria entendre així que: "*No veiem un canvi en aquest pressupost*"... Sí que hi veiem un canvi però el que sí que he dit és que ens hauria agradat que fos més profund, però sí que he dit que hi havia un canvi, i he agraït al Govern que hagués tingut amb els pocs mitjans que tenia la possibilitat d'introduir aquest canvi en el pressupost.

Els canvis hi són, si no els han vist és que potser no s'ho han llegit amb prou profunditat o... Bé, no ho sé, però hi són! No li puc detallar cap però, bé, hi són.

Les mesures de caire social... Jo he parlat d'augment en alguns casos importants i, penso que s'ha de tenir en compte i vostè ho ha dit, li reconec que és així.

I, només per acabar, sobre les negociacions amb Espanya veig que té un bon coneixement de com ha anat la cosa, però sí que li puc dir que en el moment d'entrar a tràmit parlamentari el Govern d'Espanya el pressupost, estava en minoria completament, no estava en majoria. Ha sigut després, en el moment de la tramitació, quan s'ha arreglat i quan nosaltres pensàvem que potser sí s'hi podia arribar. No vull defallir en l'intent.

És tot. Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Rodríguez.

Pel Govern passo la paraula al Sr. cap de Govern. Teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, he demanat la paraula sense voler impedir que el ministre la pugui tornar a recuperar en una altre torn, si n'hi hagués, perquè hi ha moments que em sembla... -Sr. síndic amb tots els respectes, només faltaria, per la Cambra- que estem més en un debat d'orientació política que no en el debat del pressupost, no?

I, per tant en relació a la primera esmena a la totalitat el president del Grup Reformista ens diu que, què passa si no hi ha pressupost? Bé, jo crec que el ministre de Finances ho ha explicat força bé després que ja ho hagués explicat no pas menys bé el president del Grup Socialdemòcrata. Si no hi ha pressupost per al 2010 entraran en aplicació les dotzaves parts però no es podrà fer tot allò que no estigui situat en el pressupost 2009. És una resposta a una pregunta.

Que el Govern podria procedir diferentment? Que podia consensuar el pressupost abans? -ara també li

deia el Sr. Rodríguez. Bé, jo crec que de tant en tant ens hem d'anar llegint la Constitució. La Constitució i el Reglament del Consell només hi ha un text, un projecte de llei, el qual li dóna la iniciativa exclusiva i, per tant, li dóna el mandat i obligació de preparar aquest projecte al Govern que és el Projecte de llei del pressupost.

Tal i com nosaltres llegim la Constitució entenem que en no disposar de majoria absoluta al Govern, doncs, efectivament ha d'arribar a uns acords, a uns compromisos i a uns pactes amb els altres grups parlamentaris o amb consellers dels grups parlamentaris, en tot cas, per poder aconseguir que el pressupost tingui l'assentiment. Aquest és el joc que es va voler en fer la Constitució: el joc parlamentari, i no hi ha un altre... o sí que si ha un altre que és el d'intentar un bloqueig institucional. És una opció política, no entenem que sigui l'adequada i això és el que hauríem de deixar situat en aquest debat.

És que el Sr. Gabriel ens diu que hem de ser respectuosos, tot i que diu que no vol mirar pel retrovisor, doncs, això demostra també que és un bon conductor, doncs, tot sovint el va mirant, no? Però miri, amb tots els respectes i, per tant, intentaré ser molt respectuós però, la qüestió del Ghery i el de dir-nos avui aquí en el debat del pressupost que nosaltres hem llençat 2 milions d'euros a la brossa... em sembla una mica fort de cafè perquè, si aquests 2 milions d'euros es van despendre en un contracte signat en violació de la Llei de contractació pública -i ja és la segona vegada que em sembla que ho dic en aquesta Cambra-, segur... segur, Sr. Gabriel, que no va ser pas amb els meus vots quan estava assegut si fa o no fa on ara està vostè, més aviat era amb els seus vots i potser amb els seus silencis. I per tant, és clar, jo no vull mirar el retrovisor però nosaltres no vam tirar 2 milions d'euros a la brossa, tingui-ho per segur, eh?

Hi ha una altra qüestió també molt poc pressupostària i totalment política, però ha sortit reiteradament aquí que és la del "sucursalisme". És clar, el mot sucursalisme, miri, també és sucursalista el fet d'emprar-lo en un debat polític andorrà perquè és una definició clara de política catalana, una opció política amb la qual vostè ben legítimament hi té una afinitat i comparteixen internacional com nosaltres en compartim una altra, que van definir aquest mot que és el sucursalisme en relació als nostres companys internacionals, però és clar, jo crec que és una mala manera de debatre, si em permeten i li dic respectuosament, perquè és clar, aleshores resultarà que ara, la setmana vinent, vindrà un amic meu, el Sr. José Blanco, a esquiar, a un hotel -a unes instal·lacions hoteleres- de la parròquia de Canillo i

serà, és un acte de sucursalisme, però el dia que vindrà el Sr. Mas -que també acostuma a venir a les mateixes instal·lacions hoteleres- i no seria sucursalisme...

Miri, jo crec que hem de reconèixer que la relació econòmica efectiva -efectiva en el sentit important del nostre país- avui en dia -i això ens torna a portar a la crisi econòmica-, la més important la tenim amb Espanya i l'obligació de vostè, meva i de tots els polítics responsables és de tenir bones relacions amb les persones que tenen responsabilitats polítiques a Espanya. No crec que ens haguem de tirar a la cara les nostres respectives amistats; jo crec que és molt bo per Andorra que vostès tinguin les seves i que nosaltres tinguem les que tenim, sobretot quan són transparents les unes i les altres.

És clar, més enllà d'això jo tampoc vull fer polèmica però, és clar, dins que nosaltres ens volem convertir en una mena de província d'Espanya o de França quan el que ens ho diu, en el recent debat electoral del mes d'abril, demostrava una inclinació important agermanar-se amb les comarques i els ajuntaments veïns, doncs, tampoc em sembla adequat.

Ha dit en el segon torn, el Sr. Gabriel, que en política s'havia de decidir... Estic totalment d'acord amb vostè, però en la seva primera intervenció és que no em deixava alternativa perquè m'ha dit: "*Miri, o ho deixa com ara, o fa un pacte amb ApC, o ha de fer un govern d'unitat*"... No tinc cap més alternativa que a les que vostè em condiciona. Jo crec que en tenim d'altres i estic segur que amb la bona disposició que li conec, doncs, en podrem parlar ja que estem fent aquest debat en paral·lel al pressupost, no?

M'ha dit que el temps era comptat... Sí, però el temps és comptat per a tots, especialment pel país, per a les empreses, per als treballadors però, també és comptat per a vostè i pel seu paper de cap de l'oposició perquè té l'oportunitat històrica de contribuir a un pacte d'Estat sense mirar el retrovisor per redreçar les finances públiques i, estic segur que ni vostè ni jo el deixarem escapar.

Pel que fa a l'esmena a la totalitat del Sr. Eusebi Nomen, bé, els drets d'autor no li reclamaré però, és clar, el que sí que li he de dir és que els que no hem arribat a la política andorrana el dia 15 de gener del 2009 sinó que ja hi tenim una història, doncs és clar, som -com últimament li he sentit a dir al Sr. Joan Gabriel- esclaus de les nostres paraules, no?

Miri, jo no renegaré dels meus discursos i quan el tornava a escoltar, doncs, em sembla que no anava tan desenfocat, no? En tot cas, amb errors i mancances però també amb algun encert estem intentant, des de fa anys, servir al país.

Per tant, esperava més de vostè, Sr. Nomen, en l'articulació del discurs i no, ja que parlem de drets d'autor, no que es limités a una mena de plagi del meu discurs.

En tot cas, el Projecte de pressupost sí que reconeix la situació de fallida -li ha explicat el ministre-, la situació de fallida tècnica tal i com nosaltres l'enteníem que, evidentment nosaltres, que som respectuosos de la capacitat d'altri i que no ens autoritzin en professors d'universitat per donar aprovats i suspensos, doncs, ens limitem a defensar el nostre criteri. Nosaltres enteníem, i ho mantenim, que hi havia una situació de fallida tècnica de les finances i, de fet, jo diria que això s'ha validat aquí durant aquest debat pressupostari. Jo havia dit en un anterior debat pressupostari que existien dos nivells de pressupost: el que ens presentava el govern anterior i l'amagat. Doncs, aquest crèdit extraordinari que el Consell General ha adoptat fa una estona jo entenc que, sense mirar el retrovisor, posa en evidència que hi havia un pressupost amagat que hem hagut de cobrir.

Per tant, si tan malament ho fem, si tanta poca capacitat o tanta incapacitat tenim en aquesta taula doncs, em sobta Sr. Nomen, que no ens hagi aportat un redactat alternatiu, que no ens hagi explicat com podem finançar les obres públiques, quin és el sistema -no l'alemany sinó el del Sr. Nomen que segur que és el millor- amb el qual hem de finançar les despeses públiques... I després de tot això em diu que podem estar tranquils i em parla d'aquesta mena d'agonia allà a la llosa, o per alt d'una llosa... Miri, abans parlava... És que a mi m'agrada esquiar i no m'acostumo a seure si no és al telecadira i, per tant, ja li agraeixo la seva bona voluntat però espero no trobar-me assentat enmig d'una pista amb risc de congelació.

Hem de ser curosos amb els tecnicismes? Efectivament, i nosaltres els tractem amb molta cura i amb molta precaució, no? però, jo crec que vostè hauria de fer el mateix perquè és clar, fa un moment ens parlava que establiria un mecanisme de tutela del Consell General sobre el Govern... Miri, això no és constitucional tampoc. La Constitució estableix clarament, i abans la consellera reformista Sra. Mora ho recordava, que el Consell General impulsa i controla l'acció del Govern, però no tutela, eh?... Aquesta no és la nostra Constitució. Nosaltres, la institució del Govern, no està *capiti* disminuïda ni està sotmesa a cap altre control que el del Consell General i el del Tribunal Constitucional i, després, el dels ciutadans i, per tant, no està disminuïda en la seva capacitat d'actuar per una tutela d'una autoritat estrangera i, en tot cas, fora de la Constitució. Siguem,

doncs, curosos tots plegats a l'hora d'emprar paraules que es volen tècniques.

No ens ho pot dir més clar? Miri, jo crec que no cal li doni més voltes, jo crec que sí que ens ho pot dir més clar. El programa de Govern que vostè reclama des de fa dies deu ser el que va plantejar ApC als electors el passat mes d'abril però, és que ja li van dir que no. El programa de Govern, d'aquest govern que està aquí, és el del debat d'investidura -s'hi ha referit el president del Grup Socialdemòcrata. El podem ampliar, el podem modificar i, si cal, reduir o retallar i ho farem i per tant el seu oferiment jo li ofereixo el nostre, ho farem amb la seva positiva aportació, amb les seves propostes concretes però, no podem llençar a la brossa el nostre programa del debat d'investidura perquè seria un frau pels ciutadans que li van donar suport. És a dir, que podem esmenar, modificar, ampliar o reduir i arribar a un text, a partir dels textos existents no des de zero.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. cap de Govern.

Abans d'iniciar un nou torn se suspèn la sessió durant deu minuts.

(Són les 20.50h)

(Se suspèn la sessió)

(Són les 21.10h)

(Es reprèn la sessió)

Reprenem la sessió.

El Sr. síndic general:

Iniciem un nou torn.

Sr. Joan Gabriel teniu la paraula pel Grup Reformista.

El Sr. Joan Gabriel:

Moltes gràcies, Sr. síndic.

Mirarem de reprendre el fil! Estàvem a l'esmena a la totalitat amb aquest "megamix" de debat que tenim.

El Sr. cap de Govern ens acaba de contestar la primera i la segona intervenció. La primera la fet el Sr. ministre. Bé, començaré... sinó semblaré un locutor de ràdio retransmetent un programa de futbol.

Ens diu el Sr. Nomen que: "Tots som fills d'algú"... Sr. Nomen, estic d'acord amb vostè...

(Se sent riure)

No hi tinc res més a afegir...

Sóc: *"L'hereu del PLA"*... Ja m'agradaria... Ja m'agradaria poder ser l'hereu del PLA però, sí que he d'agrair al Partit Liberal d'Andorra que gràcies al Partit Liberal i a les ciutadanes i ciutadans i al suport parlamentari, vaig tenir el gran honor de servir en aquesta casa, com a síndic general, durant quatre anys. Només tinc que agraïment i no li puc fer cap retret. Al contrari, estic molt orgullós i ho dic molt content!

Continuaré, si no li sap greu, citant-lo i fent referència quan parla Govern.

Sr. Rodríguez, li accepto -com no pot ser d'altra manera- les seves excuses. Passa, en l'art parlamentari, quan s'ha d'improvisar i de vegades ens traeix a tots la manera o les paraules, segurament, de vegades s'escauen d'una manera en què de vegades no les voldríem dir. Només faltaria!

Sr. cap de Govern, veig que no ha perdut el ritme! Comença renyant! Anem bé, anem bé... Comença renyant-nos que ens hem enganyat de debat i que: *"Estem fent el debat a la totalitat"*. És que l'estem fent a la totalitat del pressupost perquè a l'articulat es farà a la comissió també, gràcies al seu grup parlamentari i al nostre ja que hem presentat 48 esmenes.

Estem fent el debat a la totalitat i no es pot extreure d'una part que hi ha política. La compartirem, no la compartirem dins del respecte parlamentari és aquí on s'han de dir les coses i és aquí on hem d'intentar, crec jo, agafar els compromisos. El nostre -i dèiem, i dic-... *"S'acaba. S'acaba el temps"*, i diem que estem comptant enrere perquè s'ha ofert moltes vegades aquest ja, jo diria, repetit i cansat discurs de fer un govern d'unitat, de fer un pacte d'Estat... És que al final, les persones que ens puguin estar escoltant jo suposo que es cansaran de sentir les mateixes paraules de tothom. Fem-lo! Seiem en una taula i deixem passar Cap d'Any, poden aprofitar per anar al concert d'Ordino -potser els hi convé una mica de Cap d'Any- ja que es fa a l'Auditori Nacional que, potser el nom els hi refrescarà alguna cosa a tots, i després de Cap d'Any fem aquest pacte d'Estat, seiem en una taula, reforcem també aquest Govern fent un govern d'unitat, pactem, negociem el temps per fer la reforma fiscal necessària que tots hi estem d'acord malgrat hi hagin punts de vista legítims i diferents, i treballem, doncs, aquest temps que de ben segur es presenten amb torb -m'atreviria a dir, Sr. Nomen- ja que abans parlava que era un amant de la muntanya; jo no és que sigui un amant del torb però sí que, malauradament, els moments econòmics es presenten amb torb.

Diu que té un mandat constitucional i que fa el que diu la Constitució entrant el pressupost. Bé... només faltaria! Només faltaria, és clar, amb els anys que fa estant aquí mateix, en el lloc que avui jo tinc l'honor de seure amb aquest llibret de color vermell, doncs he tingut molt temps de mirar la Constitució, de recordar-la i, és clar, de complir-la, només faltaria! Vostè, jo i tots els que estem aquí. És clar, no hi ha prou en complir la Constitució per tenir un acord. S'ha de discutir, s'ha de debatre, s'ha d'arribar a acords i després, decidir, però primer s'han de fer les primeres parts.

Jo no li negaré... jo no li negaré perquè aquí sí que... llavors, deixem-ho en una mala opinió que es pugui treure meva que no se'n hagi parlat, perquè jo seria, jo en diria, un reconeixedor de les realitats. Se n'ha parlat, s'han deixat en llocs embrionaris, doncs, els possibles pactes i acords als que es pugui arribar. Jo només vull reiterar, i he vist i he sentit del president d'ApC, doncs, que tenen ganes... -o m'ha donat la sensació a mi o potser m'explico malament. No em miri malament, eh? que ara ja he canviat i ara estic contra el Govern...

(Se sent riure)

Veig que hi han ganes que s'arribin a poder estimar... -perdoni la paradoxa o perdoni el mal exemple. Diu, *"Deixi'ns estimar, porti'ns un projecte de país i compti amb nosaltres i amb la nostra fidelitat eterna"*, més o menys amb paraules una mica, doncs, extretes del vocabulari que s'ha fet servir el que hem entès des d'aquestes files és això. Miri, té una solució, ja la té i a més a més hi ha un compromís, doncs, que tots els projectes socials els hi passaran, nosaltres també li passarem tot el tema d'ordenament -per dir-ho d'alguna manera- i li podem passar algun altre tema del crèdit extraordinari també pot continuar, també és una opció, eh? També ho és; creiem que no és la bona però, agafi... agafi el relleu, agafi el guant, tiri endavant, esforci's una mica, baixi una mica també les seves legítimes pretensions... legítimes -ha costat molt arribar al lloc que està avui, molts anys d'esforç, molts anys de debat polític que, com a mínim que pugui demostrar i ho esperem tots i la societat també ho espera- doncs, que sigui capaç de tenir aquesta cintura, aquesta cintura de negociació, aquesta cintura de diàleg per arribar al millor que el país ens demana i necessita.

Jo el felicito que tingui unes amistats tan importants i rellevants -el Sr. Blanco i el Sr. Mas. Nosaltres aquí li confessem el nostre respecte i valoració per dos persones polítiques i segurament, doncs, que tots podem tenir afiliacions o no, això és molt lliure i voluntari. L'afiliació política per a nosaltres és un tema més aviat d'ideologia que no de sucursalisme. És a dir, nosaltres compartim en aquest cas amb una

internacional lliberal, doncs, una ideologia, una manera d'actuar, un pensament i aquí doncs, ens sentim còmodes i a gust. No creiem, doncs, que avui en dia malauradament el món, tal com està, necessita d'aquestes polítiques i realment agradi o no agradi, siguem o no siguem lliberals és un dels camins de les solucions.

Diu que: "*Hi han nous camins*"... Nosaltres li hem ofert una via, li hem proposat segons el nostre punt de vista tres camins que és el primer que veiem, que és el que hi ha. Va fent, va fent, va fent, compleix la Llei i la Constitució, aquí ho teniu i ja us espavilareu: "*Després ja negociarem*". Nosaltres li diem. "*Negociem abans!*"... "*Negociem, negociem i després ho farem*"... Hem estat molt temps i crec que aquí a Andorra no s'hagi arribat mai a assolir un pacte d'Estat de totes les forces, de les vint-i-vuit persones que durant molts anys i segles han estat en aquestes cadires. Avui en dia hi ha una possibilitat i aquest temps s'acaba, és normal. No ens podem passar durant molt dient: "*Farem un pacte d'Estat, farem un pacte d'Estat*" perquè aquí al carrer avui han baixat uns comerciants, segurament de parròquies altes doncs, a mirar a veure si podien tenir aquests diumenges a la tarda oberts, potser no baixaran aquest sols sinó que baixaran d'altres amb altres paraules o d'altres actes segurament més violents si continuem dient que hem de fer un pacte d'Estat i l'únic que fem és quedar-nos en paraules.

Esperem que no sigui així, que la cintura parlamentària i el compromís de totes les conselleres i consellers, i també dels que teniu la responsabilitat de governar i de donar suport a aquest Govern, pugui tirar endavant i pugui esdevenir el millor que el país ens demana, tots plegats i a més a més estem tots convençuts.

Doncs, que hagi una reactivació econòmica, que es treballi per polítiques reals d'ajudes a l'empresa, d'ajudes a les famílies perquè puguin treballar i, com no també, per continuar amb tots els programes socials, evidentment, només faltaria! doncs, perquè Andorra sempre ha estat un país solidari i ningú ho ha posat mai en dubte i ho ha de continuar sent.

Dit això, Sr. síndic, li agraeixo que m'hagi donat el meu torn d'intervenció.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Joan Gabriel.

Per Andorra pel Canvi, Sr. Eusebi Nomen, teniu la paraula.

El Sr. Eusebi Nomen:

Gràcies Sr. síndic.

Només voldria fer una breu reflexió al Sr. Gabriel.

Li voldria demanar que no ha pres amb aquesta frivolitat, amb qüestions de violència com la que acaba de fer, no hi ha dret que faci aquestes coses. Li demano que corregeixi aquest tipus de discurs.

En tot cas, voldria passar a les coses que ens ocupen avui i són les qüestions del pressupost.

Doncs, sí Sr. Bartumeu, si no s'aprova el pressupost es produeix un reforç clar de la centralitat política del Consell... és així! Se li pot dir tutela, se li pot dir retorn de la centralitat o es poden utilitzar les paraules concretes que disposa la Llei de les finances públiques però, en tot cas, és així... és així.

Vostès diu que el programa de govern... i que vostè el que no farà és anar al programa electoral d'Andorra pel Canvi, però és que aquesta és una confusió greu, doncs, si vostè pensa això.

Un programa de govern no és un programa electoral, ni el seu ni el nostre. Un programa de govern vostè és el primer que reconeix que quan ha arribat al Govern, a l'Edifici administratiu i ha començat a obrir calaixos, s'ha trobat amb una realitat prou diferent de la que vostè s'esperava i amb la qual va vostè construir, redactar un programa electoral i tenia unes intencions o unes previsions d'actuacions, no? Bé, això és prou normal que passin aquestes coses i per això, quan un arriba al poder de governar, té l'obligació de, a la vista de la realitat i a la vista dels equilibris que hi han en el Consell General, doncs, fer els consensos necessaris, els acords necessaris, revisar tot aquest Projecte, fer el que se'n diu la "diagnosi de la situació" -a partir de les dades amb les que es troba-, definir una estratègia que pugui ser consensuada, a partir d'aquesta estratègia definir uns objectius clars per donar solucions a Andorra i definir les accions corresponents; accions que passen per modificar certes legislacions, per obrir diàlegs socials i institucionals, per permetre les modificacions que siguin necessàries i que no requereixen també una revisió pressupostària corresponent. I aquest, és el document que nosaltres els hi demanem que posin vostès sobre la taula; que posin la versió primera d'aquest document, concretant totes aquestes actuacions a partir de les quals es pot obrir un diàleg i construir un programa de govern consensuat.

Això és un programa de govern i això vostè no ho té. No ho té! Entenc que vostè ha tingut altres prioritats, entenc que té l'equip que té, que podria tenir més persones, o menys, o té el que té però, cadascú fa el que pot...

(Se sent riure)

Però... però, deixant a part aquestes qüestions jo li dic, jo no puc entrar en aquestes qüestions, no em digui vostè a mi si he tingut temps, si no he tingut temps, si li ha faltat temps, si li han faltat mitjans... Jo no ho vull saber ni ho puc saber. Vostè el dia que tingui el programa de govern, de veritat, posi'l sobre la taula, nosaltres estarem al seu costat per treballar-ho i, sobre aquest programa de govern, que defineixi aquestes solucions, que obri aquest diàleg social i institucional, nosaltres ens comprometem ara i aquí, públicament davant de tota la ciutadania andorrana, que tindrà el recolzament per fer un pressupost de canvi per fer aplicar les solucions que Andorra necessita, i no per un dia, ni per un mes, ni per un any sinó per a tota la legislatura.

D'això se'n pot dir estimar-se, però això sap que és sobretot? Estimar Andorra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Passo la paraula al Sr. Francesc Rodríguez pel Grup Socialdemòcrata. Teniu la paraula. No? No interveniu?

Pel Govern hi ha alguna intervenció? No hi ha intervenció?

Doncs, passaríem a la votació de dita esmena.

Esmena a la totalitat formulada pel Grup Parlamentari Reformista.

Vots a favor de l'esmena?... Vots a favor de l'esmena?

Vots en contra de l'esmena?

Abstencions?

Recompte.

La Sra. Mariona González:

Sí, Sr. síndic: 11 vots a favor i 17 vots en contra.

El Sr. síndic general:

A la vista, doncs, del resultat de la votació queda desestimada l'esmena.

Procedim ara a la votació de l'esmena a la totalitat formulada pel Grup Parlamentari Andorra pel Canvi.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Recompte.

La Sra. Mariona González:

Sí, Sr. síndic: 3 vots a favor i 25 vots en contra.

El Sr. síndic general:

A la vista, doncs, del resultat de la votació queda desestimada l'esmena i, per tant, havent-se presentat esmenes a l'articulat el Projecte de llei seguirà el seu tràmit en la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

S'aixeca la sessió.

(Són les 21.30h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877